

CEIP JOSÉ GARCÍA PLANELLS
Manises

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA 5é PRIMÀRIA

Curs 2020/2021

Basada en la **Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre**, per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMQE). A més a més, tindrem en compte les concrecions del currículum de dita llei; a nivell nacional el **RD 126/2014, de 28 de Febrer** i a nivell autonòmic del **Decret 108/2014, de 4 de juliol** del Consell pel qual s'estableixen les ensenyances mínimes de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana

Realitzada per:	Revisada per:
Equip Docent 5é CURS	Cap d' estudis:
Data: 09/09/20	Data: 12/01/21

INDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	4
1.1. Justificació.....	4
1.2 Contextualització (avaluacions inicials)	6
1.3 El Col·legi.....	7
1.4 Objectius de centre.....	8
2. OBJECTIUS DE L'ETAPA VINCULATS AMB L'ÀREA.....	9
3. COMPETÈNCIES.....	13
3.1 Contribució de l'àrea de Ciències de la Naturalesa a l'adquisició de les competències.	15
3.2 Contribució de l'àrea de les Ciències Socials a les competències clau.	17
3.3. Contribució de l'àrea de Llengua i Literatura (Castellà) a l'adquisició de les competències.....	19
3.4. Contribució de l'àrea d'Anglès a l'adquisició de les competències.	21
3.5. Contribució de l'àrea d'Educació Física a l'adquisició de les competències.....	22
3.6. Contribució de l'àrea d'Educació Artística a l'adquisició de les competències.	25
3.7 Contribució de l'àrea de Llengua i Literatura (Valencià) a l'adquisició de les competències.....	30
4. CONTINGUTS 5é PRIMÀRIA.....	34
4.1 ÀREA DE CIÈNCIES DE LA NATURALESA	34
4.2 ÀREA DE CIÈNCIES SOCIALS.....	37
4.3 ÀREA DE LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA.....	39
4.4 ÀREA DE MATEMÀTIQUES	46
4.5 ÀREA DE LLENGUA ESTRANGERA (ANGLÈS)	51
4.6 ÀREA D'EDUCACIÓ FÍSICA	64
4.7 ÀREA DE VALORS SOCIALS I CÍVICS	67
4.8 ÀREA D'EDUCACIÓ ARTÍSTICA: MÚSICA	71
4.9 ÀREA D'EDUCACIÓ ARTÍSTICA: PLÀSTICA	74
4.10 ÀREA DE VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA	78
4.11 ÀREA DE CULTURA VALENCIANA	85
5. UNITATS DIDÀCTIQUES.....	87
6. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.	91
6.1 Metodologia.....	91
6.1.1 Metodologia general i específica.....	91
6.2 Recursos Didàctics i Organitzatius.	92
6.3. Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge. Activitats complementàries.....	92
7. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT.....	95
7.1. Criteris d'avaluació- Instruments d'avaluació.....	95
7.2 Instruments d'avaluació.....	95

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA.....	134
8.1 Mesures d'atenció a l'alumnat amb necessitat de compensació educativa:	135
8.2 Activitats complementàries.	135
9. ELEMENTS TRANSVERSALS.	136
9.1 Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita.	136
9.2 Educació cívica i constitucional i igualtat efectiva entre homes i dones.	137
9.3 Emprenedoria	137
10. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ÈXIT.	139
10.1 Avaluació Pràctica Docent.	139
10.2 Indicadors d'Èxit per Avaluar la Programació Didàctica.	145

1. INTRODUCCIÓ.

1.1. Justificació.

La present Programació Didàctica es regula per l'establert en:

- La Llei Orgànica 2/2006 de 3 de maig, modificada per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa. (LOMQUE).
- Real Decreto 126/2014, de 28 de febrero, por el que se establece el currículo básico de la Educación Primaria.
- Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel que s'estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Primària en la Comunitat Valenciana.
- Decret 88/2017, de 7 de juliol, del Consell, pel que es modifica el Decret 108/2014, de 4 de juliol.
- Decret 136/2015, de 4 de setembre, del Consell, pel qual es modifiquen el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana.

Tal com queda reflectit en l'article 91 de la Llei orgànica d'Educació 2/2006 (LOE), i no modificada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa, en la qual es basa la present programació, es concreten les funcions del professorat i s'estableix com a responsabilitat del docent "la programació i l'ensenyament de les àrees, matèries i mòduls que tinguen encomanats".

Així mateix, segons l'article 12.1 del Decret 108/2014: Elaboració, supervisió i avaluació de les programacions didàctiques. En educació primària, la planificació de la programació docent de cada àrea serà de curs. En conseqüència, les programacions didàctiques seran elaborades per l'equip docent conformat pels mestres i mestres que impartisquen docència en el respectiu curs de l'etapa, coordinats per la direcció d'estudis o qui tinga atribuïdes les seues funcions, i atesa la necessària coordinació entre les diferents àrees. Per últim, al DECRET 88/2017, de 7 de juliol, del Consell, pel qual es modifica el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana, estableix:

ANNEX: Modificació del Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana.

Article 5. Horari.

1 . Amb l'objectiu d'oferir una major flexibilitat a la jornada lectiva, l'horari lectiu setmanal permet als centres educatius programar en sessions d'entre 45 minuts i 60 minuts i, a més, es possibilita l'aplicació

de projectes d'innovació pedagògica, projectes de contingut competencial, interdisciplinaris i tasques d'equips, dins del marc de l'autonomia que els centres tenen reconeguda en la llei d'educació vigent.

2. e) Els períodes lectius setmanals de lliure disposició es poden assignar a diverses àrees o a projectes interdisciplinaris, els objectius dels quals siguen assegurar a l'alumnat l'adquisició de les competències i els objectius del currículum, especialment a millorar la competència comunicativa oral de l'alumnat; a aquest darrer aspecte no es dedicarà menys d'1 hora. La distribució d'aquests períodes lectius no podrà ser aplicada a una sola àrea.

5. Per fomentar la innovació i promoure l'autonomia dels centres, la programació didàctica es pot dur a terme mitjançant projectes específics, com ara, treball per projectes, per àmbits, interdisciplinaris, adreçats a millorar l'èxit escolar que asseguren a l'alumnat l'adquisició de les competències i els objectius del currículum. Aquests projectes han de tractar, com a mínim, els aspectes següents:

- a) L'assignació dels elements del currículum de més d'una de les àrees establertes en la normativa vigent.
- b) L'avaluació del projecte.
- c) La concreció de la càrrega horària del projecte i la distribució d'aquesta.

1.2 Contextualització (avaluacions inicials)

Aquesta programació didàctica, dirigida a l'alumnat de 5^éA i 5^éB d'Educació Primària, partís dels informes de nivell d'aprenentatge dels alumnes del curs 2019-2020, intentant donar resposta a les possibles carències que es donaren durant el temps de confinament. Basant-nos en els resultats de les avaluacions inicials, i en el treball elaborat durant la primera quinzena observe que en la classe de 5^éA cal començar el curs reforçant:

- Àrea de valencià:

Es necessari incidir especialment a l'expressió oral. Donat que pràcticament totes les famílies són castellano parlants, durant els 6 mesos anteriors l'alumnat no ha parlat en cap moment en valencià. Cal recuperar un ús normalitzat del valencià a l'aula, ja que, ara per ara els costa.

Al mateix temps aquesta falta d'utilització del valencià queda reflectida en la composició de textos escrits, en els quals el problema més habitual és la falta d'organització, un vocabulari encara més reduït i els normals problemes ortogràfics.

-Àrea de matemàtiques:

El fet de continuar en una situació extraordinària, en la qual no és possible el treball en grup fa que alguns alumnes que tenien l'ajuda dels seus companys en determinats moments hagen de treballar de forma individual en tot moment. En la resolució de problemes és, on tal vegada, es nota més aquesta falta d'habit d'un treball individualitzat conscient i reflexiu. Caldrà estar molt pendents d'aquest alumnat que necessita una certa ajuda

-Altres dificultats:

Els hàbits i la manera de treballar han canviat durant els mesos passats. Les famílies han hagut d'organitzar-se segons les seues possibilitats i horaris. Es necessari reprendre la dinàmica de treball de l'aula.

Basant-nos en els resultats de les avaluacions inicials, observem que en la classe de 5 é B cal començar el curs reforçant:

-Àrea de valencià:

L'expressió oral pel fet que totes les famílies, excepte una, són castellà parlants motiu pel qual en tots els mesos de confinament no han parlat valencià i han perdut l'hàbit de parlar fins i tot en classe.

Una deficiència en la composició de textos escrits en la qual els problemes més habituals comencen per l'organització del text i claredat, continuant amb problemes ortogràfics, escriptura...

-Àrea de matemàtiques:

La precipitació en resoldre les dificultats que troben, falta de moments de pensar, buscar estratègies, resolució de problemes...perquè la majoria reconeixen que treballaven a casa quan tenien a un adult o germà major a prop i els ajudaven molt, això dificulta el treball individual que hem de realitzar aquest curs degut a la pandèmia.

-Altres dificultats:

Manques en hàbits de treball, rutines, horaris...les famílies en aquests mesos s'han organitzat segons les seues possibilitats i la majoria els deixaven dormir fins a mitja matí i el treball que s'enviava el realitzaven al llarg del dia depenent dels horaris d'ells.

Aquesta informació ens farà reflexionar cap a la consecució d'una programació més real i adequada a les necessitats del nostre alumnat.

1.3 El Col·legi

El col·legi Públic d'educació Infantil i Primària José García Planells és un dels huit centres escolars de Manises. És un centre de nova construcció, any 2004, que va vindre a substituir el ja existent en molt mal estat.

Està format per:

- Sis unitats d'infantil
- Dotze de primària
- Una de pedagogia terapèutica més una habilitada, les quals actuen de tutores.
- Una d'audició i Llenguatge més una habilitada, les quals actuen de suport en la etapa d'educació infantil. 2 orientadores del SPE a temps parcial

Tal i com apareix reflectit a la RESOLUCIÓN de 17 de julio de 2020, del secretario autonómico de Educación y Formación Profesional, por la que se aprueban las instrucciones para la organización y el durante el curso 2020-2021, cada centre educatiu ha elaborat un protocol d'actuació. En concret, a l'equip docent de 5é i 6é s'han creat 4 grups no estables amb la totalitat de l'alumnat.

El centre es troba ple, amb aules amb rati de més de 25 xiquets. El gran nombre de xiquets per aula farà necessari incloure millores en les relacions personals i la convivència.

1.4 Objectius de centre

No es pot oblidar els objectius que com a centre marquen el nostre estil educatiu.

Objectius amb els alumnes

- 1.-Afavorir l'adquisició de coneixements bàsics, procediments, habilitats, destreses i hàbits d'estudi i treball, que li permeten, desenvolupar-se amb soltesa en la vida i accedir a altres etapes educatives
- 2.-Desenvolupar actituds que afavorisquen la comprensió dels altres i de sí mateix
- 3.-Desenvolupar actituds que milloren el respecte i la convivència amb els demés.
- 4.-Desenvolupar actituds de justícia i igualtat entre els alumnes i rebutjar les discriminacions en les seues relacions socials
- 5.-Fomentar actituds de cooperació i democràcia.
- 6.-Ajudar als alumnes a descobrir el seu entorn, interaccionar amb ell per gaudir, millorar i conservar-lo.

Objectius amb els professors

- 1.-Afavorir el desenvolupament integral de l'alumnat, personal, física i socialment.
- 2.-Afavorir la competència professional dels professors i professores del col·legi, millorar el seu prestigi social i la seua imatge.
- 3.-Gestionar els recursos i materials per garantir una òptima eficàcia del seu ús i donar resposta a les demandes i necessitats

Objectius amb la resta de la Comunitat Educativa

- 1.-Implicar als pares i mares en el procés educatiu dels seus fills i filles contribuint al seu desenvolupament integral.
- 2.-Ser conseqüents amb l'elecció d'aquest centre educatiu, la seua llibertat per elegir centre docent i respectar el decidit per la majoria representada en els òrgans de govern.

Objectius amb altres institucions

- 1.-Fomentar i potenciar la col·laboració i participació dels membres de la Comunitat Educativa i Institucions de l'entorn.

Disseny particular del Valencià.

Segons el decret 127/2012 de 3 d'agost desenvolupem un programa Plurilingüe de ensenyament en Valencià

PPEV

2. OBJECTIUS DE L'ETAPA VINCULATS AMB L'ÀREA.

Els objectius estableixen les capacitats que l'alumnat han d'aconseguir en finalitzar el procés educatiu, tot referint-se, com a mínim, a cinc grans tipus de capacitats humanes: cognitives o intel·lectuals, psicomotrius, afectives, de relació interpersonal i d'actuació i inserció social.

Segons el **Reial Decret 126/2014 de 28 de febrer**, en el seu article 7, s'estableixen els objectius generals per a l'etapa d'Educació Primària, que són els següents:

- Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb aquestes, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans, i també el pluralisme propi d'una societat democràtica.
- Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi, i també actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge, i esperit emprenedor.
- Adquirir habilitats per a la prevenció i per a la resolució pacífica de conflictes, que els permeten actuar amb autonomia en l'àmbit familiar i domèstic, i també en els grups socials amb què es relacionen.
- Conèixer, comprendre i respectar les diverses cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no-discriminació de persones amb discapacitat.
- Conèixer i utilitzar de manera apropiada el castellà i el valencià, i desenvolupar hàbits de lectura.
- Adquirir en, almenys, una llengua estrangera la competència comunicativa bàsica que els permeta expressar i comprendre missatges senzills i resoldre situacions quotidianes.
- Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requereixen la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, i també ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seua vida quotidiana.
- Conèixer els aspectes fonamentals de les ciències de la naturalesa, les ciències socials, la geografia, la història i la cultura.

- Iniciar-se en la utilització, per a l'aprenentatge, de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació desenvolupant un esperit crític davant els missatges que reben i elaboren.
- Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals.
- Valorar la higiene i la salut, acceptar el propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física i l'esport com a mitjans per a afavorir el desenvolupament personal i social.
- Conèixer i valorar els animals més pròxims a l'ésser humà i adoptar formes de comportament que afavorisquen la seua cura.
- Desenvolupar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, i també una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.
- Fomentar l'educació viària i actituds de respecte que incidisquen en la prevenció dels accidents de trànsit.

Totes les àrees es relacionen amb la major part dels objectius curriculars. No obstant això, hi ha dos tipus de relacions:

- Una relació disciplinària, quan l'àrea respon a l'àmbit concret a què es refereix l'objectiu.
- Una relació de transversalitat, quan l'objectiu es refereix a àmbits que han d'impregnar tots els elements del currículum.

Les taules següent resumeixen aquestes relacions entre els objectius curriculars i les diferents àrees:

OBJECTIUS CURRICULARS	RELACIÓ AMB LES CIÈNCIES DE LA NATURALESA		RELACIÓ AMB LES CIÈNCIES SOCIALS		RELACIÓ AMB LLENGUA I LITERATURA (Castellà)		RELACIÓ AMB LES MATEMÀTIQUES		RELACIÓ AMB ANGLÉS	
	D	T	D	T	D	D	D	T	D	T
Objectiu a.)										
Objectiu b.)										
Objectiu c.)										

OBJECTIUS CURRICULARS	RELACIÓ AMB LES CIÈNCIES DE LA NATURALESA		RELACIÓ AMB LES CIÈNCIES SOCIALS		RELACIÓ AMB LENGUA I LITERATURA (Castellà)		RELACIÓ AMB LES MATEMÀTIQUES		RELACIÓ AMB ANGLÉS	
	D	T	D	T	D	D	D	T	D	T
Objectiu d.)										
Objectiu e.)										
Objectiu f.)										
Objectiu g.)										
Objectiu h.)										
Objectiu i.)										
Objectiu j.)										
Objectiu k.)										
Objectiu l.)										
Objectiu m.)										
Objectiu n.)										

*(D) relació disciplinària

*(T) relació de transversalitat

OBJECTIUS CURRICULARS	RELACIÓ AMB EDUCACIÓ FÍSICA		RELACIÓ AMB EDUCACIÓ SOCIAL I CÍVICA		RELACIÓ AMB EDUCACIÓ ARTÍSTICA		RELACIÓ AMB RELIGIÓ		RELACIÓ AMB LENGUA I LITERATURA	
	D	T	D	T	D	T	D	T	D	T

OBJECTIUS CURRICULARS	RELACIÓ AMB EDUCACIÓ FÍSICA		RELACIÓ AMB EDUCACIÓ SOCIAL I CÍVICA		RELACIÓ AMB EDUCACIÓ ARTÍSTICA		RELACIÓ AMB RELIGIÓ		RELACIÓ AMB LLENGUA I LITERATURA	
	D	T	D	T	D	T	D	T	D	T
Objectiu a.)										
Objectiu b.)										
Objectiu c.)										
Objectiu d.)										
Objectiu e.)										
Objectiu f.)										
Objectiu g.)										
Objectiu h.)										
Objectiu i.)										
Objectiu j.)										
Objectiu k.)										
Objectiu l.)										
Objectiu m.)										
Objectiu n.)										

*(D) relació disciplinària

*(T) relació de transversalitat

3. COMPETÈNCIES.

«Seguint la Recomanació 2006/962/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006, sobre les competències clau per a l'aprenentatge permanent, aquest Reial Decret es basa en la potenciació de l'aprenentatge per competències, integrades en els elements curriculars per a propiciar una renovació en la pràctica docent i en el procés d'ensenyament i aprenentatge. S'hi proposen nous enfocaments en l'aprenentatge i avaluació, que han de suposar un canvi important en les tasques que han de resoldre els alumnes, i plantejaments metodològics innovadors. La competència és una combinació d'habilitats pràctiques, coneixements, motivació, valors ètics, actituds, emocions i altres components socials i de comportament que es mobilitzen conjuntament per a aconseguir una acció eficaç. Es considera, doncs, com a coneixement en la pràctica un coneixement adquirit a través de la participació activa en pràctiques socials que, com a tals, es poden desenvolupar tant en el context educatiu formal, per mitjà del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals».

«S'hi adopta la denominació de les competències clau definides per la Unió Europea. Es considera que "les competències clau són aquelles que totes les persones necessiten per a la seua realització i desenvolupament personal, i també per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació". S'hi distingeixen set competències clau essencials per al benestar de les societats europees, el creixement econòmic i la innovació, i s'hi descriuen els coneixements, les capacitats i les actituds essencials vinculades a cada una».

Les competències clau del currículum són les següents:

COMPETÈNCIES
Competència en Comunicació lingüística (CCLI)
El llenguatge és l'instrument fonamental de l'aprenentatge perquè qualsevol activitat de les persones té com a punt de partida l'ús de la llengua.
Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia (CMCT)
Potència la introducció als mètodes del coneixement científic i al coneixement de medi natural i els seus recursos. Això és necessari per a actuar en la protecció del medi ambient i aconseguir un desenvolupament sostenible.
Competència digital (CD)
Fa possible l'obtenció, registre, interpretació i comunicació del coneixement a través de mitjans digitals, Internet i per mitjà de les TIC. El seu aprofitament en l'aprenentatge requereix el maneig responsable de diverses ferramentes i programes per a obtindre informació, filtrar-la de manera

crítica, crear continguts, compartir-los i interactuar en la Xarxa.
Competència per a aprendre a aprendre (CAA)
Potència la reflexió sobre un mateix com a aprenent, sobre les estratègies que més s'ajusten als requeriments de la tasca i al seu grau de destresa. Així mateix, es promou la confiança en les seues possibilitats i la participació en situacions d'Aprenentatge Cooperatiu.
Competència social i cívica (CSC)
S'integren coneixements diferents i habilitats complexes que permeten participar, prendre decisions, triar com comportar-se en determinades situacions i responsabilitzar-se de les eleccions i decisions adoptades. Aquestes característiques contribueixen a aconseguir una socialització positiva dels alumnes i una responsabilitat creixent en la seua participació en l'entorn.
Competència Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor (SIEE)
Fomenta la autonomia progressiva en la presa de decisions i planificació d'actuacions, en la resolució de problemes de temàtica social, i potència el seu sentit crític i sentit de la responsabilitat.
Competència en Consciència i expressions culturals (CEC)
Les tècniques i recursos propis dels diferents llenguatges artístics proporcionen una perspectiva creativa de la realitat, claus per a comprendre l'entorn visual, procediments per a estudiar-lo formalment i un suport per a l'expressió i la representació dels aprenentatges mitjançant aquests llenguatges.

Alguns dels trets característics de les competències són els següents:

- ☐ Són aprenentatges que es consideren imprescindibles.
- ☐ Constitueixen un saber, un saber fer i un saber ser. Es tracta de tots aquells recursos que el subjecte és capaç de mobilitzar de forma conjunta i integrada per resoldre amb eficàcia una situació en un context donat.
- ☐ Són sabers multifuncionals i transferibles, perquè l'adquisició d'una competència implica el desenvolupament d'esquemes cognitius i d'acció que es poden aplicar en diversos contextos, segons les necessitats.
- ☐ Tenen un caràcter dinàmic i il·limitat, ja que el grau d'adquisició d'una competència no té límit, sinó que es tracta d'un continu en el qual cada persona, al llarg de tota la seua vida, va adquirint graus diferents de suficiència depenent de les necessitats acadèmiques i laborals que se li van plantejant.

- ☒ Són avaluables, atès que es tradueixen en accions i tasques observables.
- ☒ Requereixen un aprenentatge situat, vinculat a un determinat context i a unes determinades tasques.

3.1 Contribució de l'àrea de Ciències de la Naturalesa a l'adquisició de les competències.

El treball en Ciències de la Naturalesa es relaciona directament amb les competències en ciència i tecnologia i la competència per a aprendre a aprendre, per la gran importància que s'atorga en l'àrea al desenvolupament de processos de treball vinculats al mètode científic. No obstant això, també s'hi tracten un gran nombre d'aspectes que formen part de la resta de competències.

Competència matemàtica, científica i tecnològica. En aquest cas, s'estableix una relació de caràcter disciplinari, ja que aquesta competència està vinculada directament a conceptes, procediments i actituds de l'àrea de Ciències de la Naturalesa. Alguns aspectes propis d'aquesta competència que s'hi desenvolupen són els següents:

- ☒ Producció i interpretació de diferents tipus d'informació.
- ☒ Anàlisi d'aspectes quantitius i qualitius de la realitat.
- ☒ Solució de problemes relacionats amb la vida quotidiana i amb el món laboral.
- ☒ Interacció amb el món físic, tant en els seus aspectes naturals com en els generats per l'acció humana.
- ☒ Comprensió d'esdeveniments.
- ☒ Predicció de conseqüències d'una determinada actuació.
- ☒ Valoració i interès per la millora i preservació de les condicions de vida pròpia, de les altres persones i de la resta dels éssers vius.

Competència per a aprendre a aprendre, vinculada, sobretot, amb el Bloc 1: Iniciació a l'activitat científica, en el qual es recullen procediments i estratègies pròpies del mètode científic que serviran com a referent als aprenentatges d'altres àrees. Les habilitats pròpies d'aquesta competència estan relacionades amb les capacitats per a aprendre de forma cada vegada més eficaç i autònoma d'acord amb els propis objectius i necessitats. La metodologia de l'àrea i els procediments propis del seu estudi contribueixen decisivament a la consecució d'aquesta competència.

Competència en comunicació lingüística. El llenguatge és l'instrument fonamental de l'aprenentatge perquè qualsevol activitat de les persones té com a punt de partida l'ús de la llengua. En el procés d'aprenentatge en general,

i en aquesta àrea en particular, la competència lingüística té un gran protagonisme, atès que és el vehicle a través del qual es produeixen els següents processos:

- ☐ Comunicació oral i escrita.
- ☐ Representació, interpretació i comprensió de la realitat.
- ☐ Construcció i comunicació del coneixement.
- ☐ Organització i autoregulació del pensament, de les emocions i de la conducta.

Competència digital. Les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació proporcionen un accés ràpid i senzill a la informació sobre el medi i ofereixen, a més, eines atractives que motiven i faciliten els aprenentatges. Les habilitats sobre les quals incideix especialment aquesta àrea són la cerca, l'obtenció, el processament i la comunicació de la informació i també la capacitat de transformació d'aquesta informació en coneixement.

Competència social i cívica. En aquesta competència s'integren diversos coneixements i habilitats complexes que permeten participar, prendre decisions, triar com comportar-se en determinades situacions i responsabilitzar-se de les eleccions i decisions adoptades. Les Ciències de la Naturalesa proporcionen un context significatiu per al desenvolupament d'aquesta competència perquè ofereixen sabers, se sustenten en processos de treball que es desenvolupen en diferents situacions d'aprenentatge i aborden actituds en relació amb el mateix individu, amb el seu entorn immediat i, en un sentit ampli, amb el món que l'envolta.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aquesta competència implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació en què s'intervé o que es resol i saber triar, planificar i gestionar els recursos o habilitats, les actituds i els coneixements necessaris amb criteri propi, a fi d'assolir l'objectiu previst. El mètode científic, vinculat a l'àrea de Ciències de la Naturalesa, proporciona elements per al desenvolupament d'aquesta competència relacionats amb les habilitats següents:

- ☐ Creativitat i innovació per a buscar solucions i respostes a qüestions diverses amb una perspectiva àmplia i oberta.
- ☐ Capacitat d'anàlisi, de planificació i d'organització en els projectes que s'hi plantegen.
- ☐ Sentit de la responsabilitat individual i col·lectiva.

Consciència i expressió cultural. Les tècniques i els recursos propis dels diferents llenguatges artístics proporcionen una perspectiva creativa de la realitat, claus per a comprendre l'entorn visual, procediments

per a estudiar-lo formalment i un suport per a l'expressió i la representació dels aprenentatges mitjançant aquests llenguatges. En aquest sentit, qualsevol saber s'impregna d'aquesta competència, ja que possibilita comprendre informacions visuals i mostrar els aprenentatges amb una forma gràfica, clara, atractiva i eficaç.

3.2 Contribució de l'àrea de les Ciències Socials a les competències clau.

El treball en Ciències Socials es relaciona directament amb les competències socials i cíviques i amb la consciència i les expressions culturals, que li serveixen de context d'estudi, sobretot, en els cursos més alts. Les competències en ciència i tecnologia i la competència per a aprendre a aprendre tenen una vinculació transversal molt estreta amb l'àrea per la gran importància que s'hi atorga al desenvolupament de processos de treball, mètodes d'estudi i aspectes relacionats amb la reflexió sobre els mateixos avanços. No obstant això, també s'hi tracten una gran quantitat d'aspectes que formen part de la resta de competències.

Competència social i cívica. En aquesta competència estan integrats els coneixements fonamentals de l'àrea, així com un gran nombre d'habilitats complexes que permeten participar, prendre decisions, triar com comportar-se en determinades situacions i responsabilitzar-se de les eleccions i decisions adoptades. Les Ciències Socials proporcionen un context significatiu per al desenvolupament d'aquesta competència perquè ofereixen sabers, se sustenten en processos de treball que es desenvolupen en diferents situacions d'aprenentatge i aborden actituds en relació amb el mateix individu, amb el seu entorn immediat i, en un sentit ampli, amb el món que l'envolta.

Consciència i expressió cultural. Des d'un enfocament cultural, l'àrea de Ciències Socials ofereix un context carregat de contingut i un punt de partida per desenvolupar en els alumnes la sensibilitat i la valoració pels aspectes culturals, més propers en un primer moment, i amplis en cursos superiors.

Competència matemàtica, científica i tecnològica. La relació de l'àrea de Ciències Socials amb aquesta competència és transversal, ja que utilitza molts dels seus mètodes, coneixements i processos per observar l'entorn, recollir dades, analitzar-los i extraure conclusions.

Els aspectes propis de la competència matemàtica que es relacionen directament amb els aprenentatges d'aquesta àrea són els següents:

El coneixement sobre el canvi i les relacions que s'estableixen entre els fets i els fenòmens comporta comprendre els tipus fonamentals de canvi i quan tenen lloc, amb la finalitat d'utilitzar models matemàtics adequats per a descriure'ls i predir-los.

- ☐ La interacció amb el món físic, tant en els seus aspectes naturals com en els generats per l'acció humana.
- ☐ L'anàlisi d'aspectes quantitius i qualitius de la realitat.

- ☒ La solució de problemes relacionats amb la vida quotidiana i amb el món laboral.
- ☒ La comprensió de successos.
- ☒ La predicció de conseqüències d'una determinada actuació.
- ☒ La valoració i l'interés per la millora i preservació de les condicions de vida pròpia, de les altres persones i de la resta dels éssers vius.

En l'àmbit de les competències bàsiques en ciència i tecnologia, s'estableix un estret vincle amb les Ciències Socials, ja que és del tot impossible comprendre la realitat actual sense interpretar-la en clau d'avanços científics i tecnològics. Aquestes competències han de capacitar, bàsicament, per a identificar, plantejar i resoldre situacions de la vida quotidiana –personal i social– de la mateixa manera com s'actua davant els reptes i problemes propis de les activitats científiques i tecnològiques.

Competència per a aprendre a aprendre, vinculada, sobretot, amb el Bloc 1: Continguts comuns en el qual es recullen procediments i estratègies de treball, d'anàlisi de fenòmens, representació d'informació, etc. Les habilitats pròpies d'aquesta competència estan relacionades amb les capacitats per aprendre de forma cada vegada més eficaç i autònoma d'acord als propis objectius i necessitats. La metodologia de l'àrea i els procediments propis del seu estudi contribueixen decisivament a la consecució d'aquesta competència.

Competència en comunicació lingüística. El llenguatge és l'instrument fonamental de l'aprenentatge perquè qualsevol activitat de les persones té com a punt de partida i com a eina de processament intel·lectual l'ús de la llengua. En el procés d'aprenentatge en general i en aquesta àrea en particular, la competència lingüística té un gran protagonisme perquè és el vehicle a través del qual es produeixen els següents processos:

- ☒ Comunicació oral i escrita.
- ☒ Representació, interpretació i comprensió de la realitat.

- ☒ Construcció i comunicació del coneixement.
- ☒ Organització i autoregulació del pensament, de les emocions i de la conducta.

Competència digital. Les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació proporcionen un accés ràpid i senzill a la informació sobre el mitjà i ofereixen, a més, eines atractives, motivadores i facilitadora dels aprenentatges. Les habilitats sobre les quals incideix especialment aquesta àrea són la recerca, l'obtenció, el processament i la comunicació de la informació i sobre la capacitat de transformació d'aquesta informació en coneixement.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aquesta competència implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació en la qual s'intervé o que es resol i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst. La metodologia de treball pròpia de les Ciències Socials proporciona elements per al desenvolupament d'aquesta competència relacionats amb les següents habilitats:

- ☒ Creativitat i innovació per buscar solucions i respostes a qüestions diverses amb una perspectiva àmplia i oberta.
- ☒ Capacitat d'anàlisi, de planificació i d'organització en els projectes que es plantegen.
- ☒ Sentit de la responsabilitat individual i col·lectiva.

3.3. Contribució de l'àrea de Llengua i Literatura (Castellà) a l'adquisició de les competències.

L'assignatura de Llengua Castellana i Literatura és bàsica per a l'adquisició de la competència lingüística. A més, les possibilitats de comunicació que plantegen les TIC estan presents en elements curriculars de tots els blocs (obtenció, tractament i comunicació de la informació), per tant, per mitjà de l'aprenentatge de la llengua es contribuïx a l'adquisició de la competència digital. D'altra banda, les diferents destreses comunicatives s'apliquen a l'obtenció, el tractament i la comunicació de la informació en diferents àmbits, però especialment en l'escolar, amb la qual cosa l'assignatura de Llengua i Literatura Castellana contribuïx en gran manera a la competència d'aprendre a aprendre, mentre que el plantejament d'elaboració de productes lingüístics i literaris, de manera individual o cooperativa, la situa clarament en el pla de les competències socials i cíviques i permet que s'estimule el sentit d'iniciativa i l'esperit emprenedor. Finalment, l'estudi de les diverses varietats del castellà i de les llengües parlades a Espanya i el coneixement de la

literatura pròpia i de la literatura universal contribueixen al desenrotllament de la consciència i les expressions culturals.

En resum, l'eix del currículum d'esta assignatura persegueix la millora de la competència comunicativa de l'alumnat de manera que siguen capaços d'interactuar satisfactòriament en tots els àmbits que formen o formaran part de la seua vida. Açò exigeix una reflexió sobre el codi lingüístic propi i els mecanismes d'usos orals i escrits de cada llengua, les estratègies de comunicació comuna i per tant transferibles a totes les llengües que utilitzen o poden utilitzar, i la capacitat d'interpretar i valorar el món i de formar les seues pròpies opinions a través de la lectura crítica de les obres literàries més importants de tots els temps.

Contribució de l'àrea de Matemàtiques a l'adquisició de les competències.

El treball en Matemàtiques es relaciona directament amb les competències en ciència i tecnologia i la competència per a aprendre a aprendre, per l'enorme importància que s'atorga en l'àrea al desenvolupament de processos, mètodes i actituds. No obstant això, també s'hi tracten un gran nombre d'aspectes que formen part de la resta de competències.

Competència matemàtica, científica i tecnològica. En aquest cas, s'estableix una relació de caràcter disciplinari, ja que aquesta competència està vinculada directament a conceptes, procediments i actituds de l'àrea de Matemàtiques. En relació amb això, podem establir que el desenvolupament de la competència matemàtica implica els aspectes següents:

- ☐ Coneixement sobre els números, les mesures, les estructures, les operacions i les representacions matemàtiques, així com la comprensió dels termes i conceptes matemàtics.
- ☐ L'adquisició d'una sèrie de destreses matemàtiques que requereixen l'aplicació dels coneixements en diferents contextos, el desenvolupament de diferents tipus de raonament i l'ús del llenguatge matemàtic.
- ☐ La valoració del rigor, el respecte a les dades i la veracitat.

Alguns aspectes propis d'aquesta competència que es desenvolupen són els que segueixen:

- ☐ Comprensió i utilització de criteris quantitius per a comprendre l'entorn i obtindre conclusions sobre aquest.
- ☐ Comprensió de relacions espacials i geomètriques entre els elements, tant concrets com abstractes.

- ☒ Reconeixement del canvi en les relacions entre objectes i situacions, vinculat a les relacions temporals.
- ☒ L'anàlisi de dades, la reelaboració d'aquestes dades i l'obtenció de conclusions a partir d'aquests processos.
- ☒ Aplicació dels mètodes matemàtics i del seu llenguatge específic a l'estudi i explicació dels fenòmens propis d'altres disciplines.

3.4. Contribució de l'àrea d'Angles a l'adquisició de les competències.

En el marc de les competències clau, per a l'adquisició de la competència lingüística en llengua estrangera, igual que per a l'adquisició en les llengües cooficials, resulta fonamental treballar de manera simultània i coordinada des de les tres àrees el desenvolupament de la capacitat lectora i el domini de l'escriptura, a fi de fixar així les bases perquè tot l'alumnat dominen les destreses orals i escrites al mateix temps en totes les llengües objecte d'aprenentatge. De manera semblant, la planificació de les tasques en estes tres àrees s'ha d'ajustar a un disseny metodològic sistematitzat que incidisca en activitats orientades a l'adquisició gradual de comprensió, velocitat i eficàcia en la lectoescriptura, en l'enriquiment del cabal lèxic i, en definitiva, en un millor ús de la llengua.

El desenvolupament de la competència lectora, a més, té com a objectiu un acostament progressiu a la literatura que consolide, en totes les llengües del currículum, els hàbits lectors, la creativitat, la consciència crítica i el gaudi estètic.

S'ha d'incidir de manera especial en l'aprofitament didàctic de recursos digitals, entesos com a ferramenta essencial per a iniciar l'alumnat en l'adquisició gradual de mecanismes autònoms d'aprenentatge de l'anglès, adaptats sempre a l'edat i a les peculiaritats, així com en el desenvolupament de la competència digital, particularment en els continguts relacionats amb l'expressió escrita (producció i interacció) i en les activitats de registre de conversacions orals.

Les tecnologies digitals afavoreixen la competència d'aprendre a aprendre, facilitant la consciència de millora i avaluació de processos

d'aprenentatge. Cal tindre en compte, a més, que el context digital és actualment un mitjà prioritari en què es produïx interacció i que la pràctica en eixe context és fonamental per a adquirir una competència comunicativa plena, com també per a facilitar qualsevol situació d'aprenentatge. No obstant això, la competència d'aprendre a aprendre està present en tots els blocs de l'àrea, en els apartats d'estratègies d'aprenentatge respectius.

Les competències socials i cíviques també apareixen implícites en cada un dels blocs, quan es treballen els continguts socioculturals en diferents contextos.

El sentit d'iniciativa i esperit emprenedor es desenrotlla en els blocs 2 i 4, referits a la producció i interacció oral i escrita, relacionant els continguts propis d'estos blocs amb les habilitats d'autoregulació, de confiança en un mateix, de sentit crític, de gestió de projectes i participació en equips de treball.

La competència relacionada amb la consciència i expressions culturals, així com els valors que sustenten la pau, la igualtat, el respecte i la justícia es desenrotllen en tots els blocs, ja que es deriva de la mateixa naturalesa de l'àrea.

3.5. Contribució de l'àrea d'Educació Física a l'adquisició de les competències.

Respecte a l'aportació de l'àrea per al desenrotllament d'un aprenentatge competencial, l'Educació Física contribuïx a l'adquisició de la competència social i cívica, aprenent a conviure, respectar les diferències i desenrotllant la cooperació i la solidaritat, mostrant una actitud crítica davant la violència en l'esport. A la competència digital, seleccionant, elaborant i compartint informació referent a l'àrea. També cal potenciar el treball en grup de forma col·laborativa per a generar una consciència ètica i moral que previnga situacions de violència com el ciberassetjament escolar (ciberbullying). A la competència d'aprendre a aprendre, en iniciar-se en l'aprenentatge motriu per a continuar-lo de forma autònoma, transferint-lo a activitats físiques, esportives i expressives cada vegada més complexes.

Contribuïx a la competència de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, en donar protagonisme a l'alumne/a en l'organització d'activitats físiques i pren decisions, manifestant perseverança, autosuperació i actitud positiva davant les dificultats. I a la competència de consciència i expressions culturals, valorant les manifestacions culturals com són l'esport, els jocs tradicionals propis de la seua comunitat i les activitats expressives.

Contribució de l'àrea de Valors Socials i Cívics a l'adquisició de les competències.

L'àrea de Valors Socials i Cívics impregna el desenvolupament de totes les competències clau, ja que en totes es posen en joc elements del desenvolupament personal i social dels individus. Concretament, l'àrea es vincula de la manera següent amb cada una de les competències:

Competència en Comunicació lingüística. Aquesta competència s'assenta en tres eixos

onamentals:

- ☒ El component comunicatiu del procés de desenvolupament de l'ésser humà, que és propi del seu àmbit.
- ☒ El valor que proporciona com a vehicle per a l'adquisició de nous aprenentatges, com a mitjà per processar el coneixement i com a contacte amb la diversitat cultural.
- ☒ La seua faceta com a instrument fonamental per a la socialització i l'aprofitament que té en l'àmbit de l'experiència educativa, per ser una via privilegiada d'accés al coneixement dins i fora de l'escola.

Els valors i les actituds que l'individu posa en funcionament per desenvolupar la seua competència en Comunicació lingüística, i que estan directament relacionats amb l'àrea de Valors Socials i Cívics són:

- ☒ El respecte a les normes de convivència.
- ☒ L'exercici actiu de la ciutadania.
- ☒ El desenvolupament de l'esperit crític.
- ☒ El respecte als drets humans i el pluralisme.
- ☒ La concepció del diàleg com a eina primordial per a la convivència i per a la resolució de conflictes.
- ☒ El desenvolupament de les capacitats afectives en tots els àmbits.
- ☒ L'actitud de curiositat, interès i creativitat envers l'aprenentatge.
- ☒ El gaudi personal que proporcionen les destreses inherents a aquesta competència (lectura, conversa, escriptura, etcètera) i el valor que tenen en el reforç de la motivació envers l'aprenentatge.

Competència matemàtica, científica i tecnològica. La relació que s'estableix entre aquesta competència i l'àrea de Valors Socials i Cívics està relacionada amb la consecució i sostenibilitat del benestar social en la mesura en la qual aquest exigeix conductes i presa de decisions personals estretament vinculades a la capacitat crítica i visió raonada i raonable de les persones. En l'àmbit d'aquesta competència, són trobem amb dos aspectes bàsics:

- ☒ **La competència matemàtica** inclou actituds i valors que es basen en el rigor, el respecte a les dades i la veracitat.
- ☒ **Les competències científica i tecnològiques** són aquelles que proporcionen un acostament al món físic i a la interacció responsable amb aquest des d'accions, tant individuals com

col·lectives, orientades a la conservació i millora del medi natural, decisives per a la protecció i el manteniment de la qualitat de vida i el progrés dels pobles.

Competència digital. Implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació per a aconseguir els objectius relacionats amb el treball, el maneig, l'aprenentatge, l'ús del temps lliure, la inclusió i participació en la societat.

Les actituds i els valors vinculats a aquesta competència permetran als alumnes adaptar-se a les noves necessitats que estableixen les tecnologies, adaptar aquestes tecnologies a les pròpies finalitats i adquirir la capacitat d'interaccionar socialment entorn d'aquestes. Es tracta que desenvolupen una actitud activa, crítica i realista envers les tecnologies i els mitjans tecnològics, valorant les seues fortaleces i debilitats i respectant principis ètics en el seu ús. La competència digital implica, a més, la participació i el treball col·laboratiu, i també la motivació i la curiositat per l'aprenentatge i la millora en l'ús de les tecnologies.

Competència per a aprendre a aprendre. Les habilitats pròpies d'aquesta competència estan relacionades amb les capacitats per a aprendre de forma cada vegada més eficaç i autònoma d'acord amb els propis objectius i necessitats. La motivació i la confiança són crucials per a l'adquisició d'aquesta competència. Ambdues es potencien des del plantejament de metes realistes a curt, mitjà i llarg termini. En aconseguir-se les metes augmenta la percepció d'autoeficàcia i la confiança, i amb això s'eleva els objectius d'aprenentatge de forma progressiva.

Competència social i cívica. Les competències socials i cíviqes, vinculades estretament a l'àrea de Valors Socials i Cívics, tenen presència en els àmbits següents: en l'habilitat i capacitat dels individus per utilitzar els coneixements i actituds sobre la societat i adaptar-los als propis contextos i necessitats; en el desenvolupament d'estratègies que permeten interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més diversificats; en la capacitat per elaborar respostes, prendre decisions i resoldre conflictes; en les actituds que permeten interactuar amb altres persones i grups conforme a normes basades en el respecte mutu i en conviccions democràtiques.

- ☐ **La competència social** es relaciona amb el benestar personal i col·lectiu. Exigeix entendre la manera en què les persones poden procurar-se un estat de salut física i mental òptim, tant per a elles mateixes com per a les seues famílies, i per al seu entorn social proper, i saber que un estil de vida saludable pot contribuir.

Així mateix, aquesta competència inclou actituds i valors com una forma de col·laboració,

la seguretat en un mateix i la integritat i honestedat.

- ☒ **La competència cívica** es basa en el coneixement crític dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets civils, i també de la seua formulació en la Constitució espanyola, la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i en declaracions internacionals, i de la seua aplicació per part de diverses institucions a escala local, regional, nacional, europea i internacional.

Les actituds i valors inherents a aquesta competència són aquells que es dirigeixen al ple respecte dels drets humans, inclosa la igualtat com a base de la democràcia, i l'apreciació i la comprensió de les diferències existents entre els sistemes de valors vinculats a diferents creences religioses o grups culturals o ètnics; inclou també les activitats cíviques i el suport a la diversitat i la cohesió socials i al desenvolupament sostenible, així com la voluntat de respectar els valors i la intimitat dels altres i la recepció reflexiva i crítica de la informació procedent dels mitjans de comunicació.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aquesta competència implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació en la qual s'intervé o que es resol i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst. Requereix el desenvolupament d'actituds i valors com la predisposició a actuar d'una forma creadora i imaginativa; l'autoconeixement i l'autoestima; l'autonomia o independència, l'interès i esforç i l'esperit emprenedor. Es caracteritza per la iniciativa, la proactivitat i la innovació, tant en la vida privada i social com en la professional. També està relacionada amb la motivació i la determinació a l'hora de complir els objectius, tant personals o com establits en comú amb altres, incloent-hi l'àmbit laboral.

Consciència i expressió cultural. El desenvolupament d'aquesta competència implica actituds i valors personals d'interès, reconeixement i respecte per les diferents manifestacions artístiques i culturals, i per la conservació del patrimoni. Exigeix també valorar la llibertat d'expressió, el dret a la diversitat cultural, el diàleg entre cultures i societats i la realització d'experiències artístiques compartides. Al seu torn, comporta un interès per participar en la vida cultural i, per tant, per comunicar i compartir coneixements, emocions i sentiments a partir d'expressions artístiques.

3.6. Contribució de l'àrea d'Educació Artística a l'adquisició de les competències.

Respecte a les competències clau, l'àrea d'Educació Artística contribueix al desenvolupament de totes, gràcies al caràcter integrador que té. Des d'un punt de vista disciplinari, l'àrea contribueix a l'adquisició de la competència en consciència i expressió cultural i a la competència matemàtica, científica i tecnològica.

Competència de consciència i expressió cultural és la competència relacionada directament amb l'àrea. L'Educació artística té tres enfocaments fonamentals: el desenvolupament de l'expressió creativa d'idees, experiències i emocions a través de la música o les arts plàstiques; el desenvolupament de l'habilitat per comparar opinions creatives i expressives d'un mateix amb les dels altres amb esperit crític i actitud oberta i respectuosa; i el descobriment d'obres artístiques, la seua apreciació i gaudi, la consciència de l'herència cultural en manifestacions artístiques com danses, músiques i obres plàstiques, i el manteniment d'una actitud oberta a la diversitat de l'expressió cultural.

La competència per a la consciència i expressió cultural requereix dels aspectes de desenvolupament següents:

- ▣ **Coneixements** que permeten accedir a les diferents manifestacions sobre l'herència cultural (patrimoni cultural, historicoartístic, literari, filosòfic, tecnològic, mediambiental, etcètera). Comprèn la concreció de la cultura en diferents autors i obres, i també en diferents gèneres i estils, tant de les belles arts (música, pintura, escultura, arquitectura, cinema, literatura, fotografia, teatre i dansa) com d'altres manifestacions artísticoculturals de la vida quotidiana (habitatge, vestit, gastronomia, arts aplicades, folklore, festes...). Incorpora, així mateix, el coneixement bàsic de les principals tècniques, recursos i convencions dels diferents llenguatges artístics i la identificació de les relacions existents entre aquestes manifestacions i la societat, la qual cosa suposa també tindre consciència de l'evolució del pensament, els corrents estètics, les modes i els gustos, així com de la importància representativa, expressiva i comunicativa dels factors estètics en la vida quotidiana.
- ▣ **Destreses** com l'aplicació de diferents habilitats de pensament, perceptives, comunicatives, de sensibilitat i sentit estètic per poder comprendre-les, valorar-les, emocionar-se i gaudir-les. L'expressió cultural i artística exigeix també desenvolupar la iniciativa, la imaginació i la creativitat expressades a través de codis artístics, i també la capacitat d'emprar diferents materials i tècniques en el disseny de projectes. A més, en la mesura en què les activitats culturals i artístiques comporten sovint un treball col·lectiu, cal disposar d'habilitats de cooperació i tindre consciència de la importància de donar suport a les contribucions alienes i apreciar-les.
- **Actituds i valors personals d'interès**, reconeixement i respecte per les diferents manifestacions artístiques i culturals, i per la conservació del patrimoni. Exigeix també valorar la llibertat d'expressió, el dret a la diversitat cultural, el diàleg entre cultures i societats i la realització d'experiències artístiques compartides. Igualment, comporta un interès per participar en la vida cultural i, per tant, per comunicar i compartir coneixements, emocions i sentiments a partir d'expressions artístiques.

Competència matemàtica, científica i tecnològica. La vinculació més estreta entre l'àrea i aquesta competència es manifesta en dos aspectes: l'àmbit de la geometria, que és la base de la representació objectiva de la realitat en el dibuix geomètric; i el suport que els coneixements matemàtics proporcionen al llenguatge musical. Aquests aprenentatges permetran als alumnes establir múltiples relacions entre els

coneixements matemàtics i els llenguatges artístics, i enriquir el seu coneixement de l'entorn artístic i de les pròpies possibilitats de creació.

Competència digital. Les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació proporcionen un mitjà que permet als alumnes, d'una banda, buscar i seleccionar un gran nombre d'imatges per observar i valorar els elements que les componen i, d'altra banda, manipular aquestes imatges explorant les possibilitats expressives i estètiques que els ofereix el suport digital.

Competència en comunicació lingüística. El llenguatge és l'instrument fonamental de l'aprenentatge perquè qualsevol activitat de les persones té com a punt de partida i com a eina de processament intel·lectual l'ús de la llengua. En el procés d'aprenentatge en general, la competència lingüística té un gran protagonisme perquè és el vehicle a través del qual es produeixen els següents processos:

- ☐ Comunicació oral i escrita.
- ☐ Representació, interpretació i comprensió de la realitat.
- ☐ Construcció i comunicació del coneixement.
- ☐ Organització i autoregulació del pensament, de les emocions i de la conducta.

D'altra banda el llenguatge és l'instrument comunicatiu per excel·lència i els llenguatges artístics són de la mateixa manera un mitjà de comunicació i d'expressió. La transferència entre llenguatges i suports expressius de diferent índole enriqueix l'adquisició d'aquesta competència

Competència social i cívica. En aquesta competència estan integrats els coneixements fonamentals de l'àrea, i també un gran nombre d'habilitats complexes que permeten participar, prendre decisions, triar com comportar-se en determinades situacions i responsabilitzar-se de les eleccions i decisions adoptades. El treball artístic permet als alumnes desenvolupar capacitats de treball en equip, de valoració i respecte envers les produccions d'uns altres i autonomia i confiança en les pròpies tasques; qüestions que contribueixen de forma directa al desenvolupament d'aquesta competència.

Competència per a aprendre a aprendre. Les habilitats pròpies d'aquesta competència estan relacionades amb les capacitats per a aprendre de forma cada vegada més eficaç i autònoma d'acord als propis objectius i necessitats. La metodologia de l'àrea i els procediments propis de l'exploració de l'entorn artístic i de les pròpies capacitats per utilitzar els llenguatges plàstic i musical contribueixen decisivament a la consecució d'aquesta competència.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aquesta competència implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació en la qual s'intervé o que es resol i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst. Els projectes artístics són vehicles per al progrés en aquesta competència.

Competència per a aprendre a aprendre, vinculada, sobretot, amb el Bloc 1: Processos, mètodes i actituds en matemàtiques, en el qual es recullen procediments i estratègies pròpies de l'àrea que serviran com a suport al procés d'aprenentatge i comunicació de sabers en altres àrees. En definitiva, les matemàtiques permeten conèixer i estructurar la realitat, analitzar-la i obtenir informació per a valorar-la i prendre decisions i es consideren imprescindibles per a avançar en l'adquisició d'aquesta competència.

Competència en comunicació lingüística. El llenguatge és l'instrument fonamental de l'aprenentatge perquè qualsevol activitat de les persones té com a punt de partida l'ús de la llengua. Les matemàtiques són en si mateixes un llenguatge. D'aquesta manera, la transferència de maneres d'expressió entre els dos llenguatges enriqueix l'adquisició d'aquesta competència.

Competència digital. Les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació proporcionen un accés ràpid i senzill a la informació i ofereixen, a més, eines atractives, motivadores i facilitadores dels aprenentatges. Les habilitats sobre les quals incideix especialment aquesta àrea són la cerca, l'obtenció, el processament i la comunicació de la informació i també sobre la capacitat de transformació d'aquesta informació en coneixement.

Competència social i cívica. En aquesta competència s'integren coneixements diversos i habilitats complexes que permeten participar, prendre decisions, triar com comportar-se en determinades situacions i responsabilitzar-se de les eleccions i decisions adoptades. L'àrea de Matemàtiques ofereix coneixements i processos que impliquen reflexió, interès per l'exactitud del resultat, responsabilitat pels procediments de treball i valoració del rigor que ha de presidir les tasques. Les característiques anteriors contribueixen a aconseguir una socialització positiva dels alumnes i una responsabilitat creixent en la seua participació en l'entorn.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aquesta competència implica la capacitat de transformar les idees en actes. Açò significa adquirir consciència de la situació en la qual s'intervé o que es resol i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst. Els mètodes que s'apliquen en Matemàtiques proporcionen elements per al desenvolupament d'aquesta competència relacionats amb les següents habilitats:

- ☒ Creativitat i innovació per a buscar solucions i respostes a qüestions diverses amb una perspectiva àmplia i oberta.
- ☒ Capacitat d'anàlisi, de planificació i d'organització en els projectes que s'hi plantegen.
- ☒ Sentit de la responsabilitat individual i col·lectiva.

Consciència i expressió cultural. Les tècniques i recursos propis dels diferents llenguatges artístics proporcionen una perspectiva creativa de la realitat, claus per a comprendre l'entorn visual, procediments per a estudiar-lo formalment i un suport per a l'expressió i la representació dels aprenentatges mitjançant aquests llenguatges. En aquest sentit, qualsevol saber s'impregna d'aquesta competència, ja que possibilita comprendre informacions visuals i mostrar els aprenentatges de manera gràfica, clara, atractiva i eficaç.

Contribució de l'àrea de Religió a l'adquisició de les competències.

L'ensenyament religiós catòlic com a matèria integrada en el currículum de l'alumne contribueix també, de manera important, a la majoria de les competències bàsiques del currículum. No obstant això, aquesta contribució no obsta perquè l'àrea de religió i moral catòlica concreti i especifiqui les seves pròpies competències.

La religió i moral catòlica aporta a la competència cultural i artística una valoració crítica de la cultura a la llum de l'Evangelí, motivant al mateix temps l'estima de la pròpia cultura i l'estima adequada d'altres tradicions culturals i religioses. La cultura i la història europea occidental, i la pròpia història i cultura espanyola, no poden ser compreses i assumides si es prescindeix del fet religiós present sempre en la història cultural dels pobles.

En relació amb la competència social i cívica, l'ensenyament religiós catòlic aporta la fonamentació i jerarquització dels valors i virtuts que contribueixen a educar la dimensió moral i social de la personalitat de l'alumne, amb vista a fer possible la maduració en la corresponsabilitat, l'exercici de la solidaritat, de la llibertat, de la justícia i de la caritat. Tot això, com a expressió coherent del coneixement de Déu revelat en Jesucrist.

Això comporta millorar les relacions interpersonals basades en principis i valors que emanen de la persona de Crist i ajuda, en conseqüència, a afrontar les situacions de conflicte mitjançant el diàleg, el perdó i la misericòrdia, valors genuïnament cristians. En el més profund del ser cristià sorgeix el gran valor de la fraternitat universal. D'aquí ve que les mínimes exigències ètiques de convivència, participació, respecte a la diversitat siguin conseqüències de la fe cristiana.

L'ensenyament religiós catòlic aporta elements bàsics quant a l'assoliment de la competència en comunicació lingüística perquè se serveix del llenguatge acadèmic, dels llenguatges que conformen la cultura que es transmet en l'àrea de religió, així com dels llenguatges del propi ensenyament religiós. El diàleg de la fe amb la cultura contribueix a la competència en comunicació lingüística, en la mesura en què exigeix exercitar-se en l'escolta de la paraula de Déu, en les diverses maneres de comunicació que l'acció de Déu sobre l'home ha utilitzat. La seva revelació és rica en diferents llenguatges. Així, el llenguatge bíblic i la seva riquesa d'expressió i simbologia, el llenguatge doctrinal i la seva precisió conceptual, analítica i argumental, el llenguatge litúrgic i la seva proximitat al llenguatge dels símbols del poble cristià, el llenguatge, en fi, testimonial que fa possible la transmissió vital del conegut. La competència per a l'autonomia i iniciativa personal no podrà realitzar-se en l'alumne si no comença ja a ensinistrar-se en el coneixement de si mateix, en el seu ser més profund, en les seves potencialitats, en la seva dignitat i en el seu sentit. La formació religiosa catòlica aporta a aquesta competència una cosmovisió que dóna sentit a la vida i, per tant, al sentit de la cultura i de la identitat mateixa de la persona humana. Una cosmovisió que fa possible la formació integral de l'alumne enfront de visions parcials i determinants de la llibertat pròpia.

En síntesi, l'ensenyament religiós catòlic no es redueix a un ensenyament de valors; es dirigeix a la persona concreta en les seves arrels, en les seves possibilitats humanes i, sobretot, es dirigeix a l'ésser humà en la seva finalitat transcendent. Tot això comporta l'ofertament de l'Evangeli de salvació de Jesucrist, perquè, una vegada conegut, sorgeixi la humanitat nova feta d'homes nous conforme al disseny de Déu. L'ensenyament religiós contribueix positivament al desenvolupament de la competència d'aprendre a aprendre en l'estudi i reflexió del Missatge cristià facilitant l'impuls del treball en equip pel seu intrínsec sentit comunitari, proposant no sols una proposta consensuada de valors i actituds, sinó un marc de referència acceptat voluntàriament segons les seves conviccions, que ha de ser gresol en la cerca de la veritat i del bé.

3.7 Contribució de l'àrea de Llengua i Literatura (Valencià) a l'adquisició de les competències.

El treball en Llengua i Literatura té una relació disciplinària amb la Competència lingüística; igual que succeeix amb la Consciència i expressions culturals, de la qual forma part importantíssima la creació literària. Des d'un punt de vista transversal, la llengua és el vehicle de comunicació per excel·lència, té una faceta de regulació de la pròpia conducta i una altra, de catalitzador dels aprenentatges; des d'aquests enfocaments, l'àrea contribueix de forma molt directa a l'adquisició de les competències socials i cíviques i a la competència per a aprendre a aprendre. No obstant això, també s'hi aborden un gran nombre d'aspectes que formen part de la resta de competències.

Competència en comunicació lingüística. En l'àrea de Llengua i Literatura, es recullen tots els aspectes bàsics d'aquesta competència. El llenguatge és l'instrument fonamental de l'aprenentatge perquè qualsevol activitat de les persones té com a punt de partida i com a eina de processament intel·lectual l'ús de la llengua.

Els coneixements que s'integren en la competència en comunicació lingüística es poden expressar en els punts següents:

- ☐ Coneixement del component lingüístic.
- ☐ Coneixement del component pragmaticodiscursiu i sociocultural.

Les habilitats pròpies d'aquesta competència s'agrupen entorn de les modalitats de comunicació i als suports d'aquestes modalitats: oralitat, escriptura, comunicació audiovisual. Aquesta diversitat de modalitats i suports requereix d'una alfabetització més complexa, recollida en el concepte d'alfabetitzacions múltiples.

La competència en comunicació lingüística és també un instrument fonamental per a la socialització. Aquest enfocament orienta les actituds i valors que l'individu posa en funcionament mitjançant l'experiència comunicativa:

- ☒ Respecte a les normes de convivència.
- ☒ Exercici actiu de la ciutadania.
- ☒ Desenvolupament d'un esperit crític.
- ☒ Respecte als drets humans i el pluralisme.
- ☒ Concepció del diàleg com a eina primordial per a la convivència.
- ☒ Resolució de conflictes.
- ☒ Desenvolupament de les capacitats afectives en tots els àmbits.
- ☒ Actitud de curiositat, interès i creativitat envers l'aprenentatge.
- ☒ Reconeixement de les destreses inherents a aquesta competència (lectura, conversa, escriptura, etcètera) com a fonts de plaure relacionada amb el gaudi personal i la promoció del qual i pràctica són tasques essencials en el reforç de la motivació cap a l'aprenentatge

Consciència i expressió cultural. Aquesta competència implica habilitats i coneixements que permeten comprendre i interpretar diferents manifestacions culturals (patrimoni cultural, historicoartístic, literari, filosòfic, tecnològic, mediambiental, etcètera); i capacitats vinculades a l'expressió i la creació personal. En aquest cas, el focus recau sobre el coneixement de les tècniques, recursos i convencions dels diferents llenguatges artístics i la identificació de les relacions existents entre aquestes manifestacions i la societat, la qual cosa suposa també tindre consciència de l'evolució del pensament, els corrents estètics, les modes i els gustos, així com de la importància representativa, expressiva i comunicativa dels factors estètics en la vida quotidiana. El coneixement de la llengua, el llenguatge matemàtic i els llenguatges artístics formen un entramat d'habilitats que permeten a l'individu expressar-se de forma completa i comprendre el seu entorn en profunditat.

Competència social i cívica. Els elements fonamentals d'aquesta competència inclouen el desenvolupament de certes destreses com les capacitats de comunicar-se d'una manera constructiva en diferents entorns socials i culturals, mostrar tolerància, expressar i comprendre

punts de vista diferents, negociar sabent inspirar confiança i sentir empatia. Totes aquestes habilitats es tracten com a contingut en l'àrea de Llengua i Literatura, la qual ofereix un context disciplinari a aquestes qüestions des del tractament de la teoria de la comunicació.

Competència per a aprendre a aprendre. L'adquisició d'aquesta competència implica que els alumnes avancen per aconseguir un aprenentatge cada vegada més eficaç i autònom que els permeta conèixer i controlar progressivament els propis processos d'aprenentatge per ajustar-los als temps i les demandes de les tasques i activitats que condueixen a l'aprenentatge. La reflexió sobre l'aprenentatge, la metacognició, es canalitza a través del llenguatge.

Competència matemàtica, científica i tecnològica. En l'àmbit de la competència matemàtica, com a llenguatge que és, s'inclouen aspectes que es relacionen de forma directa amb l'àrea de Llengua i Literatura. Es produeixen transferències entre tots dos llenguatges en els punts següents:

- ☒ L'elaboració de judicis fonamentats i de cadenes argumentals.
- ☒ L'anàlisi de gràfics i representacions matemàtiques; la manipulació d'expressions algebraïques, i l'explicació del seu contingut.
- ☒ La creació de descripcions i explicacions matemàtiques que porten implícites la interpretació de resultats matemàtics i la reflexió sobre la seua adequació al context.
- ☒ El raonament que permet arribar a determinar si les solucions obtingudes són adequades i tenen sentit en la situació en què es presenten.

Els aprenentatges corresponents a competències bàsiques en ciència i tecnologia, igual que ocorre amb altres disciplines, s'adquireixen i es construeixen a través del llenguatge. En l'àmbit d'aquestes competències es troben els aspectes relacionats amb la comunicació de la ciència per transmetre adequadament els coneixements, troballes i processos. L'ús correcte del llenguatge científic es relaciona directament amb l'àrea de Llengua i Literatura que constitueix un dels pilars d'aquesta competència.

Competència digital. Les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació proporcionen un accés ràpid i senzill a la informació sobre el mitjà i ofereixen, a més, eines atractives, motivadores i facilitadores dels aprenentatges. L'àrea de Llengua i Literatura és en aquest cas també el suport per a la comprensió, selecció, reelaboració i comunicació de la informació.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aquesta competència implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació en la qual s'intervé o que es

resol i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst. Mitjançant el llenguatge les persones organitzen les seues idees per establir els seus objectius, planifiquen processos, formulen hipòtesis sobre els resultats de diverses accions i avancen estratègies per contrarestar desviacions de la planificació. El procediment bàsic, doncs, per a aconseguir aquesta competència, es troba implícit en l'avanç dels coneixements sobre la llengua.

4. CONTINGUTS 5É PRIMÀRIA

Els continguts representen aquells aprenentatges que van a servir per a aconseguir els objectius. Aquests s'agrupen en blocs.

La divisió de continguts per blocs no constitueix una ordenació, ni jeràrquica, ni seqüencial. Serà el docent el qui, en funció del context del seu grup-classe, seleccionarà i seqüencialitzarà els continguts de cada bloc en la seua Programació Didàctica.

Els continguts apareixen al Capítol III, de la LOMQE, Currículum i Distribució de competències, més concretament a l'article 6 com un element curricular.

El **Decret 108/2014** determina per aquesta àrea els següents blocs de continguts:

4.1 ÀREA DE CIÈNCIES DE LA NATURALESA

BLOC 1: INICIACIÓ A L'ACTIVITAT CIENTÍFICA

- ☒ Formulació d'interrogants a partir d'un problema o qüestió.
- ☒ Contrastació de dades de diferents fonts.
- ☒ Realització de projectes d'experimentació i/o investigació sobre continguts científics.
- ☒ Desenvolupament d'hàbits de treball entorn de l'activitat científica.
- ☒ Ús de diferents fonts d'informació, de diversos materials, així com les TIC, complint les mesures necessàries de protecció i seguretat.
- ☒ Localització, selecció, tractament i organització de la informació de manera eficient i responsable per mitjà de ferramentes de busca i visualització digital aplicant estratègies de filtrat senzill i configurant les seues característiques més usuales en dispositius TIC.
- ☒ Organització i representació de la informació de manera creativa utilitzant ferramentes digitals d'edició i presentació senzilles que permeten incloure-hi formats de caràcter, la manipulació bàsica d'imatges i/o àudio/vídeo. Emmagatzematge de la informació digital per mitjà d'aplicacions de gestió de la informació i servicis en xarxa, seguint un esquema de classificació senzill. Respecte per les llicències d'ús, modificació i distribució de continguts reutilitzats generats per altres.
- ☒ Ús de les ferramentes més comunes de les TIC o d'un entorn virtual d'aprenentatge per a conversar amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc., i compartir informació i recursos.
- ☒ Lectura de textos propis de la temàtica a investigar.

- ☒ Iniciació a l'activitat científica. Aproximació experimental a
- ☒ algunes qüestions.
- ☒ Utilització de gràfiques, taules, mapes.
- ☒ Argumentació de conclusions.
- ☒ Exposició oral de conclusions d'una experiència juntament amb una opinió personal.
- ☒ Planificació i presentació de projectes i informes per a comunicar resultats.
- ☒ Ús de textos informatius.
- ☒ Responsabilitat davant del benestar del grup.
- ☒ Participació en la planificació, presa de decisions i avaluació del grup.
- ☒ Escolta de les aportacions alienes i acceptació d'altres punts de vista.
- ☒ Aportació d'idees pròpies constructives.
- ☒ Desenrotllament d'estratègies per a resoldre conflictes a través del diàleg.
- ☒ Reconeixement del treball.
- ☒ Responsabilitat del treball personal per a aconseguir una metacol·lectiva.
- ☒ Iniciativa.
- ☒ Desenrotllament de projectes en equip, transformant idees en accions i complint la part del treball en tasques que impliquen diversos companys. Col·laboració i compartició de plans, informació i recursos.
- ☒ Sensibilitat i comprensió dels punts de vista dels altres.
- ☒ Esforç, força de voluntat. Constància i hàbits de treball. Capacitat de concentració. Adaptació als canvis. Resiliència, superació obstacles i fracassos. Aprenentatge autònom.
- ☒ Ús d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu i per projectes.
- ☒ Obtenció i ús eficaç de la informació.
- ☒ Busca d'orientació o ajuda quan la necessita de manera precisa.
- ☒ Planificació, organització i gestió de projectes individuals o col·lectius.
- ☒ Establiment d'estratègies de supervisió. Selecció de la informació tècnica i els materials. Presa de decisions i calibratge d'oportunitats i riscos.
- ☒ Avaluació del projecte i del producte amb ajuda de guies. Millora del producte i del procés després de l'avaluació.

BLOC 2: L'ÉSSER HUMÀ I LA SALUT

- ☒ Anatomia i fisiologia del cos humà: aparells i sistemes.
- ☒ Funció de relació.
- ☒ Ús de programes i aplicacions d'anatomia del cos humà.
- ☒ Efectes saludables de les activitats esportives.
- ☒ Efectes nocius del consum d'alcohol i de drogues
- ☒ Pràctiques bàsiques de primers auxilis.
- ☒ Prevenió dels riscos per a la salut psicològics derivats de l'ús de les TIC, trobant un equilibri entre el món real i el món virtual.
- ☒ Acceptació de les diferències, possibilitats i limitacions
- ☒ Aplicació d'hàbits de relació social i respecte de la diversitat.

BLOC 3: ELS ÉSSERS VIUS

- ☒ Estructura interna dels sers vius: cèl·lules, teixits, òrgans, aparells i sistemes.
- ☒ Ús de programes i aplicacions informàtiques.
- ☒ Classificació dels animals en relació amb les seues funcions vitals: nutrició (carnívors, herbívors, omnívors), reproducció (sexual, asexual).
- ☒ Nutrició i reproducció de les plantes.
- ☒ Ús d'aplicacions informàtiques, vídeos, documentals, etc.
- ☒ Poblacions, comunitats i ecosistemes.
- ☒ Ecosistemes terrestres i aquàtics.
- ☒ Principals ecosistemes de la Comunitat Valenciana.
- ☒ Causes d'extinció d'espècies en ecosistemes terrestres i aquàtics.
- ☒ El medi ambient i la seua conservació en el treball de camp: excursions, visites, eixides per l'entorn, etc.

BLOC 4: MATÈRIA I ENERGIA

- ☒ Propietats generals (massa i volum) i propietats específiques de la matèria (brillantor, color, densitat, etc.).
- ☒ Fonts d'energia renovables i no renovables.
- ☒ Desenrotllaments sostenibles i equitatius.
- ☒ Hàbits de consum responsable de l'energia.
- ☒ Els estats de la matèria i les seues propietats: sòlids, líquids i gasos.

BLOC 5: LA TECNOLOGIA, OBJECTES I MÀQUINE

- ☒ **Màquines simples i compostes; tipus de palanques Aparells simples i fonts d'energia.**
- ☒ Anàlisi d'estructures d'objectes i màquines senzilles del nostre entorn més immediat i construcció d'objectes i/o màquines senzilles que complisquen una funció o condició per a resoldre un problema a partir de peces modulars (pont, tobogan, escala, etc.).
- ☒ Classificació i resolució de problemes tècnics d'aplicacions i dispositius de les TIC senzills de manera guiada.
- ☒ La ciència: present i futur de la societat. La presència de la ciència i la tecnologia en la societat, en l'escola, en la llar, en el treball, en la cultura i l'oci. Beneficis i riscos de les tecnologia i productes

4.2 ÀREA DE CIÈNCIES SOCIALS

BLOC 1: CONTINGUTS COMUNS

- ☒ Iniciació al mètode científic i la seua aplicació a les Ciències Socials: Planificació de la indagació, busca, registre i organització de la informació procedent de diverses fonts primàries i secundàries, incloses obres d'art, ús de mitjans digitals per a facilitar l'anàlisi de dades, consideració del significat dels fets aportant dades, elaboració de textos expositius per a donar compte de les estratègies utilitzades per a arribar a les conclusions, citació dels fets en què es basen les conclusions i ús de la terminologia adequada.
- ☒ Participació cooperativa en tasques: ser responsable del benestar del grup, participació en la planificació i presa de decisions, escolta de les aportacions alienes i acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees pròpies constructives, desenrotllament d'estratègies per a resoldre conflictes a través del diàleg, reconeixement del treball, responsabilitzar-se del treball personal per a aconseguir una meta col·lectiva.
- ☒ Tindre Iniciativa Esforçar-se. Constància i hàbits de treball. Capacitat de concentració. Adaptació als canvis. Resiliència: superació d'obstacles i fracassos. Aprenentatge de manera autònoma.
- ☒ Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu i per projectes.
- ☒ Busca d'orientació o ajuda quan la necessita de manera precisa.
- ☒ Planificació, organització i gestió de projectes individuals o col·lectius. Establir estratègies de supervisió. Seleccionar la informació tècnica i els materials. Prendre decisions i calibrar oportunitats i riscos.
- ☒ Avaluar el projecte i el producte amb ajuda de guies. Millorar el producte i el procés després de l'avaluació.
- ☒ Noció de diferència cultural i discriminació.
- ☒ Reconeixement de l'enriquiment del nostre patrimoni cultural per les contribucions que van fer els nostres avantpassats.

BLOC 2: EL MÓN EN QUÈ VIVIM

- ☒ L'Univers i el Sistema Solar: Origen i cossos celestes.

- ☒ Tipus de mapes: planisferis, pla topogràfic, mapa polític, mapa físic. Ús d'imatges aèries i digitals.
- ☒ Factors climàtics: latitud, altitud, continentalitat. Situar les
- ☒ regions climàtiques europees en un mapa.
- ☒ Paisatge mediterrani, oceànic, de muntanya i subtropical. Clima i activitats humanes: agricultura i turisme.
- ☒ Nocions de vessant hidrogràfic i règim fluvial i la seua relació amb el clima. Infraestructures hidràuliques: embassaments, preses i assuts.
- ☒ Principals unitats del relleu de la península Ibèrica.
- ☒ Paisatges agraris i turístics d'Espanya.
- ☒ Elements del medi físic: sòl, relleu, clima (temperatura, precipitació i insolació) i hidrografia.
- ☒ Nocions de desenrotllament sostenible i recurs. Contaminació.
- ☒ Escassetat i esgotament de recursos
- ☒ Activitats humanes: agricultura i indústria, obtenció de fonts d'energia i matèries primeres.

BLOC 3: VIURE EN SOCIETAT

- ☒ Característiques de la població espanyola i de la UE. Nocions de mortalitat infantil i esperança de vida Envelliment de la població.
- ☒ Factors de la distribució de la població a Espanya i la UE.
- ☒ Moviments migratori històric: expulsions de jueus i moriscos, colonització d'Amèrica, migracions europees del segle XIX.
- ☒ Localització de les principals regions industrials espanyoles i europees.
- ☒ El paper de la publicitat.
- ☒ Noció de recursos econòmics, mà d'obra i consum.

BLOC 4: LES EMPREMTES DEL TEMPS

- ☒ El temps i la seua representació per mitjà de línies de temps. El temps i la seua mesura: períodes cronològics (segle, **mil·lenni, any, grans edats de la història**).
- ☒ Noció de canvis, continuïtat, simultaneïtat i duració, evidència i interpretació històrica.
- ☒ La invasió musulmana i la creació de al-Àndalus. Els regnes
- ☒ peninsulars en l'Edat Mitjana i la seua expansió. La formació del Regne de València.
- ☒ La formació de la Monarquia Hispànica i la seua expansió a Amèrica i Europa.
- ☒ Ús de fonts diverses com a textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics i altres fonts basades en recursos digitals.
- ☒ Acceptació que un fet pot tindre diverses interpretacions.
- ☒ Noció de patrimoni històric i herència cultural. El paper dels museus.

4.3 ÀREA DE LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

BLOC 1: COMUNICACIÓ ORAL: PARLAR I ESCOLTAR

CONTINGUTS COMUNS AMB VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA

- ☒ Estratègies i normes d'interacció oral apreses: identificació de les característiques de la situació comunicativa per a adequar-hi les seues intervencions, respecte pel paper del moderador i per les intervencions i els sentiments, experiències, idees, opinions i coneixement dels altres, tècniques d'escolta activa. Reformulació d'hipòtesis a partir de la comprensió de nous elements.
- ☒ Distinció entre sentit literal, inferencial, crític i estètic.
- ☒ Utilització d'estratègies de comprensió dels missatges orals: distinció entre sentit literal, inferencial, crític i estètic.
- ☒ Formulació d'hipòtesis sobre contingut i context.
- ☒ Formulació d'hipòtesis sobre significats a partir de l'anàlisi d'elements significatius, lingüístics i paralingüístics (modulació i to de la veu, gestualitat, llenguatge corporal i postural).
- ☒ Planificació del contingut en l'expressió oral. Ús de suport gràfic. Organització del discurs a la situació.
- ☒ Ús d'estratègies de memòria visual i auditiva per a retindre la informació de textos expositius. Ús de suports gràfics i escrits, esquemes i resums per a memoritzar textos.

- ☒ Identificació, classificació i comparació dels mitjans de comunicació social: ràdio, cine, publicitat, televisió, internet, etc.
- ☒ Identificació dels subgèneres informatius, d'opinió i persuasius: notícia, entrevista, reportatge, debat, publicitat. Estructura i característiques.
- ☒ Valoració dels mitjans de comunicació social com a instrument d'aprenentatge i d'accés a informacions i experiències d'altres persones.
- ☒ Valoració crítica dels mitjans de comunicació, distingint informació d'opinió i identificant la intenció comunicativa.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ☒ Situacions de comunicació, dirigides o espontànies: debats i col·loquis sobre temes pròxims a les seues experiències.
- ☒ Organització del discurs: tècniques de reformulació i ús d'un llenguatge respectuós.
- ☒ Identificació, interpretació i diferenciació de missatges verbals i no verbals.
- ☒ Identificació, comprensió, interpretació i valoració de textos orals literaris o no literaris amb finalitat didàctica o d'ús quotidià de diferent tipologia (narratius, descriptius, informatius, instructius, argumentatius, etc.).
- ☒ Informació personal, familiar i de l'entorn pròxim.
- ☒ Reconeixement d'idees principals i secundàries, detalls rellevants i valors no explícits.
- ☒ Expressió i producció de textos orals literaris i no literaris, ja treballats en els nivells anteriors i amb major grau de complexitat, de diferent tipologia (narracions, descripcions, instruccions, argumentacions, exposicions, definició de conceptes, conferències, etc.).
- ☒ Ús de fórmules de cortesia.
- ☒ Ús conscient dels recursos lingüístics i no lingüístics de l'expressió oral (gestos, entonació, etc.).
- ☒ Ús del llenguatge no discriminatori.
- ☒ Selecció raonada de les produccions a incloure en el portfolio.
- ☒ Memorització de textos literaris i no literaris de diferents gèneres adequats a la seua edat.
- ☒ Reproducció de fragments de contes, històries, acudits, prèviament escoltats en diferents suports, mantenint l'estructura dels mateixos i usant

BLOC 2: COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR

CONTINGUTS COMUNS AMB VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA

- ☒ Estudi i anàlisi dels elements bàsics de textos periodístics en diaris locals (cos de la notícia i intenció comunicativa).
- ☒ Iniciació a l'estudi dels elements bàsics de textos instructius (reglaments, receptes, exàmens, etc.).
- ☒ Estudi dels elements bàsics de textos poètics (introducció als recursos expressius bàsics), teatrals (identificació dels textos dels diversos personatges per la tipografia diferenciada per als noms i els seus parlaments).
- ☒ Estudi dels elements bàsics de textos il·lustrats, d'àlbums i contes (extraient informació complementària de les il·lustracions i relacionant-la amb el significat del text) i iniciació a l'estudi del còmic (elements, text i dibuix, vinyeta, globus, onomatopeies, etc.).
- ☒ Estudi i anàlisi dels elements bàsics dels textos argumentatius (plantejament de l'assumpte i dels seus arguments).
- ☒ Iniciació a l'estudi i anàlisi dels elements bàsics de textos publicitaris (elements icònics i verbals d'una seqüència publicitària, interpretació de llenguatge figurat: personificacions i jocs de paraules).
- ☒ Ús d'estratègies per a la comprensió lectora: abans de la lectura a través d'informació paratextual (tipus de text, suport del mateix, format, tipus de lletra, índexs, paraules clau i elements icònics), establint els objectius de la lectura (lúdic, busca o aprenentatge), anticipant hipòtesi i analitzant l'estructura del text i la seua tipologia; durant la lectura; i després de la lectura (extraient conclusions sobre el que llig). Selecció de lectures personals de manera autònoma com a font de gaudi.
- ☒ Busca, localització i lectura d'informació en distints tipus de textos i fonts documentals per a ampliar coneixements.
- ☒ Utilització de ferramentes de busca i visualització digital aplicant estratègies de filtrat senzilles (diferents buscadors i repositoris, opcions de filtrat dels llocs web, etc.) i configurant les seues característiques més usuals (organització, filtrat, seguretat, etc.) en dispositius de les TIC per a localitzar, seleccionar, tractar i organitzar la informació de manera eficient i responsable, fent ús d'entorns virtuals, pàgines infantils i juvenils, premsa local, enciclopèdies, diccionaris, repositoris en línia, etc.
- ☒ Utilització de manera autònoma de diferents tipus de biblioteques (d'aula, centre, municipal, pública) i iniciació guiada a les virtuals, per a obtindre informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals.

- ☒ Coneixement i respecte de les normes de funcionament de les biblioteques per a un ús responsable de les mateixes.
- ☒ Iniciació en la busca de documents a través de catàlegs de biblioteca en línia, localitzant materials concrets: llibres, revistes, vídeos, CD, còmics, etc.
- ☒ Participació en les diferents accions previstes en el pla lector del centre referides a la comprensió i la dinamització lectora (blog de lectura del centre, etc.).

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ☒ Lectura de qualsevol tipus de textos, continus i discontinus, en distints suports: impresos, digitals i multimodals.
- ☒ Lectura en veu alta amb pronunciació correcta i entonació i ritme adequats, en funció dels signes de puntuació.
- ☒ Aplicació dels elements bàsics dels textos periodístics en diaris locals, instructius, textos il·lustrats, poètics, teatrals, d'àlbums i contes infantils a la comprensió i interpretació dels mateixos.
- ☒ Aplicació dels elements bàsics dels textos argumentatius a la comprensió i interpretació de cartes al director, exàmens, respostes, etc.
- ☒ Aplicació en treballs personals de la informació obtinguda en la busca, localització i lectura en distints tipus de textos i fonts documentals, donant compte d'algunes referències bibliogràfiques: autor, editorial, gènere, il·lustracions, etc.

BLOC 3: COMUNICACIÓ ESCRITA: ESCRIURE

CONTINGUTS COMUNS AMB VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA

- ☒ Coneixement i ús guiat dels elements bàsics de textos (suport textual, silueta, variacions tipogràfiques, presència d'il·lustracions, etc.) de l'àmbit escolar isocial.
- ☒ Ús en les produccions escrites d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- ☒ Planificació: organització del contingut segons la intenció comunicativa, el destinatari i el tipus de text, per a escriure textos periodístics (narratius i argumentatius) i publicitaris.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ☒ Escritura i reescriptura, individual o col·lectiva, de textos de l'àmbit escolar o social amb diferents intencions.

- ☒ Ús del llenguatge no verbal en les produccions escrites.
- ☒ Aplicació de les normes ortogràfiques tant en les produccions escrites pròpies com en el dictat, entre altres tècniques, a fi de consolidar les normes gramaticals i ortogràfiques.
- ☒ Ús d'un vocabulari adequat al nivell educatiu.
- ☒ Redacció de l'esborrany, avaluació i revisió reflexiva del text per a millorar-lo amb la col·laboració tant dels companys com d'un adult.
- ☒ Reescriptura.
- ☒ Participació activa i autònoma en l'avaluació, autoavaluació i coavaluació de produccions escrites, tant pròpies com alienes, amb la consulta de models i guies.
- ☒ Respecte per les llicències d'ús, modificació i distribució de continguts generats per altres.
- ☒ Redacció de textos periodístics narratius amb especial atenció al cos de la notícia i a la intenció comunicativa.
- ☒ Redacció de textos periodístics argumentatius.
- ☒ Redacció de textos publicitaris distingint entre elements icònics i verbals i amb ús de llenguatge figurat.
- ☒ Redacció guiada de textos instructius com ara reglaments, receptes, exàmens, etc.
- ☒ Selecció de la informació de fonts variades, contrastant la seua fiabilitat.
- ☒ Presentació de la informació per mitjà d'un text utilitzant els connectors i el vocabulari conceptual de manera adequada al nivell educatiu, amb especial atenció als signes de puntuació, cos i estil de la jerarquia de la informació, títols, subtítols, imatges, paraules clau, exemples, etc.
- ☒ Organització i representació del text de manera creativa utilitzant ferramentes digitals senzilles d'edició i presentació que permeten incloure text amb format caràcter (font, grandària, negreta, subratllat, cursiva, etc.), així com la manipulació bàsica d'imatges (translació, rotació i escalat) i/o àudio/vídeo.
- ☒ Emmagatzematge de la informació digital per mitjà d'aplicacions de gestió de la informació (explorador d'arxius) i servicis en xarxa (p. e.: entorn virtual d'aprenentatge), seguint un esquema de classificació senzill.
- ☒ Selecció raonada de les produccions a incloure en el portfolio. Memorització comprensiva de la informació degudament organitzada.

BLOC 4: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

CONTINGUTS COMUNS AMB VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA

- ☒ Selecció de les definicions donades en el diccionari que més s'ajusten al context.
- ☒ L'estructura del diccionari i la seua aplicació per a la busca de qualsevol classe de paraula.
- ☒ Aspectes més rellevants sobre l'origen de les llengües d'Espanya.
- ☒ Interès per conèixer i per tindre competència en els dos idiomes cooficials de la Comunitat Valenciana.
- ☒ Consciència de les variants lingüístiques de les diferents llengües presents en el context social i escolar.
- ☒ Actitud positiva davant dels usos de les llengües, evitant qualsevol acte de discriminació. Perseverança davant de l'esforç, força de voluntat. Constància i hàbits de treball. Capacitat de concentració. Adaptació als canvis. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos. Aprendre de manera autònoma.
- ☒ Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu i per projectes.
- ☒ Obtenció d'informació per a usar-la eficaçment. Busca d'orientació o ajuda quan la necessita de manera precisa.
- ☒ Planificació, organització i gestió de projectes individuals o col·lectius.
- ☒ Establiment d'estratègies de supervisió. Selecció de la informació tècnica i els materials. Presa de decisions i calibratge d'oportunitats i riscos.
- ☒ Avaluació del projecte i del producte amb ajuda de guies. Millora del producte i el procés després de l'avaluació.
- ☒ Desenrotllament de projectes en equip.
- ☒ Transformació d'idees en accions.
- ☒ Implicació personal i compliment de rols en les tasques d'equip.
- ☒ Acceptació de les aportacions i els punts de vista dels altres.
- ☒ Ús de les ferramentes més comunes de les TIC per a conversar amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc. i compartir informació i recursos.
- ☒ Ús dels recursos i activitats més comunes d'un entorn virtual d'aprenentatge: descàrrega i pujada de continguts digitals i discussió en fòrums.
- ☒ Gestió de la identitat digital i la privacitat en les ferramentes de comunicació de les TIC.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ☒ Identificació dels diferents substantius i adjectius dins d'un text.
- ☒ El verb: temps (present, passat i futur), mode subjuntiu.

- ☒ Identificació de l'infinitiu dels verbs a partir de qualsevol de les seues formes.
- ☒ Classificació dels verbs en funció de la seua conjugació.
- ☒ Gènere dels adjectius de forma única i dels de doble forma.
- ☒ Les preposicions i conjuncions: identificació i memorització en diferents produccions orals i escrites.
- ☒ Els adverbis: usos i classificació.
- ☒ Els pronoms.
- ☒ Classificació dels verbs en regulars i irregulars.
- ☒ Ús adequat dels signes de puntuació: punt, coma, dos punts.
- ☒ Regles d'accentuació i dièresi.
- ☒ Regles per a la formació d'augmentatius i diminutius.
- ☒ Paraules homònimes.
- ☒ Relació de les desinències verbals amb la conjugació: mode, temps, nombre i persona.
- ☒ Separació de formes verbals en arrel i desinència.
- ☒ Inferència del subjecte i el predicat a partir del verb.
- ☒ Reconeixement i ús de les diferents classes de subjectes.
- ☒ Ús de diferents connectors.
- ☒ Característiques històriques de la llengües d'Espanya i de l'espanyol d'Amèrica.

☒

BLOC 5: EDUCACIÓ LITERÀRIA

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ☒ Identificació de les referències al narrador, als personatges (principals i secundaris), a l'espai i al temps en novel·les de gènere adequades a l'edat: d'aventures, de misteri, de ciència-ficció i de fantasia.
- ☒ Identificació d'estrofes a través de la lectura de textos poètics. Identificació de l'espai i del temps en què transcorre l'acció d'obres teatrals adequades a l'edat, a partir d'elements implícits. Identificació de recursos retòrics com metàfores i hipèrbaton en textos literaris orals i escrits de l'àmbit escolar i en textos publicitaris.
- ☒ Reflexió sobre la identificació de qualsevol dels elements anteriors realitzada per un mateix o pels companys.
- ☒ Ús de les estratègies necessàries, individualment o en equip, d'escolta activa i lectura dialogada o comentada, en l'aula o en altres contextos socials com ara biblioteques o altres contenidors d'informació, de fragments o obres de la literatura universal, adaptades a

l'edat, presentades en formats i suports diversos, per a obtenir informació sobre elements com el medi ambient, la climatologia, la geografia o la història, entre altres, de l'entorn més pròxim i d'altres països i civilitzacions.

- ☒ Registre de la informació obtinguda en diversos mitjans per a utilitzar-la posteriorment amb finalitat acadèmica.
- ☒ Elaboració, de manera autònoma i col·laborativa, de poemes i relats amb elements fantàstics o imaginaris, ambdós amb ús de recursos retòrics i mètrics adequats a l'edat per a mostrar-los en l'àmbit escolar en diferents suports.
- ☒ Selecció raonada de les produccions a incloure en el portfoli.
- ☒ Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell educatiu.
- ☒ Dramatització de textos no literaris com ara diàlegs, problemes, situacions, etc.
- ☒ Representació, dramatització i creació d'escenes teatrals en grup partint de models previs amb sentit estètic i creativitat.
- ☒ Ús de les possibilitats expressives lingüístiques i no lingüístiques (cos, moviment, veu) en representacions teatrals.
- ☒ Identificació de les característiques expressives i formals dels textos teatrals.
- ☒ Improvisació, individual i en grup, de contes organitzant la trama argumental i seqüenciant els fets.
- ☒ Autoavaluació de les dramatitzacions pròpies i coavaluació de les dramatitzacions dels companys de classe respectant els criteris prèviament acordats.

4.4 ÀREA DE MATEMÀTIQUES

BLOC 1. PROCESSOS, MÈTODES I ACTITUDS EN MATEMÀTIQUES

- ☒ Lectura comprensiva de l'enunciat.
- ☒ Expressió de l'enunciat amb paraules pròpies.
- ☒ Diferenciació entre dades principals i dades secundàries.
- ☒ Identificació de la pregunta.
- ☒ Identificació i interpretació de les dades.
- ☒ Estimació d'una possible resposta sense la realització de càlculs.
- ☒ Expressió numèrica de les dades.
- ☒ Selecció de les operacions necessàries i el perquè.

- ☒ Identificació d'enunciats que no plantegen problemes.
- ☒ Identificació de la resposta corresponent a un problema.
- ☒ Plantejaments i estratègies per a comprendre i resoldre problemes referits a situacions reals senzilles (factures, fullets publicitaris, rebaixes, etc.):
- ☒ Problemes orals, gràfics i escrits.
- ☒ Resolució individual o en grup (treball cooperatiu).
- ☒ Representació per mitjà de dibuixos, taules i esquemes de la situació.
- ☒ Explicació oral i/o per escrit del procés seguit en la resolució de problemes.
- ☒ Comprovació numèrica del resultat obtingut Resolució de problemes semblants de menor dificultat.
- ☒ Formulació d'enunciats a partir d'operacions i/o de resposta donada.
- ☒ Assaig i error raonat. L'error com a forma d'aprenentatge.
- ☒ Coherència entre el resultat i la pregunta
- ☒ Resolució mental, amb calculadora i amb l'algoritme.
- ☒ Camps semàntics per a ampliar i consolidar la terminologia específica de l'àrea.
- ☒ Esforç i força de voluntat.
- ☒ Constància i hàbits de treball.
- ☒ Capacitat de concentració.
- ☒ Adaptació als canvis.
- ☒ Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.
- ☒ Aprenentatge autònom.
- ☒ Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu i per projectes.
- ☒ Obtenció i ús eficaç de la informació.
- ☒ Busca d'orientació o d'ajuda quan calga, de forma precisa.
- ☒ Planificació, organització i gestió de projectes individuals o col·lectius.
- ☒ Establiment d'estratègies de supervisió.
- ☒ Selecció de la informació tècnica i dels materials.
- ☒ Presa de decisions i calibratge d'oportunitats i riscos.
- ☒ Avaluació del projecte i del producte amb ajuda de guies. Millora del producte i el procés després de l'avaluació.
- ☒ Selecció d'informació de fonts variades donant compte de diverses referències bibliogràfiques.

- ☒ Identificació de tema, destacant les idees principals i organitzant-les en forma d'esquemes lògics, mapes conceptuals, taules i gràfics, etc.
- ☒ Resum i presentació d'informació per mitjà d'un text utilitzant els connectors i el vocabulari conceptual de forma adequada al nivell educatiu, amb especial atenció en els signes de puntuació, cos i estil de la jerarquia de la informació, títols, subtítols, imatges, paraules clau, exemples, etc.
- ☒ Memorització comprensiva de la informació degudament organitzada.
- ☒ Obtenció d'informació per mitjà de ferramentes digitals de busca i visualització aplicant estratègies de filtratge senzilles (diferents buscadors i repositoris, opcions de filtratge dels llocs web, etc.) i configurant les seues característiques més usuals (organització, filtratge, seguretat, etc.) en dispositius TIC.
- ☒ Emmagatzematge de la informació digital per mitjà d'aplicacions de gestió de la informació (explorador d'arxius) i servicis en xarxa (p. ex. entorn virtual d'aprenentatge), seguint un esquema de classificació senzill.
- ☒ Tractament de la informació digital utilitzant ferramentes d'edició i presentació digital senzilles (p. ex. generador de mapes conceptuals, editor de presentacions, etc.) que permeten incloure text amb format caràcter, la manipulació bàsica d'imatges (translació, rotació i escalat) i/o àudio/vídeo.

BLOC 2: NOMBRES

- ☒ Significat i utilitat dels nombres fraccionaris i decimals en contextos personals i socials.
- ☒ El nombre decimal: desenes, centèsimes i mil·lèsimes.
- ☒ Representació de nombres naturals, decimals, fraccions en la recta numèrica.
- ☒ Relació entre fracció i decimal.
- ☒ Comparació i ordenació de nombres naturals, decimals i fraccions.
- ☒ Descomposició i composició de nombres decimals segons el valor posicional de les seues xifres.
- ☒ Arrodoniment de nombres decimals a la desena, centèsima o mil·lèsima més pròxima.
- ☒ Operacions combinades de suma i producte amb nombres naturals.
- ☒ Càlcul del quadrat i el cub.
- ☒ Càlcul de potències de base deu i exponent natural.
- ☒ Utilització dels algorismes de multiplicació i divisió de nombres naturals.
- ☒ Utilització dels algorismes de multiplicació i divisió de nombres decimals.
- ☒ Divisió per la unitat seguida de zeros.

- ☒ Concepte de fracció com a divisió de nombres naturals. Relació entre fraccions i decimals.
- ☒ Propietats de les operacions: commutativa, associativa i distributiva utilitzant nombres naturals.
- ☒ Estimació del resultat d'un càlcul i valoració de respostes numèriques raonables.
- ☒ Elaboració i ús d'estratègies de càlcul mental de sumes, restes, multiplicacions i divisions.
- ☒ Explicació verbal del procés seguit en càlculs mentals.
- ☒ Utilització de la calculadora amb criteri i autonomia per a assajar i investigar situacions de càlcul numèric.
- ☒ Resolució de problemes numèrics amb sumes, restes, multiplicacions i divisions referides a situacions reals senzilles de canvi, combinació, igualació i comparació.
- ☒ Resolució de problemes referits a situacions obertes i investigacions matemàtiques i xicotets projectes de treballs sobre mesures utilitzant diferents estratègies, col·laborant amb els altres i comunicant oralment el procés seguit en la resolució i les conclusions.
- ☒ Correspondència entre fraccions, decimals percentatges.
- ☒ Càlcul de tants per cent senzills en situacions reals.
- ☒ Proporcionalitat directa.

BLOC 3: MESURA

- ☒ Realització de mesuraments i estimacions de longituds, capacitats, masses, superfícies i volums d'objectes i espais coneguts, utilitzant els instruments i unitats de mesura convencionals més adequats.
- ☒ Desenrotllament d'estratègies per a mesurar longituds, superfícies, pesos/masses, capacitats, temps i expressar el resultat amb precisió. Unitats de mesura convencionals: múltiples i submúltiples d'ús quotidià.
- ☒ Unitats de mesura del temps (des del segle fins al segon) i les seues relacions. La precisió amb els minuts i els segons.
- ☒ Explicació oral o escrita del procés seguit i de l'estratègia utilitzada en l'elecció de la unitat més adequada per a l'expressió d'una mesura.
- ☒ Resolució de problemes de mesura relacionats amb objectes, fets i situacions de la vida quotidiana, aplicant com a màxim tres operacions (suma, resta, multiplicació, divisió) amb nombres naturals utilitzant els algorismes bàsics.
- ☒ Resolució de problemes referits a situacions obertes i investigacions matemàtiques i xicotets projectes de treballs sobre mesures utilitzant diferents estratègies, col·laborant amb els altres i comunicant oralment el procés seguit en la resolució.

- ☒ Unitats del sistema mètric decimal (longitud, pes/massa, capacitat) i equivalències.
- ☒ Comparació entre els múltiples i submúltiples d'una mateixa unitat principal del sistema mètric decimal.
- ☒ Suma i resta de mesures de longitud, capacitat o pes donades en forma simple.
- ☒ Expressió en forma simple d'una mesura de longitud, capacitat o pes donada en forma complexa i viceversa.
- ☒ Explicació oral i escrita del procés seguit i de l'estratègia utilitzada en mesuraments i estimacions.
- ☒ L'angle com a mesura d'un gir o obertura.
- ☒ Mesura d'angles i ús d'instruments convencionals (semicercle graduat) per a mesurar angles i transportar-los.
- ☒ Comparació i classificació d'angles: rectes, aguts, obtusos, plans, majors de 180° i complets

BLOC 4: GEOMETRIA

- ☒ Angles en distintes posicions: consecutius, adjacents, oposats pel vèrtex, etc.
- ☒ Posicions relatives de rectes i circumferències.
- ☒ Classificació de triangles i quadrilàters
- ☒ La circumferència i el cercle. Elements bàsics: centre, radi, diàmetre, corda, arc, tangent i sector circular.
- ☒ Regularitats i simetries.
- ☒ Formació de figures planes a partir d'altres per composició o descomposició.
- ☒ Càlcul d'àrees de paral·lelograms i triangles amb ajuda de distintes elements i utilitzant unitats de mesura no convencionals.
- ☒ Fórmules per a calcular l'àrea de paral·lelograms i triangles.
- ☒ Resolució de problemes per a consolidar els continguts del nivell, en els quals calga el càlcul de l'àrea de paral·lelograms i triangles o en els quals calga la comprensió del concepte.
- ☒ Explicació oral o escrita del procés seguit en la resolució de problemes amb àrees, de forma individual i en grup.
- ☒ Cossos redons: con, cilindre i esfera.
- ☒ Prismes i piràmides.
- ☒ Poliedres. Elements bàsics: vèrtexs, cares i arestes.
- ☒ Desenrotllament pla de prismes i piràmides.
- ☒ Utilització del sistema de coordenades cartesianes.
- ☒ Girs de 90° , 180° i 270° .

BLOC 5: ESTADÍSTICA I PROBABILITAT

- ☒ Recollida i classificació de dades qualitatives i quantitatives.
- ☒ Realització i anàlisi de gràfics de doble entrada.
- ☒ Anàlisi crítica de les informacions que es presenten per mitjà de gràfics.
- ☒ Realització de taules i diagrames per mitjà de ferramentes TIC.
- ☒ Resolució de problemes d'estadística relacionats amb objectes, fets i situacions de la vida quotidiana.
- ☒ Resolució de problemes referits a situacions obertes i investigacions matemàtiques i xicotets projectes de treballs sobre estadística, utilitzant diferents estratègies, col·laborant amb els altres i comunicant oralment o per escrit el procés seguit en la resolució i les conclusions.
- ☒ Predicció de resultats d'experiències d'atzar.
- ☒ Taules de doble entrada per a registrar les dades de dos experiments aleatoris.
- ☒ Distinció entre fenòmens aleatoris i deterministes.
- ☒ Caràcter aleatori d'algunes experiències.
- ☒ Elaboració d'informes sobre experiències aleatòries.
- ☒ Resolució de problemes d'experiències aleatòries per a refermar els continguts del nivell.

4.5 ÀREA DE LLENGUA ESTRANGERA (ANGLÈS)

BLOC 1: COMPRENSIÓ DE TEXTOS ORALS

FUNCIONS

- ☒ Salutacions, presentacions, disculpes, agraïments i invitacions.
- ☒ Instruccions.
- ☒ La capacitat, el gust, la preferència, l'acord o desacord, el sentiment, la intenció i els desitjos.
- ☒ Descripció de persones, dades personals, activitats, llocs, objectes, hàbits i plans.
- ☒ Narracions de fets passats remots i recents, reals o ficticis, poemes i endevinalles.
- ☒ Petició i oferiment d'ajuda, informació, instruccions, objectes, opinió i permís.
- ☒ Dates, hores, dades temporals i espacials.
- ☒ Interacció amb comprensió dirigida, assajada, guiada i espontània.
- ☒ Comprensió oral de la llengua per a comunicar-se i aprendre en altres àrees del currículum.
- ☒ Patrons discursius bàsics.

☒ Discriminació dels sons, accent i entonació.

☒ Les lletres de l'alfabet.

ESTRATÈGIES

☒ Mobilització d'informació prèvia sobre tipus de tasca i tema.

☒ Identificació del tipus textual, adaptant la comprensió a este.

☒ Distinció de tipus de comprensió.

☒ Formulació d'hipòtesis sobre contingut i context.

☒ Formulació d'hipòtesis sobre significats a partir de l'anàlisi d'elements significatius, lingüístics i para lingüístics com ara la modulació i el to de la veu, la gestualitat, el llenguatge corporal i el postural.

☒ Reformulació d'hipòtesis a partir de la comprensió de nous elements.

☒ Utilització de diccionaris, vocabularis i diccionaris de sinònims i antònims en diversos formats.

ASPECTES SOCIOCULTURALS I SOCIOLINGÜÍSTICS

☒ Coneixement de característiques distintives d'altres països en relació a la seua vida diària, menjar i beguda, hores de menjar, dies festius; activitats d'oci; relacions personals i relacions familiars.

☒ Contactes socials bàsics utilitzant les fórmules de cortesia més senzilles i quotidianes relatives a salutacions, comiats i presentacions.

☒ Expressions de saviesa popular: refranys, targetes i cartells.

☒ Costums, valors, creences i actituds basats en el respecte i la tolerància: cultures regionals, seguretat, tradicions, història, països, estats i pobles estrangers i de parla anglesa; arts, celebracions i festivitats.

LÈXIC ORAL D'ALTA FREQUÈNCIA

(El lèxic que es mostra és una exemplificació, podent-se ajustar a la realitat de cada context d'aula).

☒ Identificació personal: name, age, address, city, phone number, email.

☒ Vivenda, llar i entorn: city, village, town; windows, doors, garage, roof; armchair, rocking chair, sofa, fridge, microwave, washing machine, shower, bath, sink; kitchen, bedroom, living room, dining room, garden, bathroom, hall, entrance.

☒ Activitats de la vida diària: have breakfast, have a shower, have lunch/dinner/tea/a snack; go to the park, cinema, out with friends.

☒ Família i amics: grandmother/grannie; grandfather/grandad; mother/mummy; father/daddy; uncle, aunt, cousin, nephew, siblings, brother in law, sister in law, motherin

- law, father in law; step father o mother, friendship, best friend, trust, loyal, fun, count on someone.
- ☒ Treball i ocupacions: butcher, farmer, baker, cook, teacher, lawyer, doctor, shop assistant, business woman, principle, boss; office, shop/store, supermarket, shopping centre, groceries.
  - ☒ Temps lliure, oci i esports: surfing, sailing, running, jumping, swimming, skating, dancing, playing tennis, football, handball, volleyball; watching films, playing computer games,apps; drawing, painting colouring; sculpting; concert; theatre; camping.
  - ☒ Joguets: ball, car, doll, puzzles.
  - ☒ Viatges i vacances: travelling, ticket, holidays, summer holidays, bank holidays,delays.
  - ☒ El cos, salut i cures físiques: nose, eyes, mouth, ears, shoulders, knees, back, arms; head, ear, stomach, tooth ache; fever, temperature; take an aspirin; syrup;rest.
  - ☒ Característiques físiques: blond/dark hair, thin/fat, tall/short,strong/weak.
  - ☒ Emocions: happy, sad, angry, upset, worried,frightened.
  - ☒ Educació i estudi: Science: (test tube, microscope, experiment, plants, animals, cells); Arts and Crafts (cut, paste, draw, look, create, felt-tip pen, crayon, pencil colour, sharpener, brush, palette, Geography and History (democracy, justice, solidarity; river, lake, map, time lines, graphics, events, war, peace, resolutions, dates, countries, nationalities, borders, flags, etc.); Music (note, pentagram, classical, jazz, rock, pop, rap, instrument, to tune, to be out of tune); (rules, sport, energy, chronometer, speed,race).
  - ☒ L'escola i l'aula: playground, classroom, art class, music class, polyfunctional room, dining room, computer lab, blackboard, digital board, tablets, notebook, book, pencil case, boards; word posters, picture posters, classroom library, magazines.
  - ☒ Compres i activitats comercials: online shopping, clothes (trousers, shirt, shorts, dress, skirt, belt, handbag, scarf), money, gadgets.
  - ☒ Alimentació i restauració: sweet (cupcake, muffin, donut, candies), salty (sour, menu, fast food (burger, chips, nachos, kebab, hotdog, pizza) healthy food vegetables (carrot, green bean, potato, tomato, cucumber); nuts (almonds, pumpkin seeds, peanut); fruits (apple, banana, grape, strawberry, pineapple, peaches, oranges, plum, kiwi, lemon, papaya); order food; take away; spaghetti, meat, fish, dessert, pudding.
  - ☒ Transport: by air: plane, helicopter, jet plane, hot air balloon, rocket. By land: car, van, motorcycle, truck, caravan. By water: boat, ship, yacht, sailing boat,surfboard.

- ☒ Llengua i comunicació: the alphabet, classroom language: write, copy, listen, speak, rules, interact, cooperate, dialogue, reflect, opinions. Fenòmens atmosfèrics: hot, cold, weather, stormy, chilly, snow, foggy, mild; rain, thunder, cloud, dry, wet, humid, temperature.
- ☒ Animals: farm animals (cow, pig, hen, horse, sheep, mouse, duck); jungle animals (tiger, lion, giraffe, snake, monkey, elephant); forest animals (owl, wild pig, rabbit, hare, partridge); insects (butterfly, ladybird, ant, grasshopper) Roba: trousers, dress, shirt, T- shirt, coat, hat and gloves. Tecnologies de la informació i la comunicació: mouse, computer, screen, laptop, webcam, speakers, headphones.
- ☒ Festivitats i tradicions: Halloween, Christmas, Mother's day, Easter, Carnival, April Fool's Day, Harvest Festival, Pancake Day.
- ☒ El temps i calendari: days of the week, seasons, months of the year, timetables; the hours.
- ☒ Nombres de 4 xifres.

ESTRUCTURES SINTACTICODISCURSIVES (1)

BLOC 2: PRODUCCIÓ DE TEXTOS ORALS: EXPRESSIÓ I INTERACCIÓ

FUNCIONS COMUNICATIVES

- ☒ Expressió oral de salutacions, presentacions, disculpes, agraïments i felicitacions.
- ☒ Expressió de la capacitat, el gust, l'acord o desacord, el sentiment, la intenció i l'opinió.
- ☒ Descripció de persones, activitats, llocs, objectes, hàbits i plans.
- ☒ Narració de fets passats.
- ☒ Interacció per a la petició i sol·licitud d'ajuda, d'informació, instruccions, objectes i permís.
- ☒ Establiment i manteniment de la comunicació.
- ☒ Utilització de patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació.
- ☒ Selecció de les produccions orals per a incloure en el portfolio, explicant la seua elecció.
- ☒ Ús de l'expressió i la interacció orals per a comunicar-se i aprendre en altres àrees del currículum.
- ☒ Interacció per mitjà de ferramentes de comunicació en dispositius electrònics.

ESTRATÈGIES

- ☒ Planificació:
  - o Mobilització d'informació prèvia sobre tipus de tasca i producció oral: descriptiu, narratiu, instructiu, argumentatiu i estètic.
  - o Aprofitament dels coneixements previs.
  - o Concepció de la claredat i estructura del missatge, tenint en compte la funció comunicativa.

- o Utilització de diccionaris, vocabularis i diccionaris de sinònims i antònims en diversos formats.
- o Tècniques d'organització d'idees.
- o Adequació del text als elements de comunicació.
- o Compensació de les carències lingüístiques per mitjà de procediments lingüístics, paralingüístics o paratextuals
- ☒ Execució:
  - o Expressió del missatge amb coherència, cohesió i adequació.
  - o Fer ús de l'expressió espontània per iniciativa pròpia.
- ☒ Revisió:
  - o Revisió de la tasca o el missatge, després de valorar les dificultats i els recursos disponibles.
  - o Autorevisió, revisió col·laborativa i revisió per part del docent.

ASPECTES SOCIOCULTURALS I SOCIOLINGÜÍSTICS

- ☒ Coneixement de característiques distintives d'altres països en relació a la rutina diària: menjar i beguda; les hores de menjar; celebracions de dies especials; activitats d'entreteniment i esportives; relacions familiars i amb els amics/amigues.
- ☒ Establiment de contactes socials bàsics utilitzant les fórmules de comunicació senzilles i quotidianes relatives a salutacions, comiats i presentacions.
- ☒ Expressions relatives a la cultura popular i vida diària.
- ☒ Costums i actituds basats en el respecte i la tolerància: hàbits i tradicions d'altres països, històries i personatges del folklore popular; mostres significatives i representatives i identificadores del seu patrimoni artístic, musical i de literatura infantil.

LÈXIC ORAL D'ALTA FREQUÈNCIA

(El lèxic que es mostra és una exemplificació, podent-se ajustar a la realitat de cada context d'aula).

- ☒ Identificació personal: name, age, address, city, phone number, email. Vivenda, llar i entorn: city, village, town; windows, doors, garage, roof; armchair, rocking chair, sofa, fridge, microwave, washing machine, shower, bath, sink, kitchen, bedroom, living room, dining room, garden, bathroom, hall, entrance.
- ☒ Activitats de la vida diària: have breakfast, have a shower, have lunch/dinner/tea/a snack; go to the park, cinema, out with friends.
- ☒ Família i amics: grandmother/grannie; grandfather/granddad; mother/mummy; father/daddy; uncle, aunt, cousin, nephew, siblings, brother in law, sister in law, mother in

- law, father in law; step father o mother, friendship, best friend, trust, loyal, fun, count on someone.
- ☒ Treball i ocupacions: butcher, farmer, baker, cook, teacher, lawyer, doctor, shop assistant, business woman, principle, boss; office, shop/store, supermarket, shopping centre, groceries.
  - ☒ Temps lliure, oci i esports: surfing, sailing, running, jumping, swimming, skating, dancing, playing tennis, football, handball, volleyball; watching films, playing computer games, apps; drawing, painting colouring; sculpting; concert; theatre; camping.
  - ☒ Joguets: ball, car, doll, puzzles.
  - ☒ Viatges i vacances: travelling, ticket, holidays, summer holidays, bank holidays, delays.
  - ☒ El cos, salut i cures físiques: nose, eyes. mouth, ears, shoulders, knees, back, arms; head, ear, stomach, tooth ache; fever, temperature; take an aspirin; syrup; rest.
  - ☒ Característiques físiques: blond/dark hair, thin/fat, tall/short, strong/weak. Emocions: happy, sad, angry, upset, worried, frightened.
  - ☒ Educació i estudi: Science: (test tube, microscope, experiment, plants, animals, cells); Arts and Crafts (cut, paste, draw, look, create, felt-tip pen, crayon, pencil, sharpener, brush, palette, colours (red, yellow, blue, orange, purple, pink, brown, black, white, green); Geography and History (democracy, justice, solidarity; river, lake, map, time lines, graphics, events, war, peace, resolutions, dates, countries, nationalities, borders, flags); Music (note, pentagram, classical, jazz, rock, pop, rap, instrument, to tune, to be out of tune); (rules, sport, energy, chronometer, speed, race).
  - ☒ L'escola i l'aula: playground, classroom, art class, music class, polyfunctional room, eating room, computer lab, blackboard, digital board, tablets, notebook, book, pencil case, boards; word posters, picture posters, classroom library, magazines.
  - ☒ Compres i activitats comercials: online shopping, clothes (trousers, shirt, shorts, dress, skirt, belt, handbag, scarf), money, gadgets.
  - ☒ Alimentació i restauració: sweet (cupcake, muffin, donut, candies), salty (sour, menu, fast food (burger, chips, nachos, kebab, hotdog, pizza) healthy food vegetables (carrot, green bean, potato, tomato, cucumber); nuts (almonds, pumpkin seeds, peanut); fruits (apple, banana, grape, strawberry, pineapple, peaches, oranges, plum, kiwi, lemon, papaya); order food; take away; spaghetti, meat, fish, dessert, pudding.
  - ☒ Transport: by air: plane, helicopter, jet plane, hot air balloon, rocket. By land: car, van, motorcycle, truck, caravan. By water: boat, ship, yacht, sailing boat, surfboard.

- ☒ Llengua i comunicació: the alphabet, classroom language: write, copy, listen, speak, rules, interact, cooperate, dialogue, reflect, opinions.
- ☒ Fenòmens atmosfèrics: hot, cold, weather, stormy, chilly, snow, foggy, mild; rain, thunder, cloud, dry, wet, humid, temperature.
- ☒ Animals: farm animals (cow, pig, hen, horse, sheep, mouse, duck); jungle animals (tiger, lion, giraffe, snake, monkey, elephant); forest animals (owl, wild pig, rabbit, hare, partridge); insects (butterfly, ladybird, ant, grasshopper).
- ☒ Roba: trousers, dress, shirt, T-shirt, coat, hat and gloves.
- ☒ Tecnologies de la informació i la comunicació: mouse, computer, screen, laptop, webcam, speakers, headphones.
- ☒ Festivitats i tradicions: Halloween, Christmas, Mother's day, Easter, Carnival, April Fool's Day, Harvest Festival, Pancake Day.
- ☒ El temps i calendari: days of the week, seasons, months of the year, timetables; the hours.
- ☒ Nombres de 4 xifres.

ESTRUCTURES SINTACTICODISCURSIVES (1)

TRANSVERSALS

- ☒ Esforç, força de voluntat. Constància i hàbits de treball. Capacitat de concentració. Adaptació als canvis. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos. Aprenentatge autònom. Estratègies d'aprenentatge cooperatiu i per projectes. Obtenció i ús eficaç de la informació. Busca d'orientació o ajuda quan es necessita de manera precisa.
- ☒ Desenrotllament de projectes en equip, transformant les idees en accions i complint amb la seua part del treball en tasques que impliquen diversos companys.
- ☒ Col·laboració i compartició de plans, informació i recursos.
- ☒ Acceptació i comprensió dels punts de vista dels altres.

BLOC 3: COMPRESIÓ DE TEXTOS ESCRITS

FUNCIONS COMUNICATIVES:

- ☒ Salutacions, presentacions, disculpes, agraïments i invitacions. Expressió de la capacitat, el gust, la preferència, l'opinió i l'acord o desacord.
- ☒ Descripció de persones, activitats, llocs, objectes i hàbits.
- ☒ Signes ortogràfics bàsics i signes d'ús freqüent.
- ☒ Ús de la comprensió escrita per a comunicar-se i aprendre en altres àrees del currículum.

- ☒ Relació de les lletres amb els sons Localització, selecció, tractament i organització eficient i responsable de la informació per mitjà de ferramentes de busca i visualització digital aplicant estratègies de filtrat senzilles.

ESTRATÈGIES

- ☒ Mobilització d'informació prèvia sobre tipus de tasca i tema.
- ☒ Identificació del tipus textual, adaptant la comprensió a este.
- ☒ Tècniques de comprensió.
- ☒ Formulació d'hipòtesis sobre contingut, context, i estructura del text distingint entre poemes, endevinalles i relats.
- ☒ Formulació d'hipòtesis sobre significats a partir de l'anàlisi d'elements significatius, lingüístics i paralingüístics.
- ☒ Utilització de diccionaris, vocabularis i diccionaris de sinònims i antònims en diversos formats.

ASPECTES SOCIOCULTURALS I SOCIOLINGÜÍSTICS

- ☒ Característiques distintives d'altres països en relació a la seua vida diària:
- ☒ menjar i beguda, hores de menjar; dies festius; activitats d'oci; relacions personals com les estructures i relacions familiars.
- ☒ Fórmules de cortesia més senzilles i quotidianes relatives a salutacions, comiats i presentacions.
- ☒ Expressions de saviesa popular: refranys, targetes i cartells.
- ☒ Utilització apropiada del llenguatge no verbal.

LÈXIC ORAL D'ALTA FREQUÈNCIA

(El lèxic que es mostra és una exemplificació, podent-se ajustar a la realitat de cada context d'aula).

- ☒ Identificació personal: name, age, address, city, phone number, email.
- ☒ Vivenda, llar i entorn: city, village, town; windows, doors, garage, roof; armchair, rocking chair, sofa, fridge, microwave, washing machine, shower, bath, sink, kitchen, bedroom, living room, dining room, garden, bathroom, hall, entrance.
- ☒ Activitats de la vida diària: have breakfast, have a shower, have lunch/dinner/tea/a snack; go to the park, cinema, out with friends.
- ☒ Família i amics: grandmother/grannie; grandfather/granddad; mother/mummy; father/daddy; uncle, aunt, cousin, nephew, siblings, brother in law, sister in law, mother in law, father in law; step father o mother, friendship, best friend, trust, loyal, fun, count on someone.

- ☒ Treball i ocupacions: butcher, farmer, baker, cook, teacher, lawyer, doctor, shop assistant, business woman, principle, boss; office, shop/store, supermarket, shopping centre, groceries.
- ☒ Temps lliure, oci i esports: surfing, sailing, running, jumping, swimming, skating, dancing, playing tennis, football, handball, volleyball; watching films, playing computer games, apps; drawing, painting colouring; sculpting; concert; theatre; camping.
- ☒ Juguets: ball, car, doll, puzzles.
- ☒ Viatges i vacances: travelling, ticket, holidays, summer holidays, bank holidays, delays.
- ☒ El cos, salut i cures físiques: nose, eyes, mouth, ears, shoulders, knees, back, arms; head, ear, stomach, tooth ache; fever, temperature; take an aspirin; syrup; rest.
- ☒ Característiques físiques: blond/dark hair, thin/fat, tall/short, strong/weak.
- ☒ Emocions: happy, sad, angry, upset, worried, frightened.
- ☒ Educació i estudi: Science: (test tube, microscope, experiment, plants, animals, cells); Arts and Crafts (cut, paste, draw, look, create, felt-tip pen, crayon, pencil colour, sharpener, brush, palette, Geography and History (democracy, justice, solidarity; river, lake, map, time lines, graphics, events, war, peace, resolutions, dates, countries, nationalities, borders, flags); Music (note, pentagram, classical, jazz, rock, pop, rap, instrument, to tune, to be out of tune); (rules, sport, energy, chronometer, speed, race).
- ☒ L'escola i l'aula: playground, classroom, art class, music class,
- ☒ polyfunctional room, dining room, computer lab, blackboard, digital board, tablets, notebook, book, pencil case, boards; word posters, picture posters, classroom library, magazines.
- ☒ Compres i activitats comercials: online shopping, clothes (trousers, shirt, shorts, dress, skirt, belt, handbag, scarf), money, gadgets.
- ☒ Alimentació i restauració: sweet (cupcake, muffin, donut, candies), salty (sour, menu, fast food (burger, chips, nachos, kebab, hotdog, pizza) healthy food vegetables (carrot, green bean, potato, tomato, cucumber); nuts (almonds, pumpkin seeds, peanut); fruits (apple, banana, grape, strawberry, pineapple, peaches, oranges, plum, kiwi, lemon, papaya); order food; take away; spaghetti, meat, fish, dessert, pudding.
- ☒ Transport: by air: plane, helicopter, jet plane, hot air balloon, rocket. By land: car, van, motorcycle, truck, caravan. By water: boat, ship, yacht, sailing boat, surfboard.
- ☒ Llengua i comunicació: the alphabet, classroom language: write, copy, listen, speak, rules, interact, cooperate, dialogue, reflect, opinions.

- ☒ Fenòmens atmosfèrics: hot, cold, weather, stormy, chilly, snow, foggy, mild; rain, thunder, cloud, dry, wet, humid, temperature.
- ☒ Animals: farm animals (cow, pig, hen, horse, sheep, mouse, duck); jungle animals (tiger, lion, giraffe, snake, monkey, elephant); forest animals (owl, wild pig, rabbit, hare, partridge); insects (butterfly, ladybird, ant, grasshopper).
- ☒ Roba: trousers, dress, shirt, T-shirt, coat, hat and gloves.
- ☒ Tecnologies de la informació i la comunicació: mouse, computer, screen, laptop, webcam, speakers, headphones.
- ☒ Festivitats i tradicions: Halloween, Christmas, Mother's day, Easter, Carnival, April Fool's Day, Harvest Festival, Pancake Day.
- ☒ El temps i calendari: days of the week, seasons, months of the year, timetables; the hours.
- ☒ Nombres de 4 xifres.

ESTRUCTURES SINTACTICODISCURSIVES (1)

BLOC 4: PRODUCCIÓ DE TEXTOS ESCRITS I INTERACCIÓ

FUNCIONS COMUNICATIVES

- ☒ Expressió escrita, real o fictícia, d'opinions, desitjos, acord o desacord i sentiments.
- ☒ Ortografia: sufixos i prefixos (trilingual, transport, relationship).
- ☒ Ús de la llengua per a comunicar-se i aprendre en altres àrees del currículum.
- ☒ La puntuació al final, l'ús de majúscules, signes d'interrogació i de puntuació.
- ☒ Conversació amb la resta del grup per mitjà de dispositius electrònics.
- ☒ Ús dels recursos i activitats més comunes d'un entorn virtual d'aprenentatge: descàrrega i pujada de continguts digitals i discussió en fòrums.

ESTRATÈGIES

- ☒ Estratègies de producció del text:
- ☒ Planificació:
  - o Utilitzar mecanismes per a traure el màxim partit dels coneixements previs i decidir sobre què escriure, el tipus de text, a qui va dirigit i l'estructura d'este.
  - o Localitzar i usar adequadament els recursos lingüístics o temàtics.
  - o Utilització de diccionaris, vocabularis i diccionaris de sinònims i antònims en diversos formats.
  - o Aplicar tècniques d'organització d'idees.
  - o Ferramentes per a la producció de textos discontinus per a facilitar l'aprenentatge de continguts i competències en qualsevol àrea.

- o Organització i representació del text de manera creativa utilitzant ferramentes digitals d'edició i presentació senzilles que permeten incloure text amb un format personalitzat.
- o Emmagatzematge de la informació digital per mitjà d'aplicacions.
- ☒ Execució:
  - o Redacció ajustada als models i fórmules de cada tipus de text: descriptiu, narratiu, instructiu, argumentatiu i estètic.
- ☒ Revisió:
  - o De la coherència, cohesió i adequació del text.
  - o Autorevisió, revisió col·laborativa i revisió per part del docent.
  - o Presentació del producte, en diversos formats.
  - o Valoració de l'originalitat i l'esforç.
  - o Selecció de les millors produccions per a incloure en el portfolio.

ASPECTES SOCIOCULTURALS I SOCIOLINGÜÍSTICS

- ☒ Coneixement de característiques distintives d'altres països en relació a: la seua vida diària: menjar i beguda, hores de menjar; dies festius; activitats d'oci; relacions personals com les estructures i relacions familiars.
- ☒ Establiment de contactes socials bàsics utilitzant les fórmules de cortesia més senzilles i quotidianes relatives a salutacions, comiats i presentacions.
- ☒ Expressions de saviesa popular: refranys, targetes i cartells.
- ☒ Costums, valors, creences i actituds basats en el respecte i la tolerància: cultures regionals, seguretat, tradicions i història.

LÈXIC ESCRIT D'ALTA FREQUÈNCIA

(El lèxic que es mostra és una exemplificació, podent-se ajustar a la realitat de cada context d'aula).

- ☒ Identificació personal: name, age, address, city, phone number, email address, nationality.
- ☒ Vivenda, llar i entorn: city, village, town; window, door, garage, roof; kitchen, bedroom, living room, dining room, garden, bathroom, hall, entrance.
- ☒ Activitats de la vida diària: have breakfast, have a shower, have lunch/dinner/tea/asnack; go to the park, cinema, out with friends.
- ☒ Família i amics: grandmother/granny; grandfather/granddad; mother/mummy; father/daddy; uncle, aunt, cousin, nephew, siblings, brother.

- ☒ Treball i ocupacions: butcher, farmer, baker, cook, teacher, lawyer, doctor, shop assistant, business woman, principle, boss; office, shop/store, supermarket, shopping centre, groceries.
- ☒ Temps lliure, oci i esports: surfing, sailing, running, jumping, swimming, skating, dancing, playing tennis, football, handball, volleyball; watching films, playing computer games, apps; drawing, painting colouring, sculpting; concert; theatre; camping.
- ☒ Viatges i vacances: traveling, ticket, holiday, summer holidays, bank holiday, anddelay.
- ☒ El cos, salut i cures físiques: nose eye, mouth, ear, shoulder, knee, back, arm; head, ear, stomach, tooth ache; fever, temperature; take an aspirin; syrup; rest.
- ☒ Emocions: Happy, sad, angry, upset, worried, frightened.
- ☒ Educació i estudi: Science: (test tube, microscope, experiment, plants, animals, cells,); Arts and Crafts (cut, paste, draw, look, create, felt-tip pen, crayon, pencil colour, sharpener, brush, palette, Geography and History (democracy, justice, solidarity; river, lake, map, time lines, graphics, events, war, peace, resolutions, dates, countries, nationalities, borders, flags, etc.); Music (note, pentagram, classical, jazz, rock, pop, rap, instrument, to tune, to be out of tune); Physical Education (rules, sport, energy, chronometer, speed,race.)
- ☒ L'escola i l'aula: playground, classroom, Art class, music class, polyfunctional room, eating room, computer lab, blackboard, digital board, tablets note book, book, pencil case, board; word poster, picture poster, classroom library, magazine.
- ☒ Compres i activitats comercials: online shopping, clothes (trousers, shirt, shorts, dress, skirt, belt, handbag, scarf), money, gadgets.
- ☒ Alimentació i restauració: sweet (cupcake, muffin, donut, candies), salty (sour, menu, fast food (burger, chips, nachos, kebab, hotdog, pizza) healthy food vegetables (carrot, green bean, potato, tomato, cucumber); fruits (apple, banana, grape, strawberry, pineapple, peaches, oranges, plum, kiwi, lemon, papaya); order food; take away; spaghetti, meat, fish, dessert, pudding.
- ☒ Transport: by air: plane, helicopter, jet plane, hot air balloon, rocket. By land: car, van, motorcycle, truck, caravan. By water: boat, ship, yacht, sailing boat,surfboard.
- ☒ Llengua i comunicació: the alphabet, classroom language: write, copy, listen, speak, rules, interact, cooperate, dialogue, reflect, opinions.
- ☒ Fenòmens atmosfèrics: hot, cold, weather, stormy, chilly, snow, foggy, mild; rain, thunder, cloud, dry, wet, humid,temperature.

- ☒ Animals: farm animals (cow, pig, hen, horse, sheep, mouse, duck); jungle animals (tiger, lion, giraffe, snake, monkey, elephant); insects (butterfly, ladybird, ant, grasshopper, bee, caterpillar).
- ☒ Tecnologies de la informació i la comunicació: mouse, computer, screen, laptop, webcam, speakers, headphones.
- ☒ Festivitats i tradicions: Halloween, Christmas, Mother's day, Easter, Carnival, April Fool's Day, Harvest Festival, Pancake Day.
- ☒ El temps i calendari: days of the week, seasons, months of the year, timetables; the hours.
- ☒ Nombres de 4 xifres.

ESTRUCTURES SINTACTICODISCURSIVES (1)

- ☒ Expressió de relacions lògiques: conjunció (and); disjunció (or); oposició (but); causa (because); finalitat (to-infinitive, e. g. I did it to help her); comparació (as Adj. as; smaller (than); the biggest).
- ☒ Relacions temporals (when; before; after).
- ☒ Afirmació (affirmative sentences; Yes (+ tag))
- ☒ Exclamació (What + noun, e. g. What fun!; How + Adj., e. g. How nice!; exclamatory sentences, e. g. I love salad!).
- ☒ Negació (negative sentences with not, never, no (Adj.), nobody, nothing; No (+negative tag)).
- ☒ Interrogació (Wh- questions; Aux. questions).
- ☒ Expressió del temps: passat (simple past; present perfect); present (simple present); futur (going to; will).
- ☒ Expressió de l'aspecte: puntual (simple tenses); duratiu (present and past continuous); habitual (simple tenses (+ Adv., e. g. always, everyday)); incoatiu (start -ing); terminatiu (finish -ing).
- ☒ Expressió de la modalitat: factualitat (declarative sentences); capacitat (can); possibilitat (may); necessitat (must; need); obligació (have (got) to; imperative); permís (can; may); intenció (going to; will).
- ☒ Expressió de l'existència (there is/are); l'entitat (nouns and pronouns, articles, demonstratives); la qualitat ((very +) Adj.).
- ☒ Expressió de la quantitat (singular/plural; cardinal numerals up to four digits; ordinal numerals up to two digits).
- ☒ Quantity: all, many, a lot, some, (a) few, (a) little, more, much, half, a bottle/cup/glass/piece of. Degree: very, too, enough).
- ☒ Expressió de l'espai (prepositions and adverbs of location, position, distance, motion, direction, origin and arrangement).

- ☒ Expressió del temps (points (e. g. quarter past five); divisions (e. g. half an hour, summer), and indications (e. g. now, tomorrow (morning)) of time; duration (e.g. for two days); anteriority (before); posteriority (after); sequence (first...then); simultaneousness (at the same time); frequency (e. g. sometimes, on Sundays).
- ☒ Expressió del mode (Adv. of manner, e. g. slowly, well).

4.6 ÀREA D'EDUCACIÓ FÍSICA

BLOC 1: CONEIXEMENT CORPORAL I AUTONOMIA

- ☒ Relació espai i temps en la realització d'activitat física.
- ☒ Noció d'interval: temps entre accions.
- ☒ Organització espacitemporal en entorns pròxims.
- ☒ Principals parts del cos que intervenen l'execució d'una habilitat motriu determinada: ossos i músculs.
- ☒ Execució de moviments segmentaris, prestant especial atenció als segments corporals (membres inferiors i superiors) dominants, i emprant recursos materials.
- ☒ La participació en activitats físiques de manera responsable amb els altres.
- ☒ Identificació de l'origen de diferents estats, sensacions, sentiments i emocions pròpies.
- ☒ Acceptació de les seues limitacions físiques.
- ☒ Exploració d'activitats individuals encaminades a determinar el nivell motriu: reptes i desafiaments motrius.
- ☒ Jocs de relació amb els altres.
- ☒ Realització d'activitats solidàries per mitjà d'esdeveniments esportius.

BLOC 2: HABILITATS MOTRIUS, COORDINACIÓ I EQUILIBRI. ACTIVITATS EN EL MEDI NATURAL

- ☒ Reconeixement i aplicació de les habilitats motrius en jocs i activitats físicoesportives d'oposició, de cooperació, de cooperació-oposició, etc.) ajustant, la seua realització als entorns i al grau d'incertesa.
- ☒ Identificació i aplicació dels diferents tipus de coordinació, per a resoldre reptes motrius, amb utilització de materials o sense.
- ☒ Realització d'alguna activitat en el medi natural o entorns no habituals, com senderisme, orientació, bicicleta, activitats nàutiques, utilitzant les tècniques adequades com portar el

ritme adequat a la senda, orientar-se, tècniques de conducció de la bicicleta, tècniques de navegació.

- ☒ Mesures de seguretat en les activitats físiques i jocs en entorns no habituals com el control de les contingències meteorològiques.
- ☒ Accions per a preservar l'entorn i el medi natural i reduir l'impacte ambiental (evitar residus i fomentar-ne la recollida)
- ☒ Autonomia i confiança en les pròpies habilitats motrius en situacions habituals amb entorns desconeguts.
- ☒ Esforçar-se, força de voluntat. Constància i hàbits de treball. Capacitat de concentració. Adaptar-se als canvis. Resiliència, superar obstacles i fracassos.
- ☒ Aprendre de forma autònoma.
- ☒ Aplicar estratègies d'aprenentatge cooperatiu i per projectes. Obtindre informació i usar-la eficaçment
- ☒ Buscar orientació o ajuda quan en necessita de forma precisa.

BLOC 3: EXPRESSIÓ MOTRIU I COMUNICACIÓ

- ☒ Finalitats de l'expressió corporal: artística i educativa.
- ☒ Coneixement de les principals manifestacions artístiques.
- ☒ Acceptació dels recursos expressius i comunicatius dels altres.
- ☒ Creació i participació en danses i balls grupals amb sentit rítmic a través de coreografies senzilles.
- ☒ Autocontrol i tècniques de relaxació aplicades a la Resolució de conflictes.
- ☒ Seleccionar la informació de fonts variades reconeixent que esta pot no ser fiable, i donant compte d'algunes referències bibliogràfiques.
- ☒ Especialment de la premsa escrita i digital.
- ☒ Utilitzar ferramentes digitals de busca i visualització aplicant estratègies de filtrat senzilles (diferents buscadors i repositoris, opcions de filtrat dels llocs web, etc.) i configurant les seues característiques més usuals (organització, filtrat, seguretat, etc.) en dispositius de les TIC per a obtenir informació.
- ☒ Anàlisi d'informació verbal i no verbal d'exposicions, descripcions, instruccions i textos orals en què s'expressen opinions i preferències (debats).
- ☒ Respectar el moderador, escoltant activament, identificant i respectant les emocions i el contingut del discurs de l'interlocutor.

- ☒ Camps semàntics per a ampliar i consolidar la terminologia específica de l'àrea.

BLOC 4: ACTIVITAT FÍSICA I SALUT

- ☒ Interés i satisfacció per l'atenció del cos per a la millora de l'autoestima.
- ☒ Consolidació d'hàbits saludables d'higiene corporal, posturals i alimentaris en la classe d'Educació Física i aplicació en la resta d'activitats escolars.
- ☒ La salut com l'estat de complet benestar físic, mental i social. Reconeixement dels efectes beneficiosos de l'activitat física, la higiene, l'alimentació i els hàbits posturals en la salut i el benestar.
- ☒ Jocs, exercicis i activitats per a la millora de la resistència cardiorespiratòria o aeròbica, la flexibilitat, la força muscular i la resistència muscular.
- ☒ Adaptació de l'esforç a la intensitat de l'activitat.
- ☒ Freqüència cardíaca i respiratòria com a indicadors de la intensitat de l'esforç. Presa de pulsacions.
- ☒ Ritme adequat de cursa.
- ☒ Millora de la condició física orientada a la salut.
- ☒ Utilització del pulsòmetre.
- ☒ Normes de prevenció i recuperació en la classe d'Educació Física.
- ☒ Lesions i malalties esportives més comuns i accions preventives per a evitar-les com el calfament, dosificació de l'esforç i presa de consciència de la recuperació i la relaxació.
- ☒ Realització correcta i segura dels exercicis i de la pràctica d'activitat física.
- ☒ Primers auxilis bàsics. Protecció davant d'emergències i catàstrofes.
- ☒ Respects de les mesures bàsiques de seguretat i prevenció d'accidents en l'ús correcte de materials i espais en la classe d'Educació Física: estat, utilització correcta i organització adequada segons les activitats proposades.

BLOC 5: JOCS I ACTIVITATS ESPORTIVES

- ☒ Reconeixement, nomenament i classificació de jocs i activitats esportives, estes últimes segons la forma d'utilitzar l'espai i el tipus de participació dels jugadors (psicomotrius o individuals, d'oposició, de cooperació i de cooperació-oposició o col·lectius), així com la varietat de contextos lúdica i l'anàlisi de l'estructura (blanc diana, de camp i bat, de pista dividida, mur o paret i invasió).
- ☒ Participació en activitats esportives d'oposició (p. ex., esports de lluita, tennis, bàdminton i escacs individuals), de cooperació (p. ex., patinatge per parelles, relleus d'atletisme) ide

cooperació-oposició o col·lectives (p. ex., voleibol, tennis dobles, frontó per parelles, bàsquet, futbol, handbol o colpbol), amb especial referència a la modalitat autòctona de pilota valenciana.

- ☒ Adequació de la posició pròpia, les direccions i trajectòries dels companys i companyes, dels adversaris i, si és el cas, del mòbil, en activitats esportives.
- ☒ Planificació, organització i gestió de projectes individuals o col·lectius.
- ☒ Cooperació i socialització per a la creació de treballs expressius.
- ☒ Establiment d'estratègies de supervisió. Selecció de la informació tècnica i els materials. Presa de decisions i calibratge d'oportunitats i riscos.
- ☒ Avaluació del projecte i del producte amb ajuda de guies. Millora del producte i del procés després de l'avaluació.
- ☒ Desenrotllament de projectes en equip, transformant idees en accions.
- ☒ Compliment amb la seua part del treball en tasques que impliquen diversos companys.
- ☒ Participació en l'organització de jocs, activitats d'expressió, esportives i en el medi natural.
- ☒ Col·laboració i compartició de plans, informació i recursos. Sensibilitat i comprensió dels punts de vista dels altres.

4.7 ÀREA DE VALORS SOCIALS I CÍVICS

BLOC 1. LA IDENTITAT I LA DIGNITAT DE LA PERSONA

La persona:

- La identitat digital.
- Perfils d'usuari.
- Bones pràctiques en les xarxes.
- Avantatges i riscos en l'ús d'aplicacions i eines informàtiques.

Pensament, sentiments i accions:

- La regulació d'impulsos.
- L'autoregulació emocional.
- L'empatia.
- El pensament de perspectiva.

Planificació de tasques:

- Creativitat i innovació.
- Transformar idees en accions.
- Selecció de la informació tècnica i dels materials.
- Presa de decisions calibrant les oportunitats i els riscos.
- Establiment d'estratègies de supervisió.
- Avaluació del projecte i del producte amb ajuda de guies.
- Millora del producte i del procés després de l'avaluació.

Treball en equip:

- Projectes en equip.
- Transformació d'idees en accions.
- Compromís de grup i responsabilitat individual.
- Realització de la seua part del treball en tasques que impliquen diversos companys.
- Valoració i acceptació de les aportacions dels altres.
- Gestió de les emocions i sentiments propis davant dels conflictes.
- Comprensió dels punts de vista dels altres.

BLOC 2: LA COMPRENSIÓ I EL RESPECTE EN LES RELACIONS INTERPERSONALS

Identificació i expressió d'emocions i sentiments:

- Emocions i sentiments en situacions personals i esdeveniments pròxims a la seua experiència.
- Relació entre les seues accions i pensaments i les seues emocions i sentiments.
- Influència dels pensaments positius.
- Diferenciació de formes adequades i inadequades al tipus de relació interpersonal i la situació comunicativa per a expressar estats emocionals i sentiments.
- Utilització del llenguatge verbal i no verbal adequat a la situació de comunicació per a expressar emocions i sentiments en contextos socials pròxims.
- Vocabulari sobre emocions i sentiments en les relacions interpersonals i socials habituals.

Habilitats de comunicació·Emocions i sentiments en situacions interpersonals i esdeveniments pròxims a la seua experiència:

- Torn de paraula.

- Contacte visual intermitent.
- Condicions per a establir sintonia corporal i emocional.
- Comprensió de la influència de les emocions, sentiments i pensaments en les opinions i punts de vista dels altres.
- Evocació dels sentiments aliens que provoquen les situacions que observa en produccions audiovisuals i a través dels mitjans de comunicació.
- Observació del llenguatge verbal i no verbal del seu interlocutor i de la seua adequació a la situació de comunicació.
- Respecte a l'expressió d'emocions i sentiments, idees i opinions alienes.

Resolució de conflictes:

- Dinàmica del conflicte.
- Estereotips i prejuís com a font de conflicte.
- Factors que inhibeixen la comunicació.
- Diàleg igualitari en l'assemblea de classe per a analitzar conflictes habituals i de l'entorn pròxim i proposar solucions alternatives.
- Diferències entre mediació formal i informal.

Autoregulació emocional. Habilitats socials:

- Estressos personals i de l'entorn pròxim.
- Tècniques d'autoregulació de l'ansietat i d'estats emocionals negatius.
- Pràctica habitual de la relaxació i la respiració.
- Habilitats socials per a iniciar, mantindre i acabar una conversació. Interessos, actituds i opinions raonades davant d'esdeveniments ocorreguts en l'entorn pròxim.
- Acceptació de crítiques justificades i reconeixement d'errors i dificultats. Petició de disculpes.
- Formulació de crítiques constructives. Disconformitat davant de crítiques injustes.
- Respecte a la diversitat i a les diferències individuals i socioculturals.
- Reconeixement i denúncia de conductes de maltractament, assetjament i exclusió.
- Actituds de tolerància i solidaritat.
- Proposta d'alternatives davant de l'hostilitat i l'agressió.

El diàleg:

- Comprensió de les opinions dels altres.
- L'empatia.
- Detecció de les qualitats dels altres.

BLOC 3: LA CONVIVÈNCIA I ELS VALORS SOCIALS

Solidaritat i cooperació:

- Funcionament dels servicis públics i béns comuns.
- Benestar de les persones.

Drets i deures de les persones:

- Igualtat de drets.
- Igualtat entre homes i dones.
- Diversitat, interculturalitat i multiculturalitat.

Valors i dilemes morals:

- Iguals i diferents.
- Els dilemes morals.

Democràcia i Constitució Espanyola:

- Valors de la societat democràtica.
- Participació cívica i democràtica.
- La Constitució espanyola.
- Les senyes d'identitat.

Responsabilitat de les persones en la societat:

- Els recursos naturals i les fonts d'energia.
- Ús responsable dels recursos.
- Desenrotllament sostenible.
- Les emergències i les catàstrofes.
- Els primers auxilis bàsics.
- La utilització responsable de les TIC.
- Entorns col·laboratius en les TIC.
- La prevenció d'accidents.

- Normes de seguretat viària.
- L'educació viària

4.8 ÀREA D'EDUCACIÓ ARTÍSTICA: MÚSICA

BLOC 1. ESCOLTA

- ☒ Curiositat per descobrir i experimentar amb les possibilitats sonores del propi cos ilaveu.
- ☒ Reconeixement auditiu de diferents combinacions de les qualitats del so (fort/curt; llarg/agut/dèbil, etc).
- ☒ Classificació dels instruments musicals per famílies (corda, vent metall, vent fusta i percussió).
- ☒ Agrupacions musicals de l'entorn pròxim (bandes, rondalles, etc.).
- ☒ Reconeixement visual d'alguns instruments musicals del folklore.
- ☒ Identificació i reconeixement dels matisos dinàmics bàsics: f-p en audicions musicals.
- ☒ Audició de cançons i peces vocals i instrumentals de diferents tipus.
- ☒ Valoració del silenci com a element indispensable durant l'audició musical.
- ☒ Identificar i experimentar el ritme en l'audició de peces musicals diverses, diferenciant ritmes binaris i ternaris.
- ☒ El tempo musical: ràpid/lent.
- ☒ Audició d'escala i intervals consonants i dissonants.
- ☒ Reconeixement i representació gràfica de dissenys melòdics diversos.
- ☒ Seguiment de la forma través de musicogrames.
- ☒ La forma lied (ABA) i el cànon a dos veus.
- ☒ Audició i reconeixement d'una selecció de peces musicals de diferents gèneres, estils i autors, especialment dels segles XVII i XVIII.
- ☒ Valoració i gaudi amb l'audició de distintes obres musicals.
- ☒ Actitud atenta i silenciosa durant l'audició musical en els diferents contextos.
- ☒ Interés i comentari raonat de la música de diferents gèneres i estils.
- ☒ Busca guiada d'informació de fonts preseleccionades en diferents mitjans (específiques de la tasca), a través de preguntes, valorant-ne la veracitat.

- ☒ Obtenció d'informació de manera guiada de ferramentes digitals de busca, visualització i reproducció multimèdia (navegadors web, visualitzadors de documents, reproductors multimèdia, etc.) en dispositius TIC.
- ☒ Reconeixement dels principis pels quals es regulen els drets d'ús i distribució de la informació.
- ☒ Comprensió de la informació verbal i no verbal d'exposicions, instruccions de l'àmbit escolar, familiar i social.
- ☒ Escolta activa respectant el torn de paraula i les normes de cortesia.
- ☒ Esforç, força de voluntat. Constància i hàbits de treball. Adaptació als canvis. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.
- ☒ Ús d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Busca d'orientació o ajuda quan es necessita.
- ☒ Camps semàntics per a ampliar i consolidar la terminologia específica de l'àrea.

BLOC 2. LA INTERPRETACIÓ MUSICAL

- ☒ Exercicis per al control de la respiració i la relaxació dels músculs facials.
- ☒ Interés per la higiene de l'aparell fonador.
- ☒ Ampliació del repertori de cançons a l'uníson.
- ☒ Interpretació i memorització de cànons i cançons sobre la forma ternària (ABA), sol i en grup.
- ☒ Improvisació de senzilles seqüències vocals per a textos, cançons o danses cuidant la coordinació i sincronització.
- ☒ Interpretació vocal de cançons a partir de la lectura en el pentagrama ampliant la gamma de figures musicals: blanca, silenci de blanca, corxera i silenci de corxera i les notes d-r-m-f- sl en compassos de dos, tres o quatre temps.
- ☒ Ampliació del cançoner de classe incloent-hi cançons d'actualitat de l'entorn.
- ☒ Interés per les aportacions pròpies i alienes en les situacions d'interpretació vocal.
- ☒ Hàbit de cantar suaument i amb veu natural.
- ☒ Pràctica de jocs i exercicis que desenrotllen una tècnica instrumental adequada amb els instruments de l'aula: precisió rítmica i atac simultani i altern de baquetes.
- ☒ Iniciació a l'estudi de la flauta dolça cuidant la posició corporal i l'emissió de l'aire.
- ☒ Interpretació instrumental i memorització de cànons i peces instrumentals de dificultat progressiva i sobre la forma ternària (ABA) sol i en grup.
- ☒ Improvisació d'acompanyaments rítmics i melòdics per a textos, cançons o danses cuidant la coordinació i la sincronització amb el grup.

- ☒ Interpretació instrumental i amb el propi cos d'obres apreses per imitació o a partir de la lectura en el pentagrama, en què intervinguen les figures musicals de blanca, silenci de blanca, negra, silenci de negra, corxera i silenci de corxera i les notes d-rm-f-s-l en compassos de dos, tres o quatre temps.
- ☒ Interpretació amb els instruments de l'aula dels matisos dinàmics bàsics f-p i del tempo musical ràpid/lent.
- ☒ Responsabilitat en la interpretació instrumental en grup, i cura i bon ús dels instruments.
- ☒ Reconeixement i identificació d'instruments musicals i gravacions per mitjà de programari didàctic multimèdia.
- ☒ Gravació en àudio digital de les interpretacions musicals de l'aula per mitjà d'una gravadora o un dispositiu mòbil.
- ☒ Gravació en vídeo d'actuacions musicals de classe.
- ☒ Utilització de programari lliure d'educació auditiva.
- ☒ Iniciació a la notació musical digital amb programari lliure.
- ☒ Desenvolupament de projectes en equip, complint amb la part del treball en tasques que impliquen diversos companys.
- ☒ Sensibilitat i valoració de les aportacions dels altres. Regulació i canvi de les pròpies emocions.
- ☒ Planificació de projectes individuals o col·lectius.
- ☒ Organització i avaluació d'un projecte així com del producte amb ajuda del professorat.

BLOC 3. LA MÚSICA, EL MOVIMENT I LA DANSA

- ☒ Pràctica de tècniques bàsiques de moviment individual i jocs motors: pas botat, pas a tres, postura corporal, control de l'energia i del moviment, etc.
- ☒ Interpretació de senzilles coreografies i danses grupals adequades al nivell, memoritzant les seqüències de moviments.
- ☒ Identificació i seguiment corporal del ritme de cançons i peces instrumentals.
- ☒ Identificació i seguiment de ritmes binaris i ternaris.
- ☒ Aplicació dels coneixements musicals adquirits en la creació de senzilles improvisacions de moviments per a compassos de dos, tres i quatre temps.
- ☒ Improvisació de moviments per a representar els matisos dinàmics bàsics f-p, el tempo musical ràpid/lent i la forma musical a partir de l'escolta.
- ☒ Interés i gaudi per la pràctica del moviment i la dansa.

4.9 ÀREA D'EDUCACIÓ ARTÍSTICA: PLÀSTICA

BLOC 1. EDUCACIÓ AUDIOVISUAL

- ☒ El cine d'entreteniment a partir de produccions animades.
- ☒ Observació i identificació de diferents tècniques en producció de cine d'animació.
- ☒ Observació i identificació de transformacions i recursos aplicades a la imatge a partir de programes informàtics amb intenció expressiva i comunicativa.
- ☒ Comprensió i domini del vocabulari propi en la descripció dels recursos tecnològics aplicats a les animacions.
- ☒ Valoració de preferències i defensa argumentada de criteris en el visionat dels recursos aplicats a produccions d'animació.
- ☒ Reconeixement de la importància en la societat actual d'educar "la mirada" per a entendre i interpretar el missatge audiovisual.
- ☒ Lectura de la imatge en moviment en mitjans audiovisuals.
- ☒ Alfabetització audiovisual:

– Visionat i anàlisi de produccions de cine d'animació. Reflexió col·lectiva respecte al missatge de les imatges.

– Interacció dels llenguatges que intervenen en la producció audiovisual (visual, musical, oral, gestual, escrit).

– Anàlisi dels elements formals, expressius i compositius de les imatges animades que donen significat al missatge (traç, grandària de les formes, ritme)

– Anàlisi de dibuixos animats seqüenciats i generats amb la tècnica manual (zoòtrop).

– Anàlisi de tècniques i procediments digitals per al desenrotllament de produccions animades (dibuixos animats, animació amb plastilina, animació de retall).

– Lectura de recursos expressius i tecnològics (oscil·lacions i exageració).

- ☒ Evolució del cine animat. L'antecedent de la imatge seqüenciada en el còmic. Referents culturals del cine americà.
- ☒ Interés per descobrir el valor expressiu de cada llenguatge que intervé en una producció audiovisual.
- ☒ Domini del vocabulari específic del llenguatge audiovisual i del vocabulari adequat per a aplicar les tècniques i procediments en la imatge digital.

- ☒ Realització de produccions animades a partir de la narració seqüenciada d'imatges interrelacionant diferents llenguatges.
- ☒ Tècniques en l'animació: dibuixos animats, animació amb plastilina, animació de retall.
- ☒ El dibuix animat. Antecedents del cine d'animació (zoòtrop, llibreta) Referents culturals i tècnics.
- ☒ Fases en el procés d'animació: guió, rodatge i muntatge:
  - Elaboració del guió narratiu a partir de la idea: introducció, nuc i desenllaç.
  - Disseny de personatges i escenaris específics per a les diferents tècniques d'animació.
  - Realització: captura d'imatges fixes per mitjà de càmera fotogràfica. Recursos tecnològics i digitals per al retoc d'imatges fotogràfiques.
  - Muntatge en seqüències d'imatges i so. El discurs narratiu estructurat en seqüències, escenes i plans.
- ☒ Tractament del temps (lentitud o acceleració) en el muntatge de fotogrames.
- ☒ Sonorització: selecció de composició musical, diàlegs, efectes especials. Consciència de la importància de l'àudio en la narració seqüenciada amb imatges.
- ☒ Planificació del calendari d'execució i repartiment de funcions en la cadena de treball (escenografia, vestuari, maquillatge, perruqueria).
- ☒ Justificació argumentada de criteris propis en la presa de decisions i respecte cap a les opinions dels companys.
- ☒ Interés per cooperar en el desenrotllament del treball en equip realitzant la part individual amb eficàcia i responsabilitat.
- ☒ Captura, creació i difusió d'imatges per mitjà de dispositius TIC, fent un ús responsable de bancs d'imatges i sons.
- ☒ Utilització de programes informàtics senzills per a la creació i edició d'imatges i vídeo digital: importar, tallar, copiar i enllaçar.
- ☒ Respecte per les llicències d'ús, modificació i distribució de continguts generats per altres.

BLOC 2. EXPRESSIÓ PLÀSTICA

- ☒ Observació i interpretació dels diferents entorns natural, artificial i imaginari en museus, exposicions, galeries, auditoris i teatres.
- ☒ Exploració de les possibilitats expressives dels elements configuratius del llenguatge visual:
  - El punt com a element generador: de volum i de la imatge digital: píxel.

- Línea. Línies expressives de volum.
- Pla (forma). Formes geomètriques. Construcció de distints volums per mitjà de plans.
- Color. Primaris, secundaris, cercle cromàtic. To, lluminositat, saturació. Simbologia i expressió. Valor comunicatiu i publicitari.
- ☒ Colors llum. Realització de treballs d'experimentació amb transparències i la seua projecció per a veure els resultats.
  - La llum com a element generador d'ombres i volum. Projecció per mitjà de llum natural o artificial de les ombres dels objectes.
- ☒ Observació en edificacions, escultures i jardins de les ombres projectades:
  - Textures. Elaboració de textures gràfiques imitant les existents o inventades.
  - Conceptes bàsics de la composició. Proporció i equilibri.
- ☒ Relació entre les formes i la seua distribució.
- ☒ Tècniques i materials de l'expressió plàstica:
  - Tècniques bidimensionals: dibuix, pintura, estampació, mixtes, *collage*.
  - Tècniques tridimensionals: modelatge, acoblament, tècniques mixtes.
  - Materials i suports propis i de rebuig.
- ☒ Creació i manipulació de produccions artístiques per mitjà de tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics (fotocopiadora, escàner, càmera fotogràfica, programes informàtics).
- ☒ Adquisició de la coordinació i precisió necessàries per a
- ☒ l'execució de les distintes tècniques de l'expressió plàstica.
- ☒ Domini i control de les distintes fases del procés creatiu:
  - Experimentació i investigació prèvies
  - Planificar, organitzar i gestionar el desenrotllament de projectes individuals o col·lectius.
  - Establir estratègies de supervisió.
  - Seleccionar la informació tècnica i els materials.
  - Prendre decisions i calibrar oportunitats irriscosos.
  - Avaluar el projecte i el producte amb ajuda de guies.
  - Millorar el producte i el procés després de l'avaluació.
- ☒ Camps semàntics per a ampliar i consolidar la terminologia específica de l'àrea.
- ☒ Busca d'informació sobre les manifestacions artístiques i tècniques del nivell escolar.
- ☒ Fonts formats i suports d'on s'obté la informació.
- ☒ Organització en diferents suports (físic i digital) i registres.

- ☒ Interés per l'arquitectura, escultura, disseny industrial (objectes quotidians, mobiliari urbà, moda).
- ☒ Interés i gaudi de les possibilitats que ens ofereixen els diferents entorns artístics: museus, exposicions, galeries d'art, botigues de disseny.
- ☒ Identificació d'obres per tema, època històrica, moviment artístic, tècniques.
- ☒ Respecte i valoració de les distintes manifestacions artístiques i de les diferents professions relacionades amb l'arquitectura, escultura, disseny d'objectes, mobles, moda, complements.
- ☒ Expressió crítica d'opinions i preferències respecte a les manifestacions artístiques.
- ☒ Anàlisi d'informació verbal i no verbal d'exposicions, descripcions, instruccions i textos orals en què s'expressen opinions i preferències (debats).
- ☒ Respecte al moderador i ús del diàleg per a resoldre conflictes interpersonals, escoltant activament, identificant i respectant les emocions i el contingut del discurs de l'interlocutor.
- ☒ Esforç, força de voluntat. Constància i hàbits de treball. Capacitat de concentració. Adaptació als canvis. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.
- ☒ Aprenentatge autònom. Aplicació estratègies d'aprenentatge cooperatiu i per projectes. Obtenció i ús eficaç d'informació.
- ☒ Busca d'orientació o ajuda quan es necessita de manera precisa.
- ☒ Desenrotllament de projectes en equip, transformant idees en accions i complint amb la seua part del treball en tasques que impliquen diversos companys. Col·laboració i compartició de plans, informació i recursos. Sensibilitat i comprensió dels punts de vista dels altres.

BLOC 3. DIBUIX GEOMÈTRIC

- ☒ Construcció de sanefes i mosaics geomètrics a partir de la translació i el gir d'una figura plana.
- ☒ Divisió de la circumferència en parts iguals per a la construcció de polígons estrellats.
Decoració per mitjà del color i la textura.
- ☒ L'escala: ampliació i reducció d'objectes i composicions artístiques a partir d'una quadrícula.
- ☒ Recta, semirecta i segment. Traçat de segments; Suma i resta per mitjà del regle i el compàs.

- ☒ Reconeixement de formes geomètriques en el camp del disseny.
- ☒ Ferramentes per al maneig i traçat del dibuix geomètric.
- ☒ El regle: el mil·límetre com a mesura bàsica.
- ☒ El joc de plantilles: escaire i cartabó per al traçat rectes i formes geomètriques.
- ☒ El compàs per al traçat d'arcs de circumferència i trasllat de mesures.
- ☒ El transportador d'angles per a mesurar i transportar angles.
- ☒ Ús acurat dels instruments i materials del dibuix geomètric.
- ☒ Soltesa en la línia i el traç.

4.10 ÀREA DE VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA

BLOC 1: COMUNICACIÓ ORAL: PARLAR I ESCOLTAR

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ☒ Estratègies i normes d'interacció oral apreses: identificació de les característiques de la situació comunicativa per a adequar a esta les seues intervencions, respecte pel paper del moderador i per les intervencions i els sentiments, experiències, idees, opinions i coneixement dels altres, tècniques d'escolta activa.
- ☒ Situacions de comunicació, dirigides o espontànies: debats i col·loquis sobre temes pròxims a les seues experiències.
- ☒ Reformulació d'hipòtesis a partir de la comprensió de nous elements. Organització del discurs: tècniques de reformulació i ús d'un llenguatge respectuós. Ús del llenguatge no discriminatori. Identificació, interpretació i diferenciació de missatges verbals i no verbals.
- ☒ Utilització d'estratègies de comprensió dels missatges orals: distinció entre sentit literal, inferencial, crític i estètic. Formulació d'hipòtesis sobre contingut i context.
- ☒ Formulació d'hipòtesis sobre significats a partir de l'anàlisi d'elements significatius, lingüístics i paralingüístics (modulació i to de la veu, gestualitat, llenguatge corporal i postural).
- ☒ Identificació, comprensió, interpretació i valoració de textos orals literaris o no literaris amb finalitat didàctica o d'ús quotidià de diferent tipologia (narratiu, descriptiu, informatiu, instructiu, argumentatiu, etc.). Reconeixement d'idees principals i secundàries, detalls rellevants i valors no explícits.
- ☒ Informació personal, familiar i de l'entorn pròxim.
- ☒ Importància de la millora en expressió oral.

- ☒ Planificació del contingut en l'expressió oral.
- ☒ Ús de suport gràfic.
- ☒ Ús conscient dels recursos lingüístics i no lingüístics de l'expressió oral (gestos, entonació, etc.).
- ☒ Expressió i producció de textos orals literaris i no literaris segons la seua tipologia ja treballades en els nivells anteriors i amb major grau de complexitat (narracions, descripcions, instruccions, argumentacions, exposicions, definició de conceptes, conferències, etc.).
- ☒ Adequació del discurs a la situació.
- ☒ Ús del llenguatge no discriminatori.
- ☒ Selecció raonada de les produccions a incloure en el portfolio.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ☒ Memorització de textos literaris i no literaris de diferents gèneres adequats a la seua edat.
- ☒ Ús conscient dels recursos lingüístics i no lingüístics de l'expressió oral (gestos, entonació, etc.).
- ☒ Ús d'estratègies de memòria visual i auditiva per a retindre la informació de textos expositius.
- ☒ Ús de suports gràfics i escrits, esquemes i resums per a memoritzar textos.
- ☒ Reproducció de fragments de contes, històries, acudits, prèviament escoltats en diferents suports, mantenint l'estructura dels mateixos i usant les possibilitats expressives lingüístiques i no lingüístiques.
- ☒ Identificació, classificació i comparació dels mitjans de comunicació social: ràdio, cine, publicitat, televisió, Internet, etc.
- ☒ Identificació dels subgèneres informatius, d'opinió i persuasius: notícia, entrevista, reportatge, debat, publicitat. Estructura i característiques.
- ☒ Valoració dels mitjans de comunicació social com a instrument d'aprenentatge i d'accés a informacions i experiències d'altres persones.
- ☒ Valoració crítica dels mitjans de comunicació, distingint informació d'opinió i identificant la intenció comunicativa.

- ☒ Comprensió de textos orals procedents de la ràdio i televisió o d'Internet per a obtindre informació general sobre fets i esdeveniments d'actualitat i com a instrument d'aprenentatge i d'accés a informacions i experiències d'altres persones que resulten significatius.
- ☒ Producció de textos orals propis dels mitjans de comunicació social per mitjà de simulació o participació per a oferir i compartir informació.

BLOC 2: COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR

CONTINGUTS COMUNS AMB LENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ☒ Lectura de qualsevol tipus de textos continus i discontinus, en distints suports (impresos, digitals i multimodals) amb velocitat, fluïdesa i entonació correctes.
- ☒ Estudi i anàlisi dels elements bàsics dels textos argumentatius (plantejament de l'assumpte i dels seus arguments) i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i interpretació de cartes al director, exàmens, respostes...
- ☒ Estudi i anàlisi dels elements bàsics de textos periodístics en diaris locals (cos de la notícia i intenció comunicativa) i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i interpretació dels textos.
- ☒ Iniciació a l'estudi i anàlisi dels elements bàsics de textos publicitaris (elements icònics i verbals d'una seqüència publicitària, interpretació de llenguatge figurat: personificacions i jocs de paraules) i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i interpretació d'espots publicitaris televisius. Iniciació a l'estudi dels elements bàsics de textos instructius (reglaments, receptes, exàmens...) i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i interpretació dels textos.
- ☒ Iniciació a l'estudi dels elements bàsics de textos poètics (introducció als recursos expressius bàsics), teatrals (identificació dels textos dels diversos personatges per la tipografia diferent per als noms i els seus parlaments) i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i interpretació dels textos.
- ☒ Estudi dels elements bàsics de textos il·lustrats, d'àlbums i contes (extraient informació complementària de les il·lustracions i relacionant-la amb el significat del text) i iniciació a l'estudi del còmic (elements, text i dibuix, vinyeta, globus, onomatopeies...), i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i interpretació dels textos.

- ☒ Ús d'estratègies per a la comprensió lectora: abans de la lectura a través d'informació paratextual (tipus de text, suport d'este, format, tipus de lletra, índexs, paraules clau i elements icònics), establint els objectius de la lectura (lúdic, busca o aprenentatge), anticipant hipòtesis i analitzant l'estructura del text i la seua tipologia; durant la lectura, i després de la lectura (extraient conclusions sobre el que s'ha llegit).

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ☒ Selecció de lectures personals de forma autònoma com a font de gaudi. Busca, localització i lectura, d'informació en distints tipus de textos i fonts documentals per a ampliar coneixements i aplicar-los en treballs personals donant compte d'algunes referències bibliogràfiques: autor, editorial, gènere, il·lustracions, etc. Utilització dirigida de les TIC per a localitzar, seleccionar, tractar i organitzar la informació de manera eficient i responsable, fent ús d'entorns virtuals, pàgines infantils i juvenils, premsa local, enciclopèdies, diccionaris, repositoris en línia, etc.
- ☒ Utilització de manera guiada de diferents tipus de biblioteques (d'aula, centre, municipal, pública) i iniciació guiada a les virtuals, per a obtindre informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals.
- ☒ Coneixement i respecte de les normes de funcionament de les biblioteques per a un ús responsable d'estes.
- ☒ Iniciació en la busca de documents a través de catàlegs de biblioteca en línia, localitzant materials concrets: llibres, revistes, vídeos, CD, còmics, etc.
- ☒ Participació en les diferents accions previstes en el Pla lector del centre referides a la comprensió i la dinamització lectora (blog de lectura del centre, etc.).

BLOC 3: COMUNICACIÓ ESCRITA: ESCRIURE

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ☒ Coneixement i ús, a partir de models, dels elements bàsics (suport textual, silueta, variacions tipogràfiques, presència d'il·lustracions, etc.) dels textos escrits i de la seua estructura.
- ☒ Planificació: definició del destinatari i l'estructura en funció del tipus de text, per a escriure textos narratius, descriptius i explicatius i argumentatius.
- ☒ Redacció de l'esborrany. Escriptura i reescriptura, individual o col·lectiva, de textos amb diferents intencions de l'àmbit escolar amb atenció a les normes gramaticals i ortogràfiques

, amb una cal·ligrafia, orde i neteja adequats i amb un registre formal i un vocabulari en consonància al nivell educatiu.

- ☒ Avaluació i revisió del text per a millorar-lo amb ajuda de guies (organitzadors lògics) i dels companys. Reescriptura del producte final.
- ☒ Selecció raonada de les produccions a incloure en el portfolio. Normes gramaticals i ortogràfiques del nivell educatiu.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ☒ Tècniques per al tractament de la informació: esquemes lògics, resums, gràfics o ferramentes senzilles de presentació de continguts digitals. Com especificar les fonts utilitzades en un treball.
- ☒ Presentació de la informació en paper o en suport digital etiquetant imatges.
- ☒ Memorització comprensiva de la informació degudament organitzada.

BLOC 4: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ☒ Identificació dels diferents substantius i adjectius dins d'un text.
- ☒ El verb: temps (present, passat i futur), mode subjuntiu.
- ☒ Identificació de l'infinitiu dels verbs a partir de qualsevol de les seues formes.
- ☒ Classificació dels verbs en funció de la seua conjugació.
- ☒ Gènere dels adjectius de forma única i dels de doble forma.
- ☒ Les preposicions i conjuncions: identificació i memorització en diferents produccions orals i escrites.
- ☒ Els adverbis: usos i classificació.
- ☒ Els pronoms.
- ☒ Classificació dels verbs en regulars i irregulars.
- ☒ Ús adequat dels signes de puntuació: punt, coma, dos punts.
- ☒ Regles d'accentuació i dièresi.
- ☒ Selecció de les definicions donades en el diccionari que més s'ajusten al context.
- ☒ L'estructura del diccionari i la seua aplicació per a la busca de qualsevol classe de paraula.
- ☒ Regles per a la formació d'augmentatius i diminutius.
- ☒ Paraules homònimes.
- ☒ Relació de les desinències verbals amb la conjugació: mode, temps, nombre i persona.
- ☒ Separació de formes verbals en arrel i desinència.

- ☒ Selecció de les definicions donades en el diccionari que més s'ajusten al context. L'estructura del diccionari i la seua aplicació per a la busca de qualsevol classe de paraula.
- ☒ Regles per a la formació d'augmentatiu i diminutiu. Paraules homònimes.
- ☒ Inferència del subjecte i el predicat a partir del verb.
- ☒ Reconeixement i ús de les diferents classes de subjectes.
- ☒ Ús de diferents connectors.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ☒ Aspectes més rellevants sobre l'origen de les llengües d'Espanya.
- ☒ Interés per conèixer i per tindre competència en els dos idiomes cooficials de la Comunitat Valenciana. Consciència de les variants lingüístiques de les diferents llengües presents en el context social i escolar.
- ☒ Actitud positiva davant dels usos de les llengües, evitant qualsevol acte de discriminació.
- ☒ Varietats de la llengua.
- ☒ Reconeixement del valencià com a element fonamental de la nostra cultura.
- ☒ Perseverança davant de l'esforç, força devoluntat.
- ☒ Constància i hàbits de treball.
- ☒ Capacitat de concentració.
- ☒ Adaptació als canvis.
- ☒ Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.
- ☒ Aprenentatge autònom.
- ☒ Busca d'orientació o ajuda quan en necessita de forma precisa.
- ☒ Planificació, organització i gestió de projectes individuals o col·lectius.
- ☒ Establiment d'estratègies de supervisió.
- ☒ Selecció de la informació tècnica i els materials.
- ☒ Presa de decisions i calibratge d'oportunitats i riscos.
- ☒ Avaluació del projecte i del producte amb ajuda de guies.
- ☒ Millora del producte i el procés després de l'avaluació.
- ☒ Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu i per projectes.
- ☒ Desenrotllament de projectes en equip.

- ☒ Transformació d'idees en accions.
- ☒ Implicació personal i compliment de rols en les tasques d'equip.
- ☒ Acceptació de les aportacions i els punts de vista dels altres.
- ☒ Ús de les ferramentes més comunes de les TIC per a conversar amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc. i compartir informació i recursos.
- ☒ Bones formes de conducta: guarda el torn de paraula, es dirigeix al receptor amb respecte, pondera el seu temps de parla, cuida la seua privacitat i intimitat, etc.
- ☒ Maneres de previndre i denunciar les males formes de conducta com el ciberassetjament o la discriminació per gènere o cultura.
- ☒ Exposició d'idees i opinions per mitjà de les ferramentes de comunicació més comuna amb dispositius de les TIC (correu electrònic, xat, videoconferència, missatgeria instantània, telefonia, etc.).
- ☒ Ús dels recursos i activitats més comunes d'un entorn virtual d'aprenentatge: descàrrega i pujada de continguts digitals i discussió en fòrums.
- ☒ Gestió de la identitat digital i la privacitat en les ferramentes de comunicació de les TIC.

BLOC 5: EDUCACIÓ LITERÀRIA

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ☒ Identificació de les referències al narrador, als personatges (principals i secundaris), a l'espai i al temps en novel·les de gènere adequades a l'edat: d'aventures, de misteri, de ciència-ficció i de fantasia. Identificació d'estrofes a través de la lectura de textos poètics.
- ☒ Identificació de l'espai i del temps en què transcorre l'acció d'obres teatrals adequades a l'edat, a partir d'elements implícits.
- ☒ Ús de les estratègies necessàries, individualment o en equip, d'escolta activa i lectura dialogada o comentada, en l'aula o en altres contextos socials, com ara biblioteques o altres contenidors d'informació, de fragments o obres de la literatura universal, adaptades a l'edat, presentades en formats i suports diversos, per a obtenir informació sobre elements com el medi ambient, la climatologia, la geografia o la història, entre altres, de l'entorn més pròxim i d'altres països i civilitzacions.
- ☒ Registre de la informació obtinguda en diversos mitjans per a utilitzar-la posteriorment amb finalitat acadèmica.

- ☒ Elaboració, de manera autònoma i col·laborativa, de poemes i relats amb elements fantàstics o imaginaris, ambdós amb ús de recursos retòrics i mètrics adequats a l'edat per a mostrar-los en l'àmbit escolar en diferents suports. Selecció raonada de les produccions a incloure en el portfolio.
- ☒ Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell educatiu.
- ☒ Dramatització de textos no literaris, com ara diàlegs, problemes, situacions, etc.
- ☒ Representació, dramatització i creació d'escenes teatrals en grup partint de models previs amb sentit estètic i creativitat.
- ☒ Ús de les possibilitats expressives lingüístiques i no lingüístiques (cos, moviment, veu) en representacions teatrals. Identificació de les característiques expressives i formals dels textos teatrals.
- ☒ Improvisació, individual i en grup, de contes organitzant la trama argumental i seqüenciant els fets.
- ☒ Autoavaluació de les dramatitzacions pròpies i coavaluació de les dramatitzacions dels companys de classe respectant els criteris prèviament acordats.

4.11 ÀREA DE CULTURA VALENCIANA

BLOC 1: L'ESPAI GEOGRÀFIC VALENCIÀ

- ☒ Els climes valencians: climes del litoral, climes de l'interior i climes de muntanya. Les característiques del clima de les terres valencianes. Factors condicionants: la proximitat al mar, l'altitud i la continentalitat.
- ☒ Les unitats del relleu i les comunicacions.
- ☒ Factors que influïxen en el règim dels rius valencians.
- ☒ Importància de l'aigua.
- ☒ La vegetació a la Comunitat Valenciana.
- ☒ Els problemes mediambientals.
- ☒ Espais i paratges naturals de la CV.
- ☒ La protecció dels espais naturals.
- ☒ Població de la Comunitat Valenciana: distribució i evolució.
- ☒ La piràmide de població valenciana.

BLOC 2: LES ARRELS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

- ☒ El nostre patrimoni històric i cultural.

- ☒ La Prehistòria i la cultura ibèrica.
- ☒ La Romanització.
- ☒ La presència dels visigots.
- ☒ L'Íslam en les nostres terres.
- ☒ Jaume I i la fundació del Regne de València.
- ☒ El Segle d'Or Valencià.
- ☒ Les Germanies.
- ☒ L'expulsió dels moriscos.
- ☒ La Guerra de Successió i les seues conseqüències.
- ☒ La Guerra de la Independència i l'origen del liberalisme.
- ☒ L'impuls econòmic. La modernització de la societat valenciana.
- ☒ La Renaixença cultural

BLOC 3: UN PROJECTE EN COMÚ

- ☒ Esforçar-se. Constància i hàbits de treball. Capacitat de concentració. Adaptació als canvis. Resiliència: superació d'obstacles i fracassos. Aprenentatge de forma autònoma. Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu i per projectes.
- ☒ Busca d'orientació o ajuda quan es necessita de forma precisa.
- ☒ Planificació, organització i gestió de projectes individuals o col·lectius. Establir estratègies de supervisió. Seleccionar la informació tècnica i els materials. Prendre decisions i calibrar oportunitats i riscos. Avaluar el projecte i el producte amb ajuda de guies. Millorar el producte i el procés després de l'avaluació.
- ☒ L'Estatut d'Autonomia.
- ☒ Festes, rituals i costums.
- ☒ Jocs populars.
- ☒ La cuina valenciana i la dieta mediterrània.
- ☒ La música.

5. UNITATS DIDÀCTIQUES.

Quant a l'organització interna de les Unitats Didàctiques, totes elles es componen dels següents elements fonamentals: Justificació, Objectius d'etapa i didàctics, Competències clau, Continguts, Activitats, Metodologia, Mesures d'atenció a la diversitat, Tractament dels elements transversals, Relació amb la resta d'àrees del currículum, Recursos personals, materials; TIC i organitzatius, i Procediments i Instruments d'avaluació.

El desenvolupament de les diferents Unitats Didàctiques estan als annexos d'aquesta Programació Didàctica.

Distribució temporal de les Unitats Didàctiques.

A continuació, expose la **temporalització** de les Unitats Didàctiques de les diferents àrees.

TEMPORALITZACIÓ	MATEMÀTIQUES EDELVIVES	VALENCIÀ EDELVIVES	CASTELLANO EDELVIVES (libro de consulta) LIBROS DE LECTURA	CIÈNCIES SOCIALS MÉS PROJECTE D'INVESTIGACIÓ	CIÈNCIES NATURALS PROJECTE D'INVESTIGACIÓ
14 - 30 de setembre	U 1. NOMBRES OPERACIONS	UNITAT 1. BENVOLGUT PÚBLIC	UNIDAD 1 DON QUIJOTE DE LA MANCHA Ed. Anaya	UNITAT 5 L'EDAT MITJANA	
1- 16 d'octubre	U 2. MULTIPLICACIÓ DIVISIÓ	UNITAT 2. COM VA TOT?	UNIDAD 2. DON QUIJOTE DE LA MANCHA Ed. Anaya		UNITAT 1 ELS ÈSSERS VIUS
19 d'octubre 6 de novembre	U 3. MULTIPLES DIVISORS	UNITAT 3. I TÚ, QUÈ EN PENSES?	UNIDAD 3. DON QUIJOTE DE LA MANCHA Ed. Anaya	UNITAT 6 L'EDAT MODERNA	UNITAT 2. L'ÈSSER HUMÀ I LA SALUT
9 - 27 de novembre	U 4. FRACCIONS	UNITAT 4 A M'AGRADA	UNIDAD 4 DON QUIJOTE DE LA MANCHA Ed. Anaya		
1 de desembre 15 de desembre	U 5 NOMBRES DECIMALS	UNIDAD 5 EL MEU LLOC IDEAL	UNIDAD 5 DON QUIJOTE DE LA MANCHA Ed. Anaya	UNITAT 1 LA TERRA L'UNIVERS	
			PRIMERA	AVALUACIÓ	

TEMPORALITZACIÓ	MATEMÀTIQUES EDELVIVES	VALENCIÀ EDELVIVES	CASTELLANO EDELVIVES (libro de consulta) LIBROS DE LECTURA	CIÈNCIES SOCIALS MÉS PROJECTE D'INVESTIGACIÓ	CIÈNCIES NATURALS PROJECTE D'INVESTIGACIÓ
7 de gener 22 de gener	U 6 APLICACIONS DE LES UNITATS DE MESURA	UNITAT 6 COM A BONS AMICS.		UNITAT 3 LA TERRA I L'UNIVERS	UNITAT 3 LES PLANTES I ELS ANIMALS
25 de gener 12 de febrer	U 7 SISTEMA SEXAGESIMAL.	UNITAT 7 ESTEM D'ACORD?	UNIDAD 7 Poesía Española para niños VV.AA. Ed. Santillana		
15 de febrer 26 de febrer	U 8 POSICIÓ I MOVIMENTS EN EL PLA	UNITAT 8 M'ALEGRA QUE M'HO PREGUNTE	UNIDAD 8 Poesía Española para niños VV.AA. Ed. Santillana loqueleo	UNITAT 4 EL CLIMA	UNITAT 4. ELS ECOSISTEMES
1 de març 12 de març	U9 RECTES I ANGLES	UNITAT 9 PER A COMENÇAR	UNIDAD 9 Poesía Española para niños VV.AA. Ed. Santillana		
SEGONA AVALUACIÓ					
22 març 31 d' abril	U 10 FIGURES PLANES I COSSOS GEOMÈTRICS	UNITAT 10 GIRA A MÀ ESQUERRA	UNIDAD 10 Poesía Española para niños VV.AA. Ed. Santillana	EXPOSICIÓ	PROJECTE
3 de maig 21 de maig	U 11 SUPERFICIE I ÀREA	UNITAT 11 HUI EXPOSEM	UNIDAD 11 Poesía Española para	UNITAT 5 L'ORGANITZACIÓ POLÍTICA I	UNITAT 5 LA MATÈRIA, LES FORCES

	DE FIGURES PLANES		niños VV.AA. Ed. Santillana	TERRITORIAL D'ESPANYA	I L'ENERGIA
24 de maig 11 de juny	U 12 ESTADÍSTICA I PROBABILITAT	UNITAT 12 LA MEUA OBRA PREFERIDA	UNIDAD 12 Poesía Española para niños VV.AA. Ed. Santillana	UNITAT 6 LA POBLACIÓ	UNITAT 6. LES MÀQUINES I ELS AVANÇOS TÈCNICS
TERCERA I FINAL AVALUACIÓ					

6. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

6.1 Metodologia

6.1.1 Metodologia general i específica.

Segons ve recollit al Projecte Educatiu de Centre, el professorat del centre treballa amb una mateixa línia metodològica que la concretitza a la Programació Didàctica i que està basada en les següents propostes:

TRANSMISSIÓ DE CONEIXEMENTS

La metodologia basada en la transmissió o perspectiva tradicional, concep l'ensenyament com un vertader art i al professor/a com un artesà, on la seua funció és explicar clarament i exposar de manera progressiva els seus coneixements, enfocant-se de manera central en l'aprenentatge de l'alumne; l'estudiant és vist com una pàgina en blanc, un marbre al qual cal modelar, un got buit o una alcàntia que cal omplir. L'alumne és el centre de l'atenció en l'educació tradicional.

Dins d'aquesta concepció educativa es poden distingir dos enfocaments principals:

- El primer és un enfocament enciclopèdic, on el professor és un especialista que domina la matèria a la perfecció; l'ensenyament és la transmissió del saber del mestre que es tradueix en coneixements per a l'estudiant. Es pot córrer el perill que el mestre que té els coneixements no sàpia ensenyar-los.
- El segon enfocament és el comprensiu, on el professor/a és un intel·lectual que comprén lògicament l'estructura de la matèria i la transmet de manera que els alumnes l'arriben a comprendre com ell mateix.

En tots dos enfocaments es dona gran importància al coneixement relacionat amb altres disciplines. En la seua manera de transmissió i presentació, el coneixement que adquireix l'estudiant es deriva del saber i de l'experiència pràctica del mestre, qui posa les seues facultats i coneixements al servei de l'alumne.

En resum en aquesta perspectiva l'aprenentatge és la comunicació entre emissor (mestre) i receptor (estudiant) prenent en compte la comprensió i la relació amb sentit dels continguts.

TREBALLS D'INVESTIGACIÓ

El treball d'Investigació és un treball que s'ha de realitzar amb l'alumnat dins o fora de l'aula de referència.

Aquest treball:

- És una xicoteta investigació d'un concepte que tinga interès l'alumnat.

- Pot estar emmarcat dins d'una matèria o pot ser interdisciplinari.
- Està dirigit per un professor/a - tutor/a.
- Es presenta per escrit i oralment.
- S'avalua tenint en compte l'actuació durant la realització del treball, l'informe escrit i la presentació oral.

El tutor/a fa una proposta de treball a l'alumnat i són aquests/es els/les que trien la temàtica a investigar. El tutor/a estableix una normativa al voltant del calendari, els criteris d'avaluació i la presentació.

Per a desenvolupar el projecte d'investigació es convenient aplicar un mètode de treball sistemàtic.

Abans de començar el treball, cal decidir quina orientació vol donar-se a la investigació. La metodologia de cerca i processament de la informació seran diferents segons que es tracte d'una recerca de tipus científic, de tipus tecnològic, de tipus estadístic, de tipus artístic, de tipus literari, històric, sobre les característiques del disseny d'un objecte, instal·lació o construcció.

6.1.2 Metodologia en cas de confinament

A l'alumne que es trobe en situació d'aïllament, se li proporcionarà i guiarà el seu aprenentatge a través dels mecanismes emprats usualment, manant l'agenda setmanalment i concretant les activitats a fer per Webfamília, Email i/o Canal d'informació de grup. A més, en cas d'aïllament del grup sencer, es faria videoconferències per xicotets grups, mitjançant la plataforma WebEx, garantint una atenció educativa i un procediment adequat per a l'avaluació de l'alumnat, el més semblant possible al que es faria en l'aula i intentant que segueixca la temporalització de l'aula de la manera més sistemàtica possible.

S'intentarà primer les activitats de tipus interactiu durant aquest temps.

6.2 Recursos Didàctics i Organitzatius.

ORGANITZACIÓ DELS RECURSOS HUMANS

– Els professors de PT i AiLL, segons l'organització horària estipulada per la Cap d'Estudis i seguint l'Ordre 20/2019 d'inclusió educativa, assessoren i orienten als tutors a l'hora de donar resposta a la diversitat de l'aula.

6.3. Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge. Activitats complementàries.

Entre els diferents tipus d'activitats es troben les següents:

1 . Activitats d'Ensenyament/Aprenentatge

- o Activitats d'introducció/motivació: pretenen reactivar l'atenció i intenció de l'alumnat en el procés. Exemples d'aquestes activitats són: comentaris de notícies de premsa; partir de problemes ecològics, socials... rellevants; formulació de preguntes de xoc; visualització de vídeos; lectures tant per part de l'alumne com del docent.
- o Activitats de detecció de coneixements previs: serveixen per a dirigir la sessió cap a l'estil d'aprenentatge adequat per a cada alumne. Alguns exemples són: qüestionaris d'exploració de coneixements previs; debats propers a l'experiència dels alumnes; pluja d'idees; associació de paraules i formació de frases; presentació dels objectius i els criteris d'avaluació de la unitat didàctica; elaboració de mapes conceptuals, etc.
- o Activitats de desenvolupament: pretenen aconseguir assentar l'objectiu de la sessió. Aquesta tipologia està composta per exercicis, activitats i tasques. Exigirà en moltes ocasions el disseny i la realització d'experiments, treballs monogràfics, i/o d'observacions a vegades fora de l'aula millorant així la competència en el coneixement i interacció amb el món físic (visionat de vídeos, pel·lícules, presentacions multimèdia, activitats TIC...).
- o Activitats d'assentament: es tracta de resoldre exercicis al voltant de principis, teories i conceptes aplicant-les a situacions noves. Aquests exercicis seran en el tercer cicle en problemes més obertes, donant així la possibilitat a l'alumne d'elegir les estratègies de resolució més adequades. Estes activitats desenvoluparan l'adquisició d'estratègies d'exploració, descobriment, planificació i regulació de la pròpia activitat. En esta fase cal introduir activitats diverses com: exposicions orals/escrites, individuals/grupals i debats; comparació i discriminació d'idees; iniciació a la redacció de comentaris de text breus; disseny i/o realització d'experiències; aplicació de les idees a situacions reals; resolució de problemes; concursos de preguntes, poesia, memòria...; recerca d'informació i ús de les TIC; i realització d'activitats utilitzant medis audiovisuals i/o informàtics

2. Activitats de reforç i ampliació: les de reforç permeten fer accessible un contingut a l'alumnat que presenta una dificultat eventual. Les d'ampliació pretenen aprofundir en l'aprenentatge.

3. Activitats complementàries: permeten connectar els aprenentatges escolars amb la realitat socio-cultural immediata. Així mateix, és necessari destacar que aquestes activitats es realitzen durant l'horari escolar i tenen un caràcter diferenciador de les pròpiament lectives.

A més a més, l'organització de les sessions partirà dels següents tres moments temporals.

- Fase d'activació: està orientada a captar l'atenció del discent i que, mitjançant diferents propostes, es prepare per l'aprenentatge del contingut corresponent.
- Fase de dinamització: on es produeix la interacció entre alumne-alumne, alumne-mestra/e.
- Fase de reflexió: la sessió es tanca amb la vinculació entre el contingut treballat i la realitat.

En resum:

Les estratègies d'ensenyament i aprenentatge que desenvolupem són les següents:

- Foment de la lectura. Temps de lectura individual en silenci tots els dies en la mateixa franja horària que la resta de nivells.
- Destreses de pensament.
- Rutines de pensament
- Tertúlies dialògiques.
- Moment de càlcul mental.
- Padrins de lectura(virtual)

Activitats complementàries.

Donada la situació actual, no podem realitzar cap activitat complementària fora del centre. No obstant això, aquelles activitats que decidim en nivell es faran de forma virtual.

- Xarrades d'especialistes.
- Jornada d'acomiadament de fi de curs.

7. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT.

El caràcter de l'avaluació en l'etapa d'Educació Primària és el que està establert en l'article 12.1 del Reial Decret 126/2014, i la concreció d'este en este article.

El **caràcter continu** de l'avaluació tindrà com a fi detectar les dificultats en el moment en què es produïsquen, analitzar les seues causes i, en conseqüència, reorientar la intervenció educativa i adequar-la a la diversitat de capacitats, ritmes d'aprenentatge, interessos i motivacions de l'alumnat.

7.1. Criteris d'avaluació- Instruments d'avaluació.

Els criteris d'avaluació serveixen de referència per valorar el progressiu grau d'adquisició de les distintes competències., així com representen els indicadors sobre quins aprenentatges ha d'aconseguir l'alumnat.

7.2 Instruments d'avaluació.

Diari Reflexiu: El diari reflexiu és una eina per anar recollint sistemàticament idees, reflexions i evidències del procés formatiu. Vol ser una eina que ajude a la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge i a l'autoregulació. Es tracta d'anar recollint, ja siga en paper o amb alguna eina virtual (bloc, portafoli digital, o diari), les reflexions sobre el procés d'aprenentatge.

Rúbrica: La Rúbrica és una eina d'avaluació que permet establir paràmetres graduals d'acompliment, i que afavoreix l'autoavaluació en l'alumnat. Com a instrument, facilita la valoració de l'acompliment de l'alumnat en matèries i temes complexos; així mateix, permet observar com va aprenent l'alumne (i això afavoreix a l'autoanàlisi del seu propi aprenentatge i el dels seus companys/es). Si el professor emprava de manera freqüent aquest instrument, facilita la coavaluació i retroalimentació en el grup.

Una rúbrica és un tipus de llistat que conté criteris ben específics que permeten valorar l'aprenentatge, coneixements i competències adquirides pels estudiants, sobre un tema, tasca o activitat. Per a això s'estableixen nivells d'acompliment sobre els continguts o competències a avaluar.

Dissenyar una rúbrica implica avaluar de forma objectiva el treball i avanç dels estudiants, per la qual cosa el professor haurà d'especificar clarament quina espera dels seus alumnes, esmentant

els criteris sota els quals hauran d'exercir-se en relació a la tasca o activitat encomanada.

Qüestionaris: Els qüestionaris són útils per descobrir el punt de vista de l'alumne i les seues motivacions i estratègies d'aprenentatge. Proporcionen al docent informació que li pot permetre reconsiderar el seu plantejament didàctic i, a més, fan que l'aprenent reflexione sobre el seu aprenentatge. Un qüestionari pot ser el punt de partida per a una entrevista posterior entre alumne i docent o per debatre amb tot el grup els diferents punts de vista sobre l'aprenentatge. Es pot utilitzar per a complementar l'avaluació de la pràctica docent.

Registre Anecdòtic: El Registre Anecdòtic és una eina que consisteix a registrar successos imprevistos de l'alumnat, per la qual cosa no és prèviament preparat, sinó eventual. Aquest registre es realitza en la majoria dels casos de forma individual. És important aclarir que aquesta activitat requereix de l'objectivitat del professor en tot moment, ja que els registres han d'estar desproveïts de qualsevol etiqueta cap a l'alumnat. Empleat de forma eficient, auxilia al tutor per a armar expedients dels seus alumnes.

Mapa Conceptual: El mapa conceptual és un diagrama que ajuda a entendre un tema específic en visualitzar les relacions entre les idees i conceptes. En general, les idees són representades en nodes estructurats jeràrquicament i es connecten amb paraules d'enllaç sobre les línies per a explicar les relacions.

Treball de Recerca: El treball de recerca està orientat a la investigació, al voltant de la qual s'estructuren una sèrie d'activitats i processos orientats per professorat tutor/a del centre que permeta a l'alumnat aprofundir sobre un tema d'interès al qual puga accedir.

Per realitzar aquest Treball de recerca l'alumne/a haurà d'aplicar un mètode lògic per resoldre problemes i arribar a ratificar o anul·lar la seua hipòtesi de treball. Aquesta hipòtesi pot estar emmarcada dins d'una o varies matèries o àrees del saber.

Quadern de treball (Portafoli): També anomenada portafolis o carpeta de treball, és una selecció dels treballs fets per l'aprenent amb la finalitat de documentar les capacitats que s'han assolit en un determinat procés d'aprenentatge. És a dir, es tracta de recollir les produccions més significatives dels alumnes per tal d'il·lustrar el seu progrés. Els treballs es poden recollir en una carpeta real i/o per mitjans digitals. L'utilitzarem principalment en l'àrea de castellà i en els Projectes.

Pautes d'Observació: Les pautes d'observació són llistes de control dels aspectes que es volen observar. Es tracta de descompondre un criteri d'avaluació en actuacions o comportaments observables. Al costat de cada ítem o descriptor, el docent pot fer anotacions com ara si s'ha assolit o no, en quin grau i de quina manera o en quina data es fa ver l'observació.

Prova de preguntes amb resposta curta: En elles l'alumne ha d'aportar una informació molt concreta i específica que podrà resumir-se en una frase, una dada, una paraula, un signe, una fórmula, etc., evidentment referits a qüestions de certa rellevància. Ús de

Proves escrites amb preguntes amb text incomplet, preguntes de correspondència o aparellament, preguntes d'opció múltiple, preguntes de vertader – fals (justificades), analogies/diferències, preguntes d'interpretació i/o elaboració de gràfics, mapes, estadístiques, etc.

Proves Orals: Es pot registrar els coneixements de l'alumnat utilitzant com a instrument la prova oral que especifique un fet concret o diferents continguts educatius

El Decret 108/2014 determina per a l'àrea de CIÈNCIES NATURALS els següents criteris d'avaluació:

PERFIL D'ÀREA									
ÀREA: CIÈNCIES NATURALS			NIVELL: 5É EDUCACIÓ PRIMÀRIA						
BL	CRITERIS D'AVUACIÓ	INDICADORS D'ÈXIT	Unitat Didàctica / Projecte					Instruments	
1	5tCN.BL1.1 Planificar una indagació a partir de preguntes en què, amb l'ajuda del docent, es relacionen diversos fets, relacionades amb el ser humà i la salut, els sers vius, la matèria i l'energia i la tecnologia o que impliquen la interacció entre les dinàmiques del medi natural i l'acció humana ,referides a Espanya i a la Comunitat Valenciana, determinar els conceptes clau i establir els mètodes i instruments més adequats.	5tCN.BL1.1.1 Formula preguntes en què, amb la guia del docent, es relaciona l'acció humana amb algunes dinàmiques mediambientals a Espanya i la Comunitat Valenciana o amb diversos fets relacionats amb la salut dels sers humans, amb els sers vius, la matèria i l'energia, per a ajudar a planificar la busca d'informació en determinades fonts o en treballs de camp o laboratori, utilitzant diversos mètodes i instruments.		T	O	T	E	S	Rúbrica
		5tCN.BL1.1.2 Planifica, amb la guia del docent, una indagació a partir de preguntes prèviament organitzades, amb la possibilitat que sorgisquen diversos mètodes i instruments per a realitzar-la.		T	O	T	E	S	Observació
		5tCN.BL1.1.3 Reconeix i complix les normes de comportament de cura de materials i instruments adequades al context de les eixides fora de l'aula.							
	5tCN.BL1.2 Obtindre, de forma autònoma, informació seguint pautes d'observació sistemàtica sobre fets i fenòmens del seu entorn, reconeixent els canvis provocats per les seues interaccions i registrar la informació per mitjà de textos, utilitzant mitjans digitals d'emmagatzematge i cuidant del seu bon ús i manteniment.	5tCN.BL1.2.1 Obté informació seguint pautes d'observació sistemàtica sobre fets i fenòmens del seu entorn i explica els canvis provocats per les seues interaccions.		T	O	T	E	S	Portfoli
		5tCN.BL1.2.2 Registra i organitza la informació obtinguda per mitjà de diversos procediments com l'elaboració de resums, esquemes o gràfics, utilitza mitjans digitals de forma responsable i els cuida i els manté en bon estat.		T	O	T	E	S	
	5tCN.BL1.3 Elaborar i utilitzar gràfiques, taules i mapes per a representar la informació, destacar algunes conclusions sobre la base de les dades i assenyalar possibles discrepàncies o irregularitats entre elles.	5tCN.BL1.3.1 Utilitza la informació rellevant organitzada en resums, esquemes, gràfiques o mapes per a destacar algunes conclusions sobre la base de les dades i assenyalar possibles discrepàncies o irregularitats entre elles.		T	O	T	E	S	
	5tCN.BL1.4 Comunicar oralment i per escrit (text informatiu), de forma simplificada, el procés d'indagació seguit i el resultat d'una experiència realitzada utilitzant el vocabulari propi i fent ús de les TIC.	5tCN.BL1.4.1 Comunica oralment i per escrit (text informatiu), de forma simplificada, el procés d'indagació seguit en una experiència realitzada, utilitza el vocabulari propi, analitza la informació procedent dels mitjans de comunicació audiovisual i la utilitza en les activitats		T	O	T	E	S	

		d'aprenentatge.							
	5tCN.BL1.5 Actuar de forma eficaç en equips de treball, acceptant el seu rol i la seua tasca i esforçant-se per aconseguir metes comunes, fent aportacions i valorant les dels altres i utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.	5tCN.BL1.5.1 Exercix amb esforç i eficàcia el seu rol i la seua tasca en un equip de treball i fa aportacions des de la seua perspectiva i respectant les aportacions dels altres.		T	O	T	E	S	
		5tCN.BL1.5.2 Participa en diàlegs per a resoldre conflictes interpersonals, identifica i respecta els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor.		T	O	T	E	S	
		5tCN.BL1.5.3 Utilitza el diàleg igualitari per a resoldre conflictes habituals per a defensar els seus punts de vista en situacions que així ho requerisquen amb un llenguatge respectuós i mantenint la calma davant dels obstacles i malentesos.		T	O	T	E	S	
	5tCN.BL1.6 Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantindre la concentració i l'esforç mentre les realitza, adaptar-se als canvis sense desanimar-se davant de les dificultats i intentar resoldre els dubtes pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda, si en necessita.	5tCN.BL1.6.1 Interpreta correctament les demandes d'una tasca d'aprenentatge que desenrotlla una seqüència d'activitats completa, segueix l'orde proposat i manté la concentració i l'esforç fins a finalitzar-la.		T	O	T	E	S	
		5tCN.BL1.6.2 Intenta resoldre els dubtes que li planteja la realització d'una tasca fent-se preguntes i buscant la resposta pels seus propis mitjans.		T	O	T	E	S	
	5tCN.BL1.7 Planificar la realització d'un producte o una tasca, establir metes, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar els materials, modificar-lo mentre es desenrotlla, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació.	5tCN.BL1.7.1 Modifica, si és necessari, els passos que cal seguir durant el procés de realització d'un producte o tasca prèviament planificat i els adapta a canvis o imprevistos.		T	O	T	E	S	
		5tCN.BL1.7.2 Avalua l'oportunitat i adequació de les modificacions realitzades durant el procés de realització d'un producte o tasca per adaptar-la a canvis i imprevistos.		T	O	T	E	S	Quadern de treball
2	5tCN.BL2.1 Identificar i localitzar els principals òrgans implicats en la funció de relació del cos humà per mitjà de l'ús de les TIC de forma eficient i responsable.	5tCN.BL2.1.1 Identifica els principals òrgans implicats en la funció de relació del cos humà per mitjà de l'ús de la PDI de forma eficient i responsable.	1	2					Proves escrites
		5tCN.BL2.1.2 Reconeix les característiques fonamentals de les funcions de relació i dels òrgans del cos humà que hi intervenen, per mitjà de l'ús de les TIC, de forma eficient i responsable.	1	2					Proves escrites
	5tCN.BL2.2 Realitzar de forma habitual activitats físiques i esportives, relacionar esta pràctica amb l'adequat funcionament del cos i reconèixer els efectes nocius del consum d'alcohol i drogues.	5tCN.BL2.2.1 Adopta hàbits de vida saludables i evita els efectes nocius del consum d'alcohol i drogues per a l'adequat funcionament del cos.		2					Observació
		5tCN.BL2.2.2 Relaciona la pràctica de forma habitual d'activitats físiques i esportives amb l'adequat							

		funcionament del cos.									
	5tCN.BL2.3 Reconéixer emocions i sentiments propis i aliens, reconéixer la seua importància i posar-se en el lloc d'altres, reflexionar i extraure conclusions per a expressar-se mostrant empatia de forma respectuosa i creativa.	5tCN.BL2.3.1 Reconeix la importància de les emocions i sentiments en relació amb el seu comportament i el dels altres.		T	O	T	E	S		Observació	
		5tCN.BL2.3.2 Expressa empatia de forma respectuosa i creativa i es posa en el lloc d'altres.		T	O	T	E	S		Prova escrita	
3	5tCN.BL3.1 Identificar i explicar l'estructura interna dels sers vius (cèl·lules, teixits, òrgans, aparells i sistemes) i reconéixer les principals característiques i les seues funcions a través de l'ús eficient i responsable de les TIC.	5tCN.BL3.1.1 Descriu l'estructura interna dels sers vius (cèl·lules, teixits, òrgans, aparells i sistemes) i reconeix les principals característiques i les seues funcions	1							Oral	
		5tCN.BL3.1.2 Organitza adequadament (quadros sinòptics, esquemes lògics, resums) la informació obtinguda en els mitjans de comunicació audiovisual sobre l'estructura interna dels sers vius per a utilitzar-la en tasques d'aprenentatge.	1								Treball
	5tCN.BL3.2 Observar i identificar nivells de classificació dels sers vius atenent a la funció de nutrició i reproducció, per mitjà de l'ús eficient i responsable de les TIC.	5tCN.BL3.2.1 Descriu nivells de classificació dels sers vius atenent a la funció de nutrició i reproducció.	2								Quadern de treball
		5tCN.BL3.2.2 Organitza adequadament (quadros sinòptics, esquemes lògics, resums) la informació obtinguda en els mitjans de comunicació audiovisual sobre la classificació dels animals en relació a les seues funcions vitals i la nutrició i reproducció de les plantes, per a utilitzar-la en tasques d'aprenentatge.	3								Mapa conceptual Treball
	5tCN.BL3.3 Observar i identificar característiques i components d'ecosistemes terrestres i aquàtics, així com els principals ecosistemes de la Comunitat Valenciana, i algunes causes de l'extinció d'espècies, reconéixer accions de conservació i millora del medi ambient i proposar actuacions del ser humà per a cuidar-les.	5tCN.BL3.3.1 Descriu característiques i components, poblacions i comunitats, dels ecosistemes terrestres i aquàtics, així com dels principals ecosistemes de la Comunitat Valenciana.	3	4							Prova escrita
		5tCN.BL3.3.2 Reconeix accions de conservació i millora del medi ambient per mitjà de treballs de camp com excursions, visites... a partir de les causes d'extinció de les espècies dels ecosistemes terrestres i aquàtics.									
5tCN.BL3.3.3 Proposa actuacions del ser humà per a la protecció dels ecosistemes terrestres i aquàtics.		5								Treball	

4	5tCN.BL4.1 Aplicar els procediments per a la mesura de la massa i el volum a través de l'experimentació.	5tCN.BL4.1.1 Aplica els procediments per a la mesura de la massa a través de l'experimentació.	5							Quadern de treball
		5tCN.BL4.1.2 Aplica els procediments per a la mesura del volum per mitjà de l'experimentació.	5							Treball
	5tCN.BL4.2 Diferenciar les fonts d'energia, el seu origen i les seues matèries primeres, identificant les conseqüències d'un mal ús de l'energia, reconeixent algunes actuacions que afavorixen el seu desenvolupament sostenible i equitatiu	5tCN.BL4.2.1 Diferencia les fonts d'energia pel seu origen i la seua composició (matèries primeres).	5							Proves escrites
		5tCN.BL4.2.2 Identifica les conseqüències d'un mal ús de l'energia.	5							Proves escrites
		5tCN.BL4.2.3 Reconeix algunes actuacions que afavorixen el seu desenvolupament sostenible i equitatiu.	5							Proves escrites
	5tCN.BL4.3 Planificar i realitzar experiències senzilles per a reconèixer els estats de la matèria i les seues propietats, respectant les normes d'ús, de seguretat i de conservació dels instruments i dels materials de treball a l'aula.	5tCN.BL4.3.1 Reconeix, en experiències senzilles planificades amb els seus companys i amb l'ajuda de guies, els estats (sòlids, líquids i gasos) i les seues propietats.	5							Observació
5tCN.BL4.3.2 Respecta les normes d'ús, seguretat i conservació de materials i instruments que ha d'adoptar durant les experiències realitzades al laboratori o en eixides fora de l'aula.		5 i 6							Treball	
5	5tCN.BL5.1 Explorar i classificar màquines i aparells, segons la font d'energia utilitzada, per a descriure els principis bàsics de funcionament i la seua utilitat.	5tCN.BL5.1.1 Classifica, segons la font d'energia utilitzada, màquines i aparells.	5							Oral
		5tCN.BL5.1.2 Descriu els principis bàsics de funcionament i la seua utilitat de les màquines i aparells segons la font d'energia utilitzada .	6							Prova oral
	5tCN.BL5.2 Realitzar experiències senzilles amb palanques i explicar els resultats i actuar segons les instruccions i normes de seguretat.	5tCN.BL5.2.1 Proporciona informació sobre la realització d'experiències senzilles amb màquines simples o compostes (palanques) i avalua, <u>amb ajuda de guies</u> , els resultats obtinguts.	6							
		5tCN.BL5.2.2 Segueix les instruccions i les normes de seguretat quan realitza experiències amb palanques .	6							Observació

5tCN.BL5.3 Dissenyar i construir objectes o màquines senzilles que complisquen una funció o condició, proporcionar informació sobre quines estratègies han emprat i avaluar el resultat.	5tCN.BL5.3.1 Constrúix, dissenyant-los prèviament, objectes o màquines senzilles que complisquen una funció o condició determinada.	6								Treball
	5tCN.BL5.3.2 Proporciona informació sobre les estratègies emprades per a la construcció d'objectes o màquines que complixen una funció o condició i avalua, <u>amb ajuda de guies</u> , els resultats obtinguts.									
5tCN.BL5.4 Qüestionar i debatre la importància de la tecnologia en la vida quotidiana, els seus beneficis i els riscos que impliquen i reconèixer la seua contribució a la satisfacció de necessitats humanes a l'escola, a la llar, en el treball, en la cultura i l'oci.	5tCN.BL5.4.1 Participa activament en debats sobre la importància de la tecnologia en la societat, a l'escola, a la llar, en el treball, en la cultura i l'oci exposant les seues idees de forma ordenada i incorporant-hi les intervencions dels altres.	6								Oral/Observació
	5tCN.BL5.4.2 Reconeix els beneficis i els riscos d'alguns avanços de la ciència que impliquen la contribució a la satisfacció de les necessitats humanes a l'escola, a la llar, en el treball, en la cultura i l'oci.									

El Decret 108/2014 determina per a l'àrea de VALENCIÀ: LENGUA I LITERATURA els següents criteris d'avaluació:

PERFIL D'ÀREA									
ÀREA: VALENCIÀ NIVELL: 5é EDUCACIÓ PRIMÀRIA									
BL	CRITERIS D'AVAUACIÓ	INDICADORS D'ÈXIT	BL					Instruments	
1	5tVLL.BL1.1 Participar en debats i col·loquis sobre temes pròxims a la seua experiència respectant el moderador i utilitzar el diàleg per a resoldre conflictes interpersonals escoltant activament, identificant i respectant les emocions i el contingut del discurs de l'interlocutor, exposant i reformulant de manera organitzada les seues opinions amb un llenguatge respectuós.	5tVLL.BL1.1.1 Participa en situacions de comunicació oral del nivell educatiu (conversacions, diàlegs, col·loquis, entrevistes i debats) utilitzant un llenguatge no discriminatori.		T	O	T	E	S	Observació
		5tVLL.BL1.1.2 Participa en situacions de comunicació oral del nivell educatiu i en diàlegs per a resoldre conflictes interpersonals identificant i respectant els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor.		T	O	T	E	S	
		5tVLL.BL1.1.3 Participa en les situacions de comunicació oral del nivell educatiu (conversacions, diàlegs, entrevistes col·loquis i debats) sobre temes pròxims a la seua experiència incorporant les intervencions dels altres.		T	O	T	E	S	
		5tVLL.BL1.1.4 Participa en les situacions de comunicació oral del nivell educatiu (conversacions, diàlegs, entrevistes col·loquis i debats) sobre temes pròxims a la seua experiència i respecta el moderador.		T	O	T	E	S	
	5tVLL.BL1.2 Identificar tipologies textuais i realitzar inferències interpretant sentits figurats i significats no explícits de la informació verbal i no verbal de textos de l'àmbit escolar i social, expressant la seua opinió sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor.	5tVLL.BL1.2.1 Identifica el tema i el destinatari en textos orals (textos literaris i no literaris complets o fragmentats, exposicions i instruccions).		T	O	T	E	S	Observació
		5tVLL.BL1.2.2 Realitza inferències i interpreta sentits figurats i significats no explícits en situacions de comunicació oral.		T	O	T	E	S	
		5tVLL.BL1.2.3 Expressa la seua opinió sobre la intenció de l'emissor.		T	O	T	E	S	
		5tVLL.BL1.2.4 Identifica les distintes tipologies en els textos que escolta: descriptives, narratives, expositives, instructives.	1	2	3	4	5	6	10
	5tVLL.BL1.4 Memoritzar i reproduir amb supervisió textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu, prèviament escoltats o llegits en diferents formats, aplicant	5tVLL.BL1.3 Produir amb supervisió textos orals dels gèneres habituals del nivell educatiu, a partir d'un guió previ amb una estructura coherent, i utilitzant el vocabulari, l'entonació i dicció i els recursos no verbals correctament, a		T	O	T	E	S	Proves orals

	amb creativitat les estratègies d'expressió oral adequades.	més d'un llenguatge no discriminatori.										
		5tVLL.BL1.4.1 Memoritza amb supervisió textos literaris i no literaris amb finalitat lúdica o com a estratègia d'aprenentatge relacionats amb referents culturals del seu entorn pròxim.	5	6	7	8	12					Oral
		5tVLL.BL1.4.2 Reproduïx textos orals amb finalitat lúdica o com a estratègia d'aprenentatge utilitzant els recursos no verbals realçant l'expressivitat del contingut.	5	6	7	8	12					
	5tVLL.BL1.5 Interpretar textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació, utilitzant les estratègies de comprensió oral del nivell educatiu, expressant la seua opinió sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor i imitant, amb ajuda de guies, l'estructura i el llenguatge propi d'estos textos a fi d'oferir i compartir informació i opinió sobre temes pròxims a la seua experiència.	5tVLL.BL1.5.1 Interpreta textos orals del nivell educatiu procedents dels mitjans de comunicació (webs infantils informatives, anuncis publicitaris, notícies, entrevistes, enquestes) identificant la seua intenció comunicativa.	6	8	12							
		5tVLL.BL1.5.2 Imita a partir de models i amb ajuda de guies les estructures i el llenguatge propi de textos del nivell procedents dels mitjans de comunicació a fi d'oferir i compartir informació i opinió sobre temes pròxims a la seua experiència.	6	11								
2	5tVLL.BL2.1 Llegir amb supervisió, adequant-se al format i a l'estructura textual, textos de l'àmbit escolar i social i triar les seues lectures personals i de suport a les tasques d'aprenentatge segons les seues preferències i interessos.	5tVLL.BL2.1.1 Llig correctament i <u>amb supervisió</u> textos de l'àmbit escolar i social, adequant-se al format i a l'estructura textual (textos literaris i no literaris complets o fragmentats, exposicions i instruccions) establint per si mateix els objectius de la lectura.		T	O	T	E	S				Llegir
		5tVLL.BL2.1.2 Llig per pròpia elecció textos de l'àmbit escolar i social i els utilitza com a suport a les tasques d'aprenentatge.		T	O	T	E	S				
	5tVLL.BL2.2 Interpretar, amb la supervisió d'un adult i l'ajuda dels seus companys a través del diàleg i la reflexió, textos de l'àmbit escolar i social, anticipant i reformulant hipòtesis a través d'elements de format i de capítols i índexs, destacant idees principals i secundàries i paraules clau, realitzant inferències i interpretant sentits figurats i significats no explícits, reconeixent l'estructura bàsica del text i expressant la seua opinió sobre el contingut i la intenció de l'autor.	5tVLL.BL2.2.1 Identifica el tema i el destinatari i la intenció de l'emissor en els textos escrits continus i discontinus, en distints suports: impresos, digitals i multimodals del nivell educatiu (textos il·lustrats, poètics, teatrals, d'àlbums i contes infantils, cartes al director, exàmens, respostes, etc.).		T	O	T	E	S				Observació
		5tVLLBL2.2.2 Reformula les conjectures que ha anticipat sobre el tema i els detalls del contingut de textos escrits a través d'elements de format i de capítols i índexs.		T	O	T	E	S				
		5tVLL.BL2.2.3 Interpreta sentits figurats i significats no explícits i expressa la seua opinió sobre el contingut i sobre la intenció de l'autor.		T	O	T	E	S				

5tVLL.BL2.3 Llegir en mitjans digitals per a buscar, seleccionar i emmagatzemar informació amb la supervisió de l'adult, comprovant la validesa de la font i utilitzar-la per a ampliar coneixements, donant compte d'algunes referències bibliogràfiques.	5tVLL.BL2.2.4 Identifica l'estructura bàsica de diferents tipologies i gèneres textuals (descriptius, narratius, instructius)	1	2	3	4	5	10			
	5tVLL.BL2.3.1 Dóna compte d'algunes referències sobre l'origen de la informació seleccionada en mitjans digitals.	6	7	8	11	12				
	5tVLL.BL2.3.2 Comprova la validesa de la font en què ha realitzat la busca i selecció d'informació.	6	7	8	11	12				
	5tVLL.BL2.4 Utilitzar de manera guiada diferents tipus de biblioteques de l'entorn social i virtual per a buscar i localitzar informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals, manejant de manera guiada els seus catàlegs en línia i reconèixer i respectar les seues normes de funcionament fent un ús responsable de materials i espais funcionals.	5tVLL.BL2.4.1 Utilitza <u>de manera guiada</u> diferents tipus de biblioteques de l'entorn social i virtual per a buscar i localitzar informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals.		T	O	T	E	S		
		5tVLL.BL2.4.2 Maneja <u>de forma guiada</u> els catàlegs en línia, i en fa un ús responsable.		T	O	T	E	S		
		5tVLL.BL2.4.3 Reconeix i respecta les normes de funcionament de les biblioteques de l'entorn social.								
5tVLL.BL2.5 Participar de forma responsable en accions del Pla lector del centre, com ara el seu blog de lectura, etc., per a millorar la seua competència lectora, refermar l'hàbit lector i col·laborar, amb supervisió, fent propostes i assumint responsabilitats, en el desenrotllament d'algunes activitats.	5tVLL.BL2.5.1 Col·labora <u>de forma activa</u> fent propostes i assumint responsabilitats en el desenrotllament d'algunes activitats del Pla lector del centre (blog de lectura, etc.).		T	O	T	E	S			
3	5tVLL.BL3.1 Planificar i escriure, de manera reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys, textos dels gèneres més habituals del nivell educatiu, redactant l'esborrany, amb una estructura coherent i un vocabulari apropiat i utilitzant els recursos lingüístics amb creativitat i sentit estètic.	5tVLL.BL3.1.1 Participa, amb la <u>supervisió</u> d'un adult i a partir d'un guió previ, en el procés col·lectiu de planificació i escriptura de textos (descripcions, narracions, exposicions, donar instruccions, textos d'opinió).								
		5tVLL.BL3.1.2 Quan redacta textos organitza la informació utilitzant adequadament connectors.		T	O	T	E	S	Rúbrica	
		5tVLL.BL3.1.3 Quan redacta textos utilitza correctament la terminologia específica del tema evitant termes que suposen discriminació.		T	O	T	E	S	Treballs	
		5tVLL.BL3.1.4 Quan redacta textos, utilitza adequadament alguns recursos lingüístics (la comparació, la hipèrbole, la metàfora, l' al·literació i el joc de paraules) amb creativitat i sentit estètic.		T	O	T	E	S		

	5tVLL.BL3.2 Realitzar, amb supervisió, el procés de revisió de textos escrits, detectant errors amb ajuda de guies i resolent-ne els dubtes de manera reflexiva i dialogada, per a millorar el producte final i presentar-lo cuidant els seus aspectes formals i respectant les normes de correcció gramatical i ortogràfica del nivell educatiu.	5tVLL.BL3.2.1 Realitza el procés de revisió de textos escrits detectant errors <u>amb ajuda de guies</u> i resolent els seus dubtes de manera reflexiva i dialogada per a millorar el producte final.		T	O	T	E	S	
		5tVLL.BL3.2.2 Presenta els textos revisats cuidant els seus aspectes formals (cal·ligrafia, format de presentació, etc.) i els adequa als gèneres textuais propis del nivell educatiu (descripcions, narracions, exposicions, donar instruccions, textos d'opinió).		T	O	T	E	S	Treballs
		5tVLL.BL3.2.3 Presenta els textos revisats respectant les normes de correcció gramatical i ortogràfica del nivell educatiu (...) * Vegeu quadro d'elements gramaticals.		T	O	T	E	S	
	5tVLL.BL3.3 Utilitzar, amb supervisió, l'escriptura per a organitzar la informació obtinguda durant l'escolta activa o la lectura reflexiva reconeixent que pot no ser fiable, per mitjà d'esquemes lògics, resums, gràfics o ferramentes senzilles de presentació de continguts digitals per a utilitzar-la en la redacció de textos o en les tasques d'aprenentatge utilitzant diversos recursos de forma responsable.	5tVLL.BL3.3.1 Organitza <u>amb supervisió</u> la informació obtinguda durant l'escolta activa o la lectura reflexiva per mitjà d'esquemes lògics, resums o ferramentes senzilles de presentació de continguts digitals per a utilitzar-la en la redacció de textos o en tasques d'aprenentatge.		T	O	T	E	S	
		5tVLL.BL3.3.2 Utilitza de manera responsable ferramentes de busca, de visualització digital i entorns virtuals, comprovant la validesa de la font i donant referències sobre l'origen de la informació quan siga oportú.		T	O	T	E	S	
4	5tVLL.BL4.1 Aplicar els coneixements sobre els elements bàsics del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu adquirits per mitjà d'un procés de reflexió individual i col·lectiva, per a interpretar, elaborar i revisar textos detectant errors i resolent dubtes, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys.	5tVLL.BL4.1.1 Participa a través de la reflexió i el diàleg en el procés d'interpretació i elaboració de textos, aplicant, amb supervisió de l'adult i en col·laboració amb els seus companys, els coneixements sobre els elements del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu, fent explícits els seus dubtes i proposant possibles alternatives de resposta.		T	O	T	E	S	Observació
		5tVLL.BL4.1.2 Revisa textos, amb la <u>supervisió</u> d'un adult i/o la col·laboració dels seus companys/es, aplicant els coneixements sobre els elements del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu detectant per si mateix errors i proposant alternatives de resposta. * Vegeu quadro elements gramaticals BL3		T	O	T	E	S	Treballs
	5tVLL.BL4.2 Utilitzar, amb supervisió, diferents tipus de diccionaris en línia i impresos (diccionaris d'homònims i temàtics), per a resoldre dubtes sobre el significat del vocabulari utilitzat en el procés d'interpretació, elaboració i revisió de textos.	5tVLL.BL4.2.1 Resol dubtes sobre el significat del vocabulari utilitzat en el procés d'interpretació, elaboració i revisió de textos utilitzant, per iniciativa pròpia, el tipus de diccionari més adequat (alfabètic, sinònims i antònims, homònims i temàtics) reconeixent les normes d'ús per a qualsevol tipus de paraula.		T	O	T	E	S	Observació Treball

	5tVLL.BL4.2.2 Amplia el seu vocabulari utilitzant les regles per a la formació de paraules (augmentatius, diminutius i homònims) per a millorar les seues produccions orals i escrites.		T	O	T	E	S		Treball
5tVLL.BL4.3 Reconéixer els diferents tipus de subjectes per a elaborar oracions adequades al nivell, detectant errors i resolent-ne els dubtes de manera reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult o col·laborant amb els seus companys.	5tVLL.BL4.3.1 En la comprensió i producció de textos, orals o escrits, identifica diferents tipus de subjecte en oracions simples i els connectors bàsics que donen cohesió a les produccions.		T	O	T	E	S		Treball Observació
	5tVLL.BL4.3.2 Quan interpreta, produïx o revisa textos orals o escrits, detecta per si mateix errors de concordança entre el subjecte, el verb i els complements d'oracions simples amb diferents tipus de subjectes amb la <u>supervisió</u> d'un adult i/o la col·laboració dels seus companys/es, proposa alternatives de resposta i resol els seus dubtes participant activament en el procés de reflexió individual i col·lectiva.		T	O	T	E	S		Observació
5tVLL.BL4.4 Diferenciar les característiques històriques de les llengües d'Espanya, expressant la valoració i el respecte per la varietat lingüística i pels seus parlants.	5tVLL.BL4.4.1 Diferencia, les varietats lingüístiques de les llengües d'Espanya a partir de la identificació de les característiques històriques, en produccions de l'àmbit escolar i social mostrant respecte pels parlants que les utilitzen.		T	O	T	E	S		
5tVLL.BL4.5 Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantindre la concentració i l'esforç mentre les realitza, adaptant-se als canvis sense desanimar-se davant de les dificultats, intentant resoldre els dubtes pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda si en necessita.	5tVLL.BL4.5.1 Interpreta correctament les demandes d'una tasca d'aprenentatge que desenrotlla una seqüència d'activitats completa, seguint l'orde proposat i mantenint la concentració i l'esforç fins a finalitzar-la.		T	O	T	E	S		
	5tVLL.BL4.5.2 Intenta resoldre els dubtes que li planteja la realització d'una tasca fent-se preguntes i buscant la resposta pels seus propis mitjans.		T	O	T	E	S		
4tVLL.BL4.6 Planificar la realització d'un producte o una tasca proposant un pla ordenat d'accions, seleccionar els materials i avaluar el procés i la qualitat del resultat amb ajuda de guies per a l'observació.	4tVLL.BL4.6.1 Selecciona els materials i recursos necessaris per a desenrotllar un producte o tasca prèviament planificat.		T	O	T	E	S		Qüestionari
	4tVLL.BL4.6.2 Avalua el procés seguit i la qualitat del resultat de la tasca utilitzant guies per a l'observació prèviament proporcionades per l'adult o acordades de forma col·lectiva.		T	O	T	E	S		
4tVLL.BL4.7 Participar en equips de treball realitzant la part de tasca que li correspon per a aconseguir metes comunes, acceptant el seu rol, fent aportacions i ajudant els altres membres del grup i expressant les seues emocions davant dels conflictes de manera respectuosa i utilitzant el diàleg	4tVLL.BL4.7.1 Exercix correctament el seu rol en un equip de treball i ajuda als altres membres del grup a complir amb el seu.								

	igualitari.									
	5tVLL.BL4.8 Participar en equips de treball compartint informació i continguts digitals de manera oral o escrita amb un llenguatge no discriminatori, utilitzant ferramentes de comunicació de les TIC i entorns virtuals d'aprenentatge. Aplicar bones formes de conducta en la comunicació i previndre, denunciar i protegir a altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.	5tVLL.BL4.8.1 Participa en equips de treball compartint informació i continguts digitals de manera oral o escrita utilitzant ferramentes de comunicació de les TIC i entorns virtuals d'aprenentatge (descàrrega i pujada de continguts digitals i discussió en fòrums).								
		5tVLL.BL4.8.2 Participa en equips de treball compartint informació i continguts digitals prevenint i comunicant les males pràctiques (ciberassetjament o la discriminació per gènere o cultura).								
5	5tVLL.BL5.1 Identificar, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, els elements bàsics de la novel·la de gènere, les estrofes en textos poètics i les referències a la situació espaciotemporal en obres teatrals i alguns recursos retòrics quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització.	5tVLL.BL5.1.1 Identifica, <u>utilitzant expressions específiques</u> de la terminologia literària, les característiques bàsiques de la novel·la de gènere quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura o audició col·lectiva.	2	3	4					Observació Treball
		5tVLL.BL5.1.2 Identifica i anomena, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, els elements bàsics (narrador, personatges, espai i temps) de novel·les de gènere, amb presència habitual en l'aula i l'entorn pròxim, sempre que apareguen de manera explícita.	2	3	4					
		5tVLL.BL5.1.3 Identifica i anomena, utilitzant <u>expressions específiques</u> de la terminologia literària, els elements bàsics (estrofes) de poemes i cançons amb presència habitual en l'aula i l'entorn pròxim.	2	7	8					
		5tVLL.BL5.1.4 Identifica, <u>utilitzant expressions específiques</u> de la terminologia literària, els elements bàsics (referències espaciotemporals) de textos teatrals amb presència habitual en l'aula i l'entorn pròxim, quan hi apareixen de manera explícita o implícita.	12							
		5tVLL.BL5.1.5 Identifica, <u>utilitzant expressions específiques</u> de la terminologia literària, la metàfora, la hipèrbole, i l'al·literació, quan apareixen en textos amb presència habitual en l'entorn pròxim.	2	6						

5tVLL.BL5.2 Buscar, seleccionar i emmagatzemar digitalment informació de fonts diverses sobre l'entorn social i cultural pròxim a través de la lectura o audició reflexiva de fragments i obres completes tant clàssics com actuals dels gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu, per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge, qüestionant la validesa de la informació i donant compte d'algunes referències bibliogràfiques.	5tVLL.BL5.2.1 Busca, selecciona i emmagatzema informació dels mitjans de comunicació audiovisual sobre l'entorn social i cultural pròxim a través de la lectura o audició reflexiva de fragments i obres completes, tant clàssics com actuals, dels gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu, per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge.		T	O	T	E	S		
	5tVLL.BL5.2.2 Utilitza els recursos de manera responsable comprovant la validesa de la informació obtinguda i donant compte d'algunes referències sobre l'origen de la informació seleccionada.			T	O	T	E	S	
5tVLL.BL5.3 Escriure amb sentit estètic i creativitat, de manera autònoma o col·laborativa, narracions de ficció versemblants i poemes o cançons, utilitzant recursos retòrics i mètrics adequats al nivell, seguint amb supervisió les distintes fases de la creació textual.	5tVLL.BL5.3.1 Escriu amb sentit estètic i creativitat i <u>de manera autònoma o col·laborativa</u> , narracions de ficció versemblants utilitzant adequadament les estratègies de producció escrita i els recursos retòrics adequats al nivell seguint amb supervisió les distintes fases de la creació textual.		T	O	T	E	S		
	5tVLL.BL5.3.2 Escriu amb sentit estètic i creativitat i <u>de manera autònoma o col·laborativa</u> , poemes i cançons utilitzant adequadament les estratègies de producció escrita i els recursos retòrics i mètrics adequats al nivell seguint amb supervisió les distintes fases de la creació textual.	2	7	8					
	5tVLL.BL5.3.3 Escriu amb sentit estètic i creativitat i <u>de manera autònoma o col·laborativa</u> , teatralitzacions de textos narratius de ficció, utilitzant adequadament les estratègies de producció escrita i els recursos retòrics adequats al nivell seguint amb supervisió les distintes fases de la creació textual.	12							
5tVLL.BL5.4 Participar en produccions col·lectives realitzant dramatitzacions, representacions i improvisacions de textos literaris i no literaris adequats al nivell, així com de textos propis, aplicant amb correcció, creativitat i sentit estètic les estratègies de comunicació oral i les tècniques expressives i teatrals apreses.	5tVLL.BL5.4.1 Realitza dramatitzacions, representacions i improvisacions de textos propis aplicant amb correcció, creativitat i sentit estètic les tècniques expressives i teatrals apreses.	12							

El **Decret 108/2014** determina per a l'àrea de **Lengua castellana y literatura** els següents criteris d'avaluació:

PERFIL D'ÀREA										
ÀREA: LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA						NIVELL: 5é EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
BL	CRITERIS D'AVAUACIÓ	INDICADORS D'ÈXIT	Unitat Didàctica / Projecte					Instruments		
1	5tCLL.BL1.1 Participar en debats i col·loquis sobre temes pròxims a la seua experiència respectant el moderador i utilitzar el diàleg per a resoldre conflictes interpersonals, escoltant activament, identificant i respectant les emocions i el contingut del discurs de l'interlocutor, exposant i reformulant de manera organitzada les seues opinions amb un llenguatge respectuós.	5tCLL.BL1.1.1 Participa en situacions de comunicació oral del nivell educatiu (conversacions, diàlegs, col·loquis, entrevistes i debats) utilitzant un llenguatge no discriminatori.		T	O	T	E	S		Observació
		5tCLL.BL1.1.2 Participa en situacions de comunicació oral del nivell educatiu i en diàlegs per a resoldre conflictes interpersonals i identifica i respecta els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor.		T	O	T	E	S		
		5tCLL.BL1.1.3 Participa en les situacions de comunicació oral del nivell educatiu (conversacions, diàlegs, entrevistes col·loquis i debats) sobre temes pròxims a la seua experiència i incorpora les intervencions dels altres.		T	O	T	E	S		
		5tCLL.BL1.1.4 Participa en les situacions de comunicació oral del nivell educatiu (conversacions, diàlegs, entrevistes col·loquis i debats), sobre temes pròxims a la seua experiència i respecta el moderador		T	O	T	E	S		
	5tCLL.BL1.2 Identificar tipologies textuais i realitzar inferències interpretant sentits figurats i significats no explícits de la informació verbal i no verbal de textos de l'àmbit escolar i social i expressar la seua opinió sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor.	5tCLL.BL1.2.1 Identifica el tema i el destinatari en textos orals (textos literaris i no literaris complets o fragmentats, exposicions i instruccions).		T	O	T	E	S		
		5tCLL.BL1.2.2 Realitza inferències i interpreta sentits figurats i significats no explícits en situacions de comunicació oral.		T	O	T	E	S		
		5tCLL.BL1.2.3 Expressa la seua opinió sobre la intenció de l'emissor.		T	O	T	E	S		
		5tCLL.BL1.2.4 Identifica les distintes tipologies en els textos que escolta: descriptives, narratives, expositives, instructives.		T	O	T	E	S		
	5tCLL.BL1.3 Produir, amb supervisió, textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu, a partir d'un guió previ, amb una estructura coherent i utilitzant el	5tCLL.BL1.3.1 En la producció de textos orals recolza el discurs amb gestos congruents i expressius.		T	O	T	E	S		
		5tCLL.BL1.3.2 Produïx a partir d'un guió previ i amb suport								

	vocabulari, l'entonació, la dicció i els recursos no verbals correctament, a més d'un llenguatge no discriminatori.	de recursos gràfics (símbols, dibuixos i il·lustracions, fotografies, esquemes lògics o mapes conceptuals) textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu (descripcions, narracions, exposicions, donar instruccions, expressar l'opinió), amb una estructura coherent.							
		5tCLL.BL1.3.3 En la producció de textos orals del nivell educatiu utilitza correctament la terminologia específica del tema.		T	O	T	E	S	
		5tCLL.BL1.3.4 En la producció de textos orals utilitza adequadament connectors.		T	O	T	E	S	Observació
	5tCLL.BL1.4 Memoritzar i reproduir amb supervisió textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu, prèviament escoltats o llegits en diferents formats, aplicant amb creativitat les estratègies d'expressió oral adequades.	5tCLL.BL1.4.1 Memoritza amb supervisió textos literaris i no literaris amb finalitat lúdica o com a estratègia d'aprenentatge relacionats amb referents culturals del seu entorn pròxim.		T	O	T	E	S	Control oral
		5tCLL.BL1.4.2 Reproduïx textos orals amb finalitat lúdica o com a estratègia d'aprenentatge utilitzant els recursos no verbals realçant l'expressivitat del contingut.							
	5tCLL.BL1.5 Interpretar textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació, utilitzant les estratègies de comprensió oral del nivell educatiu, expressant la seua opinió sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor i imitant, amb ajuda de guies, l'estructura i el llenguatge propi d'estos textos a fi d'oferir i compartir informació i opinió sobre temes pròxims a la seua experiència.	5tCLL.BL1.5.1 Interpreta textos orals del nivell educatiu procedents dels mitjans de comunicació (webs infantils informatives, anuncis publicitaris, notícies, entrevistes, enquestes) identificant la seua intenció comunicativa.		T	O	T	E	S	Prova oral
		5tCLL.BL1.5.2 Imita, a partir de models i amb ajuda de guies, les estructures i el llenguatge propi de textos del nivell procedents dels mitjans de comunicació a fi d'oferir i compartir informació i opinió sobre temes pròxims a la seua experiència.	3	5	6	10			
2	5tCLL.BL2.1 Llegir amb supervisió, adequant-se al format i a l'estructura textual, textos de l'àmbit escolar i social i elegir les seues lectures personals i de suport a les tasques d'aprenentatge segons les seues preferències i interessos.	5tCLL.BL2.1.1 Llig correctament i amb supervisió textos de l'àmbit escolar i social, adequant-se al format i a l'estructura textual (textos literaris i no literaris complets o fragmentats, exposicions i instruccions) establint per si mateix els objectius de la lectura.		T	O	T	E	S	Escolta lectura
		5tCLL.BL2.1.2 Llig per pròpia elecció textos de l'àmbit escolar i social i els utilitza com a suport a les tasques d'aprenentatge		T	O	T	E	S	Observació
	5tCLL.BL2.2 Interpretar, amb la supervisió d'un adult i l'ajuda dels seus companys, a través del diàleg i la reflexió, textos de l'àmbit escolar i social, anticipant i reformulant	5tCLL.BL2.2.1 Identifica el tema i el destinatari i la intenció de l'emissor en els textos escrits continus i discontinus, en distints suports: impresos, digitals i multimodals del nivell educatiu (textos il·lustrats, poètics, teatrals, d'àlbums i		T	O	T	E	S	

	hipòtesis a través d'elements de format i de capítols i índexs, destacant idees principals i secundàries i paraules clau, realitzant inferències i interpretant sentits figurats i significats no explícits, reconeixent l'estructura bàsica del text i expressant la seua opinió sobre el contingut i la intenció de l'autor.	contes infantils, cartes al director, exàmens, respostes, etc.).									
		5tCLL.BL2.2.2 Reformula les conjectures que ha anticipat sobre el tema i els detalls del contingut de textos escrits a través d'elements de format i de capítols i índexs			T	O	T	E	S	Treball	
		5tCLL.BL2.2.3 Interpreta sentits figurats i significats no explícits expressant la seua opinió sobre el contingut i sobre la intenció de l'autor.	6	11	12					Oral	
		5tCLL.BL2.2.4 Identifica l'estructura bàsica de diferents tipologies i gèneres textuals (descriptius, narratius, instructius).	4	6	7					Prova escrita	
	5tCLL.BL2.3 Llegir en mitjans digitals per a buscar, seleccionar i emmagatzemar informació amb la supervisió de l'adult, comprovant la validesa de la font, i utilitzar-la per a ampliar coneixements, donant compte d'algunes referències bibliogràfiques.	5tCLL.BL2.3.1 Dóna compte d'algunes referències sobre l'origen de la informació seleccionada en mitjans digitals.	5	7						Oral	
		5tCLL.BL2.3.2 Comprova la validesa de la font en què ha realitzat la busca i selecció d'informació.				T	O	T	E	S	Observació Treball
	5tCLL.BL2.4 Utilitzar de manera guiada diferents tipus de biblioteques de l'entorn social i virtual per a buscar i localitzar informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals, manejant de forma guiada els seus catàlegs en línia i reconèixer i respectar les seues normes de funcionament fent un ús responsable de materials i espais funcionals.	5tCLL.BL2.4.1 Utilitza de manera guiada diferents tipus de biblioteques de l'entorn social i virtual per a buscar i localitzar informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals.				T	O	T	E	S	Observació
		5tCLL.BL2.4.2 Maneja de forma guiada els catàlegs en línia, fent-ne un ús responsable.	3								
		5tCLL.BL2.4.3 Reconeix i respecta les normes de funcionament de les biblioteques de l'entorn social.	3								
	5tCLL.BL2.5 Participar de forma responsable en accions del pla lector del centre, com el seu blog de lectura, etc., per a millorar la seua competència lectora, refermar l'hàbit lector i col·laborar, amb supervisió, fent propostes i assumint responsabilitats en el desenrotllament d'algunes activitats.	5tCLL.BL2.5.1 Col·labora de manera activa fent propostes i assumint responsabilitats en el desenrotllament d'algunes activitats del pla lector del centre (blog de lectura, etc.).				T	O	T	E	S	
3	5tCLL.BL3.1 Planificar i escriure, de forma reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys, textos dels gèneres més habituals del nivell educatiu, redactant l'esborrany, amb una estructura coherent i un vocabulari apropiat i utilitzant els recursos	5tCLL.BL3.1.1 Participa amb la supervisió d'un adult i a partir d'un guió previ en el procés col·lectiu de planificació i escriptura de textos (descripcions, narracions, exposicions, donar instruccions, textos d'opinió).				T	O	T	E	S	Observació Treball
		5tCLL.BL3.1.2 Quan redacta textos organitza la informació								Treball	

	lingüístics amb creativitat i sentit estètic.	utilitzant adequadament connectors.								
		5tCLL.BL3.1.3 Quan redacta textos utilitza correctament la terminologia específica del tema evitant termes que suposen discriminació.		T	O	T	E	S		
		5tCLL.BL3.1.4 Quan redacta textos, utilitza adequadament alguns recursos lingüístics (la comparació, la hipèrbole, la metàfora, l'al·literació i el joc de paraules) amb creativitat i sentit estètic.		T	O	T	E	S		
	5tCLL.BL3.2 Realitzar el procés de revisió de textos escrits detectant errors amb ajuda de guies i resolent els dubtes de forma reflexiva i dialogada per a millorar el producte final i presentar-lo cuidant els seus aspectes formals i respectant les normes de correcció gramatical i ortogràfica del nivell educatiu.	5tCLL.BL3.2.1 Realitza el procés de revisió de textos escrits detectant errors amb ajuda de guies i resolent els dubtes de forma reflexiva i dialogada per a millorar el producte final.		T	O	T	E	S		
		5tCLL.BL3.2.2 Presenta els textos revisats cuidant els seus aspectes formals (cal·ligrafia, format de presentació, etc.) adequant-los als gèneres textuais propis del nivell educatiu (descripcions, narracions, exposicions, donar instruccions, textos d'opinió).		T	O	T	E	S		
		5tCLL.BL3.2.3 Presenta els textos revisats respectant les normes de correcció gramatical i ortogràfica del nivell educatiu (...) * Vegeu quadro d'elements gramaticals.		T	O	T	E	s		
	5tCLL.BL3.3 Utilitzar, amb supervisió, l'escriptura per a organitzar la informació obtinguda durant l'escolta activa o la lectura reflexiva reconeixent que pot no ser fiable, per mitjà d'esquemes lògics, resums, gràfics o ferramentes senzilles de presentació de continguts digitals per a utilitzar-la en la redacció de textos o en les tasques d'aprenentatge utilitzant diversos recursos de manera responsable.	5tCLL.BL3.3.1 Organitza amb supervisió la informació obtinguda durant l'escolta activa o la lectura reflexiva per mitjà d'esquemes lògics, resums o ferramentes senzilles de presentació de continguts digitals per a utilitzar-la en la redacció de textos o en tasques d'aprenentatge		T	O	T	E	S		
		5tCLL.BL3.3.2 Utilitza de manera responsable ferramentes de busca de visualització digital i entorns virtuals, comprovant la validesa de la font i donant referències sobre l'origen de la informació, quan siga oportú.								
	4	5tCLL.BL4.1 Aplicar els coneixements sobre els elements bàsics del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu adquirits per mitjà d'un procés de reflexió individual i col·lectiva, per a interpretar, elaborar i revisar textos detectant errors i resolent dubtes, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys.	5tCLL.BL4.1.1 Participa a través de la reflexió i el diàleg en el procés d'interpretació i elaboració de textos, aplicant, amb supervisió de l'adult i en col·laboració amb els seus companys, els coneixements sobre els elements del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu, fent explícits els seus dubtes i proposant possibles alternatives de resposta.		T	O	T	E	S	Observació
			5tCLL.BL4.1.2 Revisa textos, amb la supervisió d'un adult i/o la col·laboració dels seus companys/es, aplicant els coneixements sobre els elements del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu detectant per si mateix errors i	4	6	7				

	proposant alternatives de resposta.								
5tCLL.BL4.2 Utilitzar, amb supervisió, diferents tipus de diccionaris en línia i impresos (diccionaris d'homònims i temàtics), per a resoldre dubtes sobre el significat del vocabulari utilitzat en el procés d'interpretació, elaboració i revisió de textos.	5tCLL.BL4.2.1 Resol dubtes sobre el significat del vocabulari utilitzat en el procés d'interpretació, elaboració i revisió de textos utilitzant per iniciativa pròpia el tipus de diccionari més adequat (alfabètic, sinònims i antònims, homònims i temàtics) reconeixent les normes d'ús per a qualsevol tipus de paraula.		T	O	T	E	S		
	5tCLL.BL4.2.2 Amplia el seu vocabulari utilitzant les regles per a la formació de paraules (augmentatius, diminutius i homònims) per a millorar les seues produccions orals i escrites		T	O	T	E	S		
5tCLL.BL4.3 Reconèixer els diferents tipus de subjectes per a elaborar oracions adequades al nivell, detectant errors i resolent-ne els dubtes de forma reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult o col·laborant amb els seus companys.	5tCLL.BL4.3.1 En la comprensió i producció de textos, orals o escrits, identifica diferents tipus de subjecte en oracions simples i els connectors bàsics que donen cohesió a les produccions.	3	4						
	5tCLL.BL4.3.2 Quan interpreta, produïx o revisa textos orals o escrits, detecta per si mateix errors de concordança entre el subjecte, el verb i els complements d'oracions simples amb diferents tipus de subjectes amb la supervisió d'un adult i/o la col·laboració dels seus companys/es, proposa alternatives de resposta i resol els seus dubtes participant activament en el procés de reflexió individual i col·lectiva			T	O	T	E	S	
5tCLL.BL4.4 Diferenciar les característiques històriques de les llengües d'Espanya i de l'espanyol d'Amèrica, expressant valoració i respecte per la varietat lingüística i pels seus parlants.	5tCLL.BL4.4.1 Diferencia, les varietats lingüístiques de les llengües d'Espanya i l'espanyol d'Amèrica a partir de la identificació de les característiques històriques, en produccions de l'àmbit escolar i social mostrant respecte pels parlants que les utilitzen.	1							Proves orals i escrites
5tCLL.BL4.5 Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantindre la concentració i l'esforç mentres les realitza, adaptant-se als canvis sense desanimar-se davant de les dificultats, intentant resoldre els dubtes pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda si la necessita	5tCLL.BL4.5.1. Interpreta correctament les demandes d'una tasca d'aprenentatge que desenrotlla una seqüència d'activitats completa, seguint l'orde proposat i mantenint la concentració i l'esforç fins a finalitzar-la.		T	O	T	E	S		Observació
	5tCLL.BL4.5.2 Intenta resoldre els dubtes que li planteja la realització d'una tasca fent-se preguntes i buscant la resposta pels seus propis mitjans.		T	O	T	E	S		

	5tCLL.BL4.6 Planificar la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar els materials, modificar-lo mentre es desenrotlla, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació.	5t.CLLBL4.6.1.Modifica, si és necessari, els passos que s'han de seguir durant el procés de realització d'un producte o tasca prèviament planificats adaptant-los a canvis o imprevistos.		T	O	T	E	S	
		5tCLL.BL4.6.2 Avalua l'oportunitat i adequació de les modificacions realitzades durant el procés de realització d'un producte o tasca per a adaptar-lo a canvis i imprevistos.		T	O	T	E	S	
	5tCLL.BL4.7 Actuar de manera eficaç en equips de treball, acceptant el seu rol i la seua tasca i esforçant-se per a aconseguir metes comunes, fent aportacions i valorant les dels altres, utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.	5t.CLLBL4.7.1. Exercix amb esforç i eficàcia el seu rol i la seua tasca en un equip de treball fent aportacions des de la seua perspectiva i respectant les aportacions dels altres.		T	O	T	E	S	
		5tCLL.BL4.7.2 Participa en diàlegs per a resoldre conflictes interpersonals identificant i respectant els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor.		T	O	T	E	S	
		5tCLL.BL4.7.3 Utilitza el diàleg igualitari per a resoldre conflictes habituals per a defensar els seus punts de vista en situacions que així ho requerisquen amb un llenguatge respectuós i mantenint la calma davant dels obstacles i malentesos.		T	O	T	E	S	
	5tCLL.BL4.8 Participar en equips de treball compartint informació i continguts digitals de forma oral o escrita amb un llenguatge no discriminatori, utilitzant ferramentes de comunicació de les TIC i entorns virtuals d'aprenentatge. Aplicar bones formes de conducta en la comunicació i previndre, denunciar i protegir a altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.	5tCLL.BL4.8.1 Participa en equips de treball compartint informació i continguts digitals de manera oral o escrita utilitzant ferramentes de comunicació de les TIC i entorns virtuals d'aprenentatge (descàrrega i pujada de continguts digitals i discussió en fòrums).							
		5tCLL.BL4.8.2 Participa en equips de treball compartint informació i continguts digitals prevenint i comunicant les males pràctiques (ciberassetjament o la discriminació per gènere o cultura).							
	5tCLL.BL5.1 Identificar, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, els elements bàsics de la novel·la de gènere, les estrofes en textos poètics i les	5tCLL.BL5.1.1 Identifica, <u>utilitzant expressions específiques</u> de la terminologia literària, les característiques bàsiques de la novel·la de gènere quan apareixen en textos literaris							Lectura i prova

referències a la situació espaciotemporal en obres teatrals i alguns recursos retòrics quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització.	mentres participa en activitats de lectura o audició col·lectiva.									
	5tCLL.BL5.1.2 Identifica i anomena, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, els elements bàsics (narrador, personatges, espai i temps) de novel·les de gènere, amb presència habitual a l'aula i l'entorn pròxim, sempre que apareguen de manera explícita.	7	8	9						Prova escrita
	5tCLL.BL5.1.3 Identifica i anomena, utilitzant <u>expressions específiques</u> de la terminologia literària, els elements bàsics (estrofes) de poemes i cançons amb presència habitual a l'aula i l'entorn pròxim.	1	2	3	4					
	5tCLL.BL5.1.4 Identifica, <u>utilitzant expressions específiques</u> de la terminologia literària, els elements bàsics (referències espaciotemporals) de textos teatrals amb presència habitual a l'aula i l'entorn pròxim, quan hi apareixen de manera explícita o implícita.	12								
	5tCLL.BL5.1.5 Identifica, <u>utilitzant expressions específiques</u> de la terminologia literària, la metàfora, la hipèrbole, i l'al·literació, quan apareixen en textos amb presència habitual en l'entorn pròxim	4								
5tCLL.BL5.2 Buscar, seleccionar i emmagatzemar digitalment informació de fonts diverses sobre l'entorn social i cultural pròxim a través de la lectura o audició reflexiva de fragments i obres completes tant clàssics com actuals dels gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu, per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge, qüestionant la validesa de la informació i donant compte d'algunes referències bibliogràfiques.	5tCLL.BL5.2.1 Busca, selecciona i emmagatzema informació dels mitjans de comunicació audiovisual sobre l'entorn social i cultural pròxim a través de la lectura o audició reflexiva de fragments i obres completes, tant clàssics com actuals, dels gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu, per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge.	11	12						Observació Treballs	
	5tCLL.BL5.2.2 Utilitza els recursos de manera responsable comprovant la validesa de la informació obtinguda i donant compte d'algunes referències sobre l'origen de la informació seleccionada.			T	O	T	E	S		Observació
5tCLL.BL5.3 Escriure amb sentit estètic i creativitat, de manera autònoma o col·laborativa, narracions de ficció versemblants i poemes o cançons, utilitzant recursos	5tCLL.BL5.3.1 Escriu amb sentit estètic i creativitat i de manera autònoma o col·laborativa, narracions de ficció versemblants utilitzant adequadament les estratègies de	6	7	8					Treball	

retòrics i mètrics adequats al nivell, seguint amb supervisió les distintes fases de la creació textual.	producció escrita i els recursos retòrics adequats al nivell seguint amb supervisió les distintes fases de la creació textual.								
	5tCLL.BL5.3.2 Escriu amb sentit estètic i creativitat i <u>de manera autònoma o col·laborativa</u> , poemes i cançons utilitzant adequadament les estratègies de producció escrita i els recursos retòrics i mètrics adequats al nivell seguint amb supervisió les distintes fases de la creació textual.	1	2	3					
	5tCLL.BL5.3.3 Escriu amb sentit estètic i creativitat i <u>de manera autònoma o col·laborativa</u> , teatralitzacions de textos narratius de ficció, utilitzant adequadament les estratègies de producció escrita i els recursos retòrics adequats al nivell seguint amb supervisió les distintes fases de la creació textual.	12							
5tCLL.BL5.4 Participar en produccions col·lectives realitzant dramatitzacions, representacions i improvisacions de textos literaris i no literaris adequats al nivell, així com de textos propis, aplicant amb correcció, creativitat i sentit estètic les estratègies de comunicació oral i les tècniques expressives i teatrals apreses.gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu, per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge, qüestionant la validesa de la informació i donant compte d'algunes referències bibliogràfiques.	5tCLL.BL5.4.1 Realitza dramatitzacions, representacions i improvisacions de textos propis aplicant amb correcció, creativitat i sentit estètic les tècniques expressives i teatrals apreses.	12							

El **Decret 108/2014** determina per a l'àrea de **Ciències Socials** els següents criteris d'avaluació:

PERFIL D'ÀREA									
ÀREA: CIÈNCIES SOCIALS NIVELL: 5e EDUCACIÓ PRIMÀRIA									
BL	CRITERIS D'AVUACIÓ	INDICADORS D'ÈXIT	Unitat Didàctica / Projecte					Instruments	
1	5tCS.BL1.1 Planificar una indagació a partir de preguntes en què amb la guia del docent es relacionen diversos fets socials de l'edat mitjana i de l'edat moderna o que	5tCS.BL1.1.1 Formula preguntes en què amb la guia del docent es relacionen l'acció humana amb les dinàmiques mediambientals i diversos fets socials de l'edat mitjana i de		T	O	T	E	S	Treball Observació

impliquen la interacció entre les dinàmiques del medi natural i l'acció humana referides a Espanya i la Comunitat Valenciana suggerint possibles fonts d'informació i normes de comportament adequades en el cas de les eixides o visites a museus.	l'edat moderna.							
	5tCS.BL1.1.2 Planifica una indagació amb la guia del docent a partir de preguntes prèviament organitzades suggerint possibles fonts d'informació per a portar-la a terme.		T	O	T	E	S	Treball
	5tCS.BL1.1.3 Reconeix i complix les normes de comportament adequades al context de les eixides o visites a museus quan són utilitzades com a fonts de documentació i informació.							
5tCS.BL1.2 Obtindre informació de fonts variades i organitzar-la utilitzant diversos procediments, com ara l'elaboració d'esquemes, resums o mapes conceptuals emprant algunes ferramentes informàtiques.	5tCS.BL1.2.1 Obtindre informació de fonts variades, com ara mapes, diversos tipus de textos continus o discontinus o imatges per mitjà de l'ús d'alguns mitjans informàtics.		T	O	T	E	S	Treball
	5tCS.BL1.2.2 Registra i organitza la informació per mitjà de diversos procediments, com ara l'elaboració d'esquemes, resums o mapes conceptuals, i amb l'ajuda de diversos mitjans digitals usats de manera responsable amb la supervisió del docent.		T	O	T	E	S	Treball Mapa conceptuals
5tCS.BL1.3 Elaborar i utilitzar gràfiques, taules, mapes temàtics, línies de temps per a representar la informació, destacant algunes conclusions sobre la base de les dades i assenyalant en elles possibles discrepàncies o regularitats.	5tCS.BL1.3.2 Elabora gràfiques, taules, mapes temàtics i línies de temps per a representar la informació rellevant sobre fets i processos socials amb l'ajuda de ferramentes digitals.		T	O	T	E	S	Treball
	5tCS.BL1.3.1 Destaca algunes conclusions sobre la base de les dades assenyalant possibles discrepàncies o regularitats en estes per mitjà de l'ús de gràfiques, taules, mapes temàtics i línies de temps de forma escrita o amb mitjans digitals.		T	O	T	E	S	Treball Observació
5tCS.BL1.4 Elaborar un text informatiu basat en una planificació prèvia on s'indiquen els passos seguits i les conclusions aconseguides mencionant alguns fets en què es basen per mitjà de l'ajuda de TIC i utilitzant una terminologia conceptual adequada.	5tCS.BL1.4.1 Expressa les seues conclusions per mitjà d'un text informatiu, basat en una planificació prèvia, on s'indiquen els passos seguits i les conclusions aconseguides per mitjà de l'ajuda de TIC.		T	O	T	E	S	Treball
	5tCS.BL1.4.2 Exposa per mitjà d'un text informatiu elaborat amb un programa informàtic les conclusions del seu estudi del tema enumerant els fets en què es basen estes conclusions.		T	O	T	E	S	Treball

	5tCS.BL1.4.3 Utilitza una terminologia conceptual adequada en el text en què informa del procés seguit i de les conclusions.		T	O	T	E	S		
5tCS.BL1.5 Mostrar iniciativa per a actuar de manera eficaç per a desenrotllar activitats conjuntes en la planificació, proposant idees constructives, escoltant les dels altres, animant a la participació i l'esforç de cada un per a aconseguir objectius comuns, reconeixent les seues aportacions, dialogant per a superar discrepàncies i fomentant el valor de la convivència.	5tCS.BL1.5.1 Participa en la planificació i desenrotllament d'una tasca en un equip de treball i mostra la seua iniciativa per a actuar assumint el seu rol de manera eficaç per a aconseguir objectius comuns.								
	5tCS.BL1.5.3 Defén els seus punts de vista amb un llenguatge respectuós identificant i respectant els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor.		T	O	T	E	S		Observació
5tCS.BL1.6 Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantindre la concentració i l'esforç mentres les realitza, adaptant-se als canvis sense desanimar-se davant de les dificultats, intentant resoldre els dubtes pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda si en necessita.	5tCS.BL1.6.1 Interpreta correctament les demandes d'una tasca d'aprenentatge que desenrotlla una seqüència d'activitats completa seguint l'orde proposat i mantenint la concentració i l'esforç fins a finalitzar-la.		T	O	T	E	S		
	5tCS.BL1.6.2 Intenta resoldre els dubtes que li planteja la realització d'una tasca, es fa preguntes i busca la resposta pels seus propis mitjans.		T	O	T	E	S		
5tCS.BL1.7 Planificar la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar els materials, modificar-lo mentres es desenrotlla, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació.	5tCS.BL1.7.1 Modifica si és necessari la selecció de recursos i els passos que s'han de seguir durant el procés de realització d'un producte o tasca prèviament planificats, i els adapta a canvis o imprevistos.		T	O	T	E	S		
	5tCS.BL1.7.2 Avalua l'adequació de les modificacions realitzades durant el procés de realització de tasca per a adaptar-la a canvis i imprevistos.		T	O	T	E	S		
5tCS.BL1.8 Reconèixer la diversitat cultural com a resultat de l'evolució de les societats històriques i les aportacions de les migracions recents i reconèixer i considerar les seues aportacions com un gran enriquiment del nostre patrimoni cultural i artístic, però també plantejar-se com les diferències culturals van donar lloc a situacions de discriminació.	5tCS.BL1.8.1 Identifica les diferències derivades de la diversitat cultural com a resultat de l'evolució de les societats històriques modernes i contemporànies i les aportacions de les migracions recents.	5	6						Prova escrita
	5tCS.BL1.8.2 Selecciona alguns exemples d'èxits que han sigut rellevants per a l'evolució de les societats històriques i les aportacions de les migracions recents com a font d'enriquiment del nostre patrimoni cultural i artístic.	4	5						

		5tCS.BL1.8.3 Reconeix certes situacions en què les diferències culturals es van utilitzar per a discriminar persones o grups socials a partir de l'estudi de fets de l'època medieval i moderna.	5	6						Prova escrita
2	5tCS.BL2.1 Descriure el sistema solar com a part de l'Univers identificant el seu origen i alguns dels seus components així com la seua posició relativa a partir de representacions virtuals.	5tCS.BL2.1.1 Descriu el sistema solar com a part de l'univers i alguns dels seus components així com la seua posició relativa a partir de representacions virtuals.	1							Prova escrita
	5tCS.BL2.2 Descriure les propietats d'alguns tipus de mapes, globus i sistemes de geolocalització populars segons els seus propòsits i funcions assenyalant alguns avantatges i algunes limitacions.	5tCS.BL2.2.1 Descriu les propietats d'alguns tipus de mapes (plànols topogràfics, mapes polítics i físics), globus i sistemes de geolocalització populars segons els seus propòsits i funcions.	3							Treball
		5tCS.BL2.2.2 Assenyala avantatges i limitacions d'alguns tipus de mapes, els globus terraqüis i sistemes de geolocalització per a realitzar certes activitats, com ara localitzar llocs, conèixer les formes d'una regió, calcular distàncies, orientar-se o traçar rutes.	3							Prova oral/escrita
	5tCS.BL2.3 Aplicar la noció de factors climàtics per a explicar la distribució de les àrees climàtiques a Espanya per mitjà de mapes posant exemples de la influència del clima en aspectes del paisatge relatius a la vegetació i sobre les activitats humanes.	5tCS.BL2.3.1 Aplica la noció de factors climàtics com ara latitud, altitud o continentalitat, per a explicar la distribució de les àrees climàtiques a Espanya per mitjà de mapes.	2							Oral
		5tCS.BL2.3.2 Posa exemples de la influència del clima en els paisatges mediterrani, oceànic, de muntanya i subtropical, aspectes del paisatge relatius a la vegetació i sobre les activitats humanes com l'agricultura i el turisme.	2							Prova
	5tCS.BL2.4 Relacionar el règim dels rius de la península Ibèrica amb els canvis estacionals, les característiques climàtiques, el relleu i la construcció d'infraestructures i altres activitats humanes que afecten la seua conca hidrogràfica.	5tCS.BL2.4.1 Relaciona el règim dels rius de la península Ibèrica amb els canvis estacionals i les característiques climàtiques a partir de gràfics.	2							Prova
		5tCS.BL2.4.2 Relaciona el règim dels rius de la península Ibèrica amb el relleu i la construcció d'infraestructures i altres activitats humanes que afecten la seua conca hidrogràfica.								
	5tCS.BL2.5 Descriure, anomenar i situar en un mapa les principals unitats de relleu de la península Ibèrica i relacionar la seua estructura amb la labor transformadora dels rius i els seus vessants hidrogràfics i el mar a través d'imatges aèries o digitals.	5tCS.BL2.5.1 Descriu, anomena i situa les principals unitats de relleu de la península Ibèrica i els seus vessants hidrogràfics amb l'ajuda de mapes.	2							Treball

		5tCS.BL2.5.2 Relaciona les principals unitats de relleu de la península Ibèrica i els seus vessants hidrogràfics amb la labor transformadora dels rius i el mar a través d'imatges aèries o digitals.	2							Treball i prova
	5tCS.BL2.6 Analitzar alguns paisatges agraris i turístics d'Espanya com a resultat de l'acció humana sobre el sòl, el relleu, els recursos hídrics i alguns elements del clima.	5t. CS.BL2.6.1. Analitza alguns paisatges agraris i turístics d'Espanya com a resultat de l'acció humana sobre el sòl, el relleu, els recursos hídrics i alguns elements del clima	2							Oral/escrit
	5tCS.BL2.7 Examinar alguns problemes ambientals relacionats amb el desenrotllament sostenible com l'esgotament, escassetat o deteriorament per contaminació dels recursos que es poden obtenir del sòl i el subsòl, especialment les matèries primeres i l'aigua, com a resultat de les activitats humanes.	5tCS.BL2.7.1 Examina alguns problemes ambientals relacionats amb el desenrotllament sostenible com l'esgotament, escassetat o deteriorament per contaminació dels recursos que es poden obtenir del sòl i el subsòl, especialment les matèries primeres i l'aigua, com a resultat de les activitats humanes.	2							Treball
3	5tCS.BL3.1 Descriure, utilitzant els termes apropiats, les característiques de la població espanyola i la seua evolució en l'últim segle a partir de dades estadístiques, assenyalant el paper exercit per la reducció de la mortalitat infantil i l'augment de l'esperança de vida en l'envelliment de la població europea per mitjà de l'anàlisi de piràmides de població.	5tCS.BL3.1.1 Descriu , utilitzant els termes apropiats , les característiques de la població espanyola i la seua evolució quant a la mortalitat infantil i l'envelliment en l'últim segle a partir de dades estadístiques .	4							Prova
		5tCS.BL3.1.2 Assenyala el paper en l'evolució de la població espanyola que ha exercit la reducció de la mortalitat infantil i l'augment de l'esperança de vida en l'envelliment de la població europea per mitjà de l'anàlisi de dades estadístiques i piràmides de població.	4							
	5tCS.BL3.2 Descriure la distribució de la població a Espanya i a Europa aportant-ne possibles raons i identificar les regions de major i menor densitat i la ubicació de les principals ciutats per mitjà de l'ús de mapes temàtics i fotografies obtingudes per satèl·lit.	5tCS.BL3.2.1 Descriu i dóna raons de la distribució de la població a Espanya i identifica les regions de major i menor densitat i la ubicació de les principals ciutats per mitjà de l'ús de mapes temàtics i fotografies obtingudes per satèl·lit.	4							Oral i treball
	5tCS.BL3.3 Comparar diversos fenòmens migratoris històrics amb els actuals relatius a Espanya i la Unió Europea des del punt de vista de les causes i la regió del seu origen i la de la seua destinació, com ara l'emigració espanyola i europea a Amèrica o l'expulsió dels jueus i moriscos dels territoris de la monarquia hispànica.	5tCS.BL3.3.1 Compara diversos fenòmens migratoris històrics amb els actuals relatius a Espanya i la Unió Europea des del punt de vista de les causes com l'emigració espanyola i europea a Amèrica o l'expulsió dels jueus i moriscos dels territoris de la monarquia hispànica.	3							Treball

		5tCS.BL3.3.2 Compara diversos fenòmens migratoris històrics amb els actuals relatius a Espanya i la Unió Europea des del punt de vista de les conseqüències en la regió del seu origen i la de la seua destinació, com ara l'emigració espanyola i europea a Amèrica o l'expulsió dels jueus i moriscos dels territoris de la monarquia hispànica.	4							Prova escrita
	5tCS.BL3.4 Localitzar les regions industrials espanyoles identificant el tipus de producció industrial i relacionar-la amb la distribució de la població en nuclis urbans com a font de mà d'obra i de consumidors potencials.	5tCS.BL3.4.1 Localitza les regions industrials espanyoles identificant el tipus de producció amb l'ajuda d'un mapa temàtic.	4							Prova escrita
		5tCS.BL3.4.2 Relaciona el tipus de producció industrial amb factors de localització de les indústries espanyoles com ara la distribució de la població en nuclis urbans que és font de mà d'obra i de consumidors potencials.	4							Prova escrita
	5tCS.BL3.5 Relacionar la localització de les empreses que produeixen béns de consum o proporcionen serveis bàsics i la distribució de la població com a font de mà d'obra i consumidors. i serveis i la necessitat de saber avaluar els recursos econòmics disponibles de la família i planificar el gasto per a evitar un consum compulsiu.	5t. CS.BL3.5. Relaciona la localització de les empreses que produeixen béns de consum o proporcionen serveis bàsics i la distribució de la població com a font de mà d'obra i consumidors.	4							Qüestionari
	5tCS.BL3.6 Reconèixer el paper de la publicitat com un mitjà per a fomentar el consum de béns i serveis i la necessitat de saber avaluar els recursos econòmics disponibles de la família i planificar el gasto per a evitar un consum compulsiu.	5tCS.BL3.6.1 Sap avaluar els recursos econòmics disponibles de la família i planificar el gasto per a evitar un consum compulsiu.	4							Oral
		5tCS.BL3.6.2 Identifica el paper de la publicitat com un mitjà per a fomentar el consum de béns i serveis a partir d'exemples d'anuncis publicitaris.	4							Treball
4	5tCS.BL4.1 Representar per mitjà de línies de temps la duració de fets històrics rellevants de l'edat mitjana i edat moderna, situant les dates en el segle a què corresponen, datant els fets històrics significatius que delimiten les grans etapes de la història.	5tCS.BL4.1.1 Representa per mitjà de línies de temps la duració de fets històrics rellevants de l'edat mitjana i edat moderna, situant les dates en el segle a què corresponen.	5	6						Prova
		5tCS.BL4.1.2 Data els fets històrics significatius que delimiten les grans etapes de la història en una línia de temps.	5							

	5tCS.BL4.1.3 Identifica la successió, simultaneïtat i duració de fets i processos històrics rellevants de l'edat mitjana i moderna, com ara la creació d'Al-Àndalus i els regnes hispanocristians o l'expansió de la monarquia hispànica.	5	6						
5tCS.BL4.2 Descriure alguns processos i fets històrics de les societats medievals i modernes hispàniques identificant-ne les característiques relatives a l'organització social, econòmica i política i els seus trets culturals, reconeixent les causes dels canvis, les seues conseqüències i la duració dels principals processos històrics d'este període.	5tCS.BL4.2.1 Descriu alguns processos i fets històrics, com ara la invasió musulmana i la creació d'Al-Àndalus, l'expansió dels regnes peninsulars en l'edat mitjana, la formació del Regne de València i de la monarquia hispànica i la seua expansió a Amèrica i Europa.	5							Lap Book/power point
	5tCS.BL4.2.2 Identifica les principals característiques de les societats medievals i modernes relatives a la seua organització social, econòmica i política i els seus trets culturals.	5	6						Exposició oral
	5tCS.BL4.2.3 Reconeix les causes dels canvis, i les seues conseqüències de processos i fets històrics, com ara la invasió musulmana i la creació d'al-Àndalus, l'expansió dels regnes peninsulars en l'edat mitjana, la formació del Regne de València i de la monarquia hispànica i la seua expansió a Amèrica i Europa.	5	6						Treball i exposició oral
	5tCS.BL4.2.4 Reconeix la duració de processos històrics , com ara invasió musulmana i la creació d'Al-Àndalus, l'expansió dels regnes peninsulars en l'edat mitjana, la formació del Regne de València i de la monarquia hispànica i la seua expansió a Amèrica i Europa.	5							Exposició oral
5tCS.BL4.3 Utilitzar fonts diverses, com ara textos, reproduccions d'obres d'art, mapes històrics, exposicions en els museus, edificis històrics per a establir fets a partir de preguntes i deduccions sobre els canvis experimentats per les societats medievals i modernes considerant que el passat pot representar-se de diverses formes i en les quals els museus exercixen un paper fonamental per a transmetre l'herència cultural del passat.	5tCS.BL4.3.1 Fa deduccions sobre els canvis experimentats per les societats medievals i modernes a partir de fonts, com ara textos, reproduccions d'obres d'art, mapes històrics, exposicions en els museus, edificis històrics	5	6						Qüestionari
	5tCS.BL4.3.2 Formula preguntes per a conèixer els canvis en les societats medievals i modernes que orienten la lectura de fonts, com ara textos, reproduccions d'obres d'art, mapes històrics, exposicions en els museus, edificis històrics.	5	6						Treball
	5tCS.BL4.3.3 Classifica fonts en primàries i secundàries com documents escrits, imatges, obres d'art i objectes que revelen informació sobre les societats medievals i modernes.	6							

5tCS.BL4.3.4 Assenyala el paper fonamental que exercixen els museus per a transmetre l'herència cultural del passat i les seues diferents formes de representar-lo.

6

El Decret 108/2014 determina per a l'àrea de MATEMÀTIQUES els següents criteris d'avaluació:

PERFIL D'ÀREA									
ÀREA: MATEMÀTIQUES					NIVELL: 5É EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
BL	CRITERIS AVALUACIÓ	INDICADORS D'ÈXIT	BL					Instruments	
1	5tMAT.BL1.1 Analitzar enunciats de problemes i breus investigacions matemàtiques relacionats amb objectes, fets i situacions de l'entorn pròxim utilitzant estratègies com la identificació de la resposta corresponent a un problema i la detecció d'enunciats que no plantegen problemes.	5tMAT.BL1.1.1 Analitza enunciats de problemes i breus investigacions matemàtiques relacionats amb objectes, fets i situacions de l'entorn pròxim utilitzant estratègies com la identificació de la resposta corresponent a un problema i la detecció d'enunciats que no plantegen problemes.		T	O	T	E	S	Treball i proves
	5tMAT.BL1.2 En la resolució de problemes i breus investigacions científiques, utilitzar diferents estratègies com l'assaig i error raonat (l'error com a forma d'aprenentatge) i la representació per mitjà d'esquemes, comprovar la coherència entre el resultat i la pregunta, i comunicar amb claredat el procés seguit a través de la reflexió i el diàleg.	5tMAT.BL1.2.1 Utilitza estratègies com l'assaig i error raonat (l'error com a forma d'aprenentatge) i la representació per mitjà d'esquemes en la resolució de problemes i breus investigacions		T	O	T	E	S	Oral i treball
		5tMAT.BL1.2.2 Comunica oralment i per escrit el procés seguit en la resolució d'un problema, i raona sobre les estratègies utilitzades, tant de manera individual com en grup.		T	O	T	E	S	Oral i treball
		5tMAT.BL1.2.3 Comprova la coherència entre la solució d'un problema i el seu enunciat.		T	O	T	E	S	Treball
	5tMAT.BL1.3 Reconèixer i utilitzar el vocabulari específic del llenguatge plàstic del nivell educatiu per a analitzar i intercanviar informacions amb altres alumnes, explicar el procés seguit en l'elaboració de productes artístics, avaluar el resultat dels seus aprenentatges i dels seus companys i per a presentar els resultats del seu treball en públic.	5t MAT.BL1.3.1 Reconeix i utilitza el vocabulari de l'àrea del nivell educatiu quan analitza informació procedent dels mitjans de comunicació audiovisual i la utilitza en les activitats d'aprenentatge.		T	O	T	E	S	Oral
	5tMAT.BL1.4 Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantindre la concentració i l'esforç mentre les realitza, adaptar-se als canvis sense desanimar-se davant de les dificultats, intentar resoldre els dubtes pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda, si en necessita.	5tMAT.BL1.4.1 Interpreta correctament les demandes d'una tasca d'aprenentatge que desenrotlla una seqüència d'activitats completa, segueix l'orde proposat i manté la concentració i l'esforç fins que la finalitza.		T	O	T	E	S	Treball i observació
5tMAT.BL1.4.2 Intenta resoldre els dubtes que li planteja la realització d'una tasca fent-se preguntes i buscant la resposta pels seus propis mitjans.			T	O	T	E	S	Observació	

	5tMAT.BL1.5 Planificar la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar-ne els materials, modificar-lo mentre es desenrotlla, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb l'ajuda de guies per a l'observació.	5tMAT.BL1.5.1 Modifica, si és necessari, els passos que cal seguir durant el procés de realització d'un producte o tasca prèviament planificat i els adapta a canvis o imprevistos.		T	O	T	E	S		Observació
		5tMAT.BL1.5.2 Avalua l'oportunitat i l'adequació de les modificacions realitzades durant el procés de realització d'un producte o tasca per a adaptar-la a canvis i imprevistos.		T	O	T	E	S		Questionari
	5tMAT.BL1.6 Buscar i seleccionar informació, amb supervisió, en diferents mitjans de forma crítica quant a la seua validesa sobre els coneixements i processos que es treballen en el nivell educatiu, registrant-la en paper de forma acurada o emmagatzemant-la digitalment. Processar i organitzar la informació utilitzant l'escriptura per mitjà d'esquemes lògics, resums i mapes conceptuals, comunicar les conclusions de forma correcta en paper i digitalment per mitjà de ferramentes de presentació senzilles de continguts digitals i memoritzar els coneixements de forma comprensiva.	5tMAT.BL1.6.1 Busca i selecciona informació amb les orientacions de l'adult en els mitjans de comunicació audiovisual sobre temes d'interés que es treballen en el nivell educatiu utilitzant els diferents recursos de forma responsable.		T	O	T	E	S		Observació i treball
		5tMAT.BL1.6.2 Organitza adequadament (quadros sinòptics, esquemes lògics, resums) la informació obtinguda en els mitjans de comunicació audiovisual sobre temes d'interés que es treballen en el nivell educatiu per a utilitzar-la en tasques d'aprenentatge.		T	O	T	E	S		Treball
5tMAT.BL1.6.3 Dóna compte d'algunes referències sobre l'origen de la informació seleccionada.			T	O	T	E	S		Oral	
2	5tMAT.BL2.1 Interpretar i expressar el valor de nombres, fraccions i decimals fins a les mil·lèsimes en tot tipus de documents escrits i situacions: factures comercials, rebaixes, impostos, compravenda d'articles.	5tMAT.BL2.1.1 Interpreta i expressa el valor de nombres, fraccions i decimals fins a les mil·lèsimes en tot tipus de documents escrits i situacions: factures comercials, rebaixes, impostos, compravenda d'articles.		T	O	T	E	S		Treball i oral
	5tMAT.BL2.2 Operar amb els nombres naturals i decimals amb estratègies de càlcul (estimació, calculadora, propietats dels nombres) i procediments (algoritmes i calculadora) més adequats segons la naturalesa del càlcul per a avaluar resultats i extraure conclusions en situacions de compravenda (rebaixes, impostos, pressupostos-reformes...), de logística (distribució de recursos, planificació de viatges...) i altres.	5tMAT.BL2.2.1 Opera amb els nombres naturals i decimals amb estratègies de càlcul (estimació, calculadora, propietats dels nombres).		T	O	T	E	S		Prova escrita
		5tMAT.BL2.2.2 Formula els procediments (algoritmes, calculadora) més adequats segons la naturalesa del càlcul per a operar amb els nombres naturals i decimals amb estratègies de càlcul (mental, estimació, calculadora, propietats dels nombres).		T	O	T	E	S		Oral i treball
		5tMAT.BL2.2.3 Avalua resultats numèrics derivats de les operacions i n'extrau conclusions en situacions de compravenda (rebaixes, impostos, pressupostos de reformes, etc.), de logística (distribució de recursos, planificació de viatges, etc.) i d'altres.		T	O	T	E	S		Treball
5tMAT.BL2.3 Realitzar càlculs senzills amb fraccions bàsiques	5tMAT.BL2.3.1 Realitza càlculs senzills amb fraccions		T	O	T	E	S		Prova escrita	

	($\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{10}$), els seus percentatges i decimals (càlcul del tant per cent d'un nombre i el seu equivalent en fraccions i en decimals) per a analitzar dades i missatges de textos numèrics en situacions de càlcul de preus, impostos, rebaixes, ofertes publicitàries...	bàsiques ($\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{10}$), els seus percentatges i decimals (càlcul del tant per cent d'un nombre i el seu equivalent en fraccions i en decimals) per a analitzar dades i missatges de textos numèrics en situacions de càlcul de preus, impostos, rebaixes, ofertes publicitàries...								
3	5tMAT.BL3.1 Identificar i seleccionar els instruments de mesura (cronòmetre, regla, metre, cinta mètrica, rellotge analògic, rellotge digital, balança, bàscula, proveta, matràs), per a realitzar amb exactitud i precisió mesuraments de diferents magnituds (longitud, superfície, pes/massa, capacitat i temps) en entorns reals (mercat, carrer, competicions, etc.).	5tMAT.BL3.1.1 Identifica i selecciona els instruments de mesura (cronòmetre, regla, metre, cinta mètrica, rellotge analògic, rellotge digital, balança, bàscula, proveta, matràs), per a realitzar amb exactitud i precisió mesuraments de diferents magnituds (longitud, superfície, pes/massa, capacitat i temps) en entorns reals (mercat, carrer, competicions, etc.).	6	7						Treball pràctic i prova
		5tMAT.BL3.1.2 Interpreta si el resultat de diversos mesuraments d'una mateixa mesura amb un mateix instrument és exacte i si és necessari.	6	7						Treball i prova
	5tMAT.BL3.2 Operar amb les unitats de mesura més usuals (longitud, pes/massa, capacitat i temps), transformant unes unitats en altres de la mateixa magnitud quan així ho requerisca la situació plantejada (comparació, ordenació, estimació, mesura, càlcul) en contextos escolars i socials (organització d'excursions, preparació de receptes, etc.).	5tMAT.BL3.2.1 Opera amb les unitats de mesura més usuals (longitud, pes/massa, capacitat i temps), transformant unes unitats en altres de la mateixa magnitud quan així ho requerisca la situació plantejada (comparació, ordenació, estimació, mesura, càlcul) en contextos escolars i socials (organització d'excursions, preparació de receptes, etc.).	6	7						Treball pràctic i prova
	5tMAT.BL3.3 Classificar angles, transportar-los i aplicar el coneixement del sistema sexagesimal per a la seua addició i sostracció geomètrica en el context escolar.	5tMAT.BL3.3.1 Classifica angles, els transporta i aplica el coneixement del sistema sexagesimal per a la seua addició i sostracció geomètrica en el context escolar.	7	9						Treball i prova
4	5tMAT.BL4.1 Reproduir i classificar figures planes basant-se en alguna de les seues propietats amb els recursos apropiats (regla, semicercle graduat, compàs, tisores, programes de geometria dinàmica, etc.), i utilitzar el vocabulari adequat, per a contrastar l'entorn amb els models geomètrics.	5tMAT.BL4.1.1 Reproduïx figures planes basant-se en alguna de les seues propietats amb els recursos apropiats (regla, semicercle graduat, compàs, tisores, programes de geometria dinàmica, etc.) i utilitza el vocabulari adequat per a contrastar l'entorn amb els models geomètrics.	10	11						Treball
		5tMAT.BL4.1.2 Classifica figures planes basant-se en alguna de les seues propietats amb els recursos apropiats (regla, semicercle graduat, compàs, tisores, programes de geometria dinàmica, etc.) i utilitza el vocabulari adequat per a contrastar l'entorn amb els models geomètrics.	10							Prova i observació
	5tMAT.BL4.2 Descobrir les fórmules de l'àrea del quadrat, rectangle, paral·lelogram i el triangle construïts sobre trames	5tMAT.BL4.2.1 Descobrix les fórmules de l'àrea del quadrat, rectangle, paral·lelogram i el triangle, construïts sobre trames quadrades, per a utilitzar-les en altres situacions de	11							Observació i treball

	quadrades, i expressar-ne el resultat en unitats no convencionals.	càlcul d'àrees i expressa el resultat en unitats no convencionals.									
	5tMAT.BL4.3 Reproduir i classificar cossos geomètrics amb els recursos apropiats (polígons encaixables, polígons encunyats, desenrotllaments plans i programes informàtics de geometria dinàmica) utilitzant el vocabulari adequat, per a contrastar el món que ens envolta amb els models geomètrics.	5tMAT.BL4.3.1 Reproduïx cossos geomètrics amb els recursos apropiats (polígons encaixables, polígons encunyats, desenrotllaments plans i programes informàtics de geometria dinàmica) utilitzant el vocabulari adequat, per a contrastar el món que ens envolta amb els models geomètrics.	10								Treball/oral
		5tMAT.BL4.3.2 Classifica cossos geomètrics amb els recursos apropiats (polígons encaixables, polígons encunyats, desenrotllaments plans i programes informàtics de geometria dinàmica) utilitzant el vocabulari adequat, per a contrastar el món que ens envolta amb els models geomètrics.	10								
	5tMAT.BL4.4 Descriure i interpretar posicions i moviments expressats amb el sistema de coordenades cartesianes utilitzant distàncies, angles i girs per a modelitzar les situacions i els moviments en el món real.	5tMAT.BL4.4.1 Descriu i interpreta posicions i moviments expressats amb el sistema de coordenades cartesianes utilitzant distàncies, angles i girs per a modelitzar les situacions i els moviments en el món real.	12								
	5tMAT.BL4.5 Identificar i respectar algunes de les manifestacions artístiques més significatives de l'arquitectura, l'escultura i el disseny industrial en què apareixen els elements geomètrics del nivell, i argumentar idees, opinions i preferències a través del diàleg.	5tMAT.BL4.5.1 Identifica algunes de les manifestacions artístiques més significatives de l'entorn social i cultural en què apareixen els elements geomètrics del nivell de l'arquitectura, l'escultura i el disseny industrial.	10								
		5tMAT.BL4.5.2 Respecta les manifestacions artístiques de l'arquitectura, l'escultura i el disseny industrial de l'entorn social i cultural en què apareixen els elements geomètrics del nivell, i argumenta de manera crítica les seues idees, opinions i preferències a través del diàleg i la reflexió	10								
5	5tMAT.BL5.1 Arreplegar durant una setmana/mes/any dades de fenòmens personals, socials o meteorològics... (per exemple, temperatura màxima i mínima, pressió atmosfèrica, velocitat del vent, hores veient la televisió...), registrar-les en una taula de doble entrada i representar-les en un gràfic, per a intentar donar resposta a qüestions concretes plantejades amb anterioritat (per exemple: hi ha relació entre pressió i temperatura?).	5tMAT.BL5.1.1 Recull i registra en una taula de doble entrada dades al llarg d'un període de temps i les representa en un gràfic.	12								
		5tMAT.BL5.1.2 Interpreta i analitza dades arreplegades durant una setmana/mes/any de fenòmens personals, socials o meteorològics... (per exemple, temperatura màxima i mínima, pressió atmosfèrica, velocitat del vent, hores veient la televisió...) per a intentar donar resposta a qüestions concretes plantejades amb anterioritat (per exemple: hi ha relació entre pressió i temperatura?).	12								

5tMAT.BL5.2 Predir el resultat d'un experiment aleatori compost de dos experiències (p.e. què és més probable obtenir, un sis o un huit, al llançar dos daus i sumar el resultat obtingut?, de quantes formes podem obtenir un nou al sumar els resultats de dos daus?...), per a realitzar posteriorment l'experiència, organitzant les dades en una taula de doble entrada, escrivint les conclusions de l'experiment.	5tMAT.BL5.2.1 Prediu el resultat d'un experiment aleatori compost de dos experiències (per exemple, què és més probable, obtenir un sis o un huit en llançar dos daus i sumar el resultat obtingut?, de quantes maneres podem obtenir un nou si sumem els resultats de dos daus?, etc.).	12							
	5tMAT.BL5.2.2 Analitza i pren decisions una vegada realitzada l'experiència, i organitza les dades en una taula de doble entrada.	12							

El **Decret 108/2014** determina per a l'àrea de **VALORS SOCIALS I CÍVICS** els següents criteris d'avaluació:

PERFIL D'ÀREA									
ÀREA: VALORS SOCIALS I CÍVICS					NIVELL: 5 ^É EDUCACIÓ PRIMÀRIA				
BL	CRITERIS D'AVALUACIÓ	INDICADORS D'ÈXIT	Unitat Didàctica / Projecte					Instruments	
	5tVSC.BL1.1 Dissenyar la seua identitat digital assumint la necessitat de la seua protecció enfront de males pràctiques en entorns digitals i analitzant els avantatges i els riscos d'usar-los, en les aplicacions i els servicis en xarxa.	5tVSC.BL1.1.1 Disseny el seu perfil d'usuari en aplicacions i servicis en xarxa i estableix mesures adequades per a la protecció de la seua identitat digital.	1rT						Treball
		5tVSC.BL1.1.2 Disseny la seua identitat digital, transmet una imatge positiva i respectuosa de si mateix i utilitza ferramentes de comunicació de les TIC i entorns virtuals d'aprenentatge (descàrrega i pujada de continguts digitals i discussió en fòrums).							
		5tVSC.BL1.1.3 Analitza els avantatges i els riscos de l'ús de la identitat digital en aplicacions i servicis en xarxa i identifica les males conductes (ciberassetjament o la discriminació per gènere o cultura...).		T	O	T	E	S	Oral
		5tVSC.BL1.1.4 Interactua i compartix continguts digitals respectant la identitat digital dels altres, prevenint, comunicant i protegint a altres de les males conductes identificades.							
	5tVSC.BL1.2 Identificar la influència de les emocions i dels sentiments en les decisions i accions dels altres per a posar-se en el seu lloc compreent les seues raons i així millorar la comunicació i la col·laboració en tasques comunes.	5tVSC.BL1.2.1 Es posa en el lloc de l'altre i identifica com li influixen les emocions i els sentiments en les decisions que pren i les accions que realitza.		T	O	T	E	S	Oral
		5tVSC.BL1.2.2 Descriu com millora la comunicació i la col·laboració en tasques comunes la capacitat de posar-se en el lloc de l'altre per a comprendre les seues raons.		T	O	T	E	S	Oral/Rol

	5tVSC.BL1.3 Planificar la realització d'un producte o una tasca original o innovadora, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar els materials, modificar-les mentre es desenrotllen i avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació.	5tVSC.BL1.3.1 Modifica, si és necessari, els passos que s'han de seguir durant el procés de realització d'un producte o tasca prèviament planificats i els adapta a canvis o imprevistos.		T	O	T	E	S		Oral	
		5tVSC.BL1.3.2 Avalua l'oportunitat i adequació de les modificacions realitzades durant el procés de realització d'un producte o tasca per a adaptar-los a canvis i imprevistos.		T	O	T	E	S		Oral	
	5tVSC.BL1.4 Actuar de manera eficaç en equips de treball, acceptar el seu rol i la seua tasca, esforçar-se per a aconseguir metes comunes, fer aportacions i tindre en compte les dels altres i utilitzar el diàleg per a resoldre conflictes i discrepàncies.	5tVSC.BL.1.4.1 Exercix amb esforç i eficàcia el seu rol i la seua tasca en un equip de treball, fa aportacions des de la seua perspectiva i respecta les aportacions dels altres.									
		5tVSC.BL1.4.2 Participa en diàlegs per a resoldre conflictes interpersonals i identifica i respecta els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor.		T	O	T	E	S		Debtas/Orals	
	5tVSC.BL1.4.3 Utilitza el diàleg igualitari per a resoldre conflictes habituals per a defensar els seus punts de vista en situacions que així ho requerisquen amb un llenguatge respectuós i mantenint la calma davant dels obstacles i malentesos.		T	O	T	E	S		Observació		
2	5tVSC.BL2.1 Expressar amb un llenguatge verbal i no verbal adequat a la situació de comunicació les seues emocions i sentiments, utilitzant un vocabulari emocional precís quan narra les seues experiències o exposa les seues opinions i preferències en conversacions, col·loquis i debats sobre temes pròxims a la seua experiència.	5tVSC.BL2.1.1 Expressa, amb un llenguatge verbal i no verbal adequat a la situació de comunicació, les seues emocions i sentiments.		T	O	T	E	S			
		5tVSC.BL2.1.2 Utilitza un vocabulari emocional precís quan narra les seues experiències o exposa opinions i preferències en conversacions, col·loquis i debats sobre temes pròxims a la seua experiència.		T	O	T	E	S			
	5tVSC.BL2.2 Escoltar activament el seu interlocutor, mostrar interès i interpretar les seues emocions i sentiments, posar-se en el seu lloc i comprendre i respectar les seues opinions i punts de vista quan els expressa en conversacions, col·loquis i debats sobre temes pròxims a la seua experiència.	5tVSC.BL2.2.1 Escolta activament el seu interlocutor, mostra interès durant tota la interacció i es posa en el seu lloc per a interpretar adequadament les seues emocions i sentiments.		T	O	T	E	S			
		5tVSC.BL2.2.2 Respecta i comprén com influeixen les emocions i sentiments del seu interlocutor en les opinions i punts de vista que expressa en conversacions, col·loquis i debats sobre temes pròxims a la seua experiència.		T	O	T	E	S			
5tVSC.BL2.3 Participar per iniciativa pròpia en mediacions informals de conflictes habituals del seu entorn pròxim per a resoldre els seus propis conflictes i els dels altres i evitar-	5tVSC.BL2.3.1 Participa per iniciativa pròpia en mediacions informals de conflictes habituals del seu entorn pròxim per a resoldre els seus propis conflictes i els dels altres.		T	O	T	E	S				

	los analitzant les situacions que els produïxen.	5tVSC.BL2.3.2 Identifica les causes que produïxen les situacions conflictives habituals en les quals es veu immers i contribuïx d'esta manera a evitar-les.		T	O	T	E	S		
	5tVSC.BL2.4 Defendre els seus drets en les situacions quotidianes que així ho requerisquen, amb un llenguatge respectuós i mantenint la calma davant dels obstacles i malentesos.	5tVSC.BL2.4.1 Defén els seus drets en les situacions quotidianes que així ho requerisquen amb un llenguatge respectuós.		T	O	T	E	S		Observació
		5tVSC.BL2.4.2 Expressa les seues opinions i punts de vista quan defén els seus drets i manté la calma davant d'obstacles i malentesos.		T	O	T	E	S		Observació/Debats
	5tVSC.BL2.5 Participar de manera ordenada i activa en un diàleg, admetre les opinions dels companys i expressar les pròpies de manera clara i precisa.	5tVSC.BL2.5.1 Dialoga amb els seus companys, incorpora en la seua exposició les opinions i punts de vista dels altres i utilitza un llenguatge no discriminatori.		T	O	T	E	S		Debats
3	5tVSC.BL3.1 Actuar de forma responsable en els servicis públics i béns comuns del seu entorn, respectar el seu funcionament i reconèixer la seua contribució al benestar de les persones.	5tVSC.BL3.1.1 Actua de manera responsable quan utilitza els servicis públics i béns comuns del seu entorn.		T	O	T	E	S		Observació
		5tVSC.BL3.1.2 Reconeix la contribució dels servicis públics i béns comuns del seu entorn al benestar de les persones.		T	O	T	E	S		
	5tVSC.BL3.2 Analitzar, a partir de supòsits pràctics de l'entorn familiar i social, l'aplicació de la igualtat de drets i la no-discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social per a extraure'n conclusions i realitzar propostes que milloren la convivència.	5tVSC.BL3.2.1 Analitza l'aplicació de la igualtat de drets i la no-discriminació (per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social) en el seu entorn familiar i social pròxim.		T	O	T	E	S		Debats
5tVSC.BL3.2.2 Proposa accions que contribuïsquen a eliminar les desigualtats socials i milloren la convivència en el seu entorn pròxim.			T	O	T	E	S			
5tVSC.BL3.3 Reconèixer, per mitjà de situacions concretes, allò que definix un dilema moral i la seua importància per a detectar prejudis relatius a les diferències per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra	5tVSC.BL3.3.1 Identifica un dilema moral en situacions relatives a les diferències i semblances entre les persones (naixement, raça, sexe, religió, opinió, etc.).		T	O	T	E	S			

	condició o circumstància personal o social que es puguin produir en l'aula o en el centre i analitzar les conseqüències de les diferents opcions plantejades.	5tVSC.BL3.3.2 Descriu les conseqüències que puguin derivar-se de les decisions preses segons l'opció triada davant d'un dilema moral i analitza com afecten els prejudis sobre les diferències individuals en l'elecció d'alternatives.		T	O	T	E	S		
	4tVSC.BL3.4 Identificar les regles de la democràcia i dels valors cívics en el seu entorn pròxim i a través dels mitjans de comunicació, i analitzar com es manifesten en diferents situacions de l'àmbit escolar i social.	4tVSC.BL.3.4.1 Identifica les regles de la democràcia i dels valors cívics de la societat, tant en el seu entorn pròxim com en els mitjans de comunicació, i analitza com es manifesten en diferents situacions de l'àmbit escolar i social.		T	O	T	E	S		
	5tVSC.BL3.5 Analitzar la utilització que la societat fa dels recursos naturals i les fonts d'energia, expressar de forma crítica les seues opinions i proposar millores orientades a un desenrotllament sostenible.	5tVSC.BL.3.5.1 Identifica l'ús dels recursos naturals i les fonts d'energia per part de la societat.	2nT							Exposició oral/debat
		5tVSC.BL.3.5.2 Explica les conseqüències de l'ús inadequat dels recursos naturals i les fonts d'energia per part de la societat i expressa les seues opinions sobre el tema.								Oral
		5tVSC.BL.3.5.3 Proposa mesures per a aconseguir un ús responsable dels recursos naturals i les fonts d'energia per part del conjunt de la societat.								Observació
	5tVSC.BL3.6 Participar de manera responsable en simulacions sobre l'aplicació de primers auxilis bàsics davant d'accidents de persones i en actuacions organitzades dels plans d'emergència i autoprotecció i proposar accions preventives, eficients o eficaces que ajuden a reduir els danys personals i materials.	5tVSC.BL.3.6.1 Actua quan participa en simulacions seguint les pautes proposades pel pla d'emergència i autoprotecció del centre.								
		5tVSC.BL.3.6.2 Proposa mesures eficients i eficaces que contribuïsquen a reduir els danys personals i materials en situacions d'emergència i catàstrofe.	3rT							Treball

5tVSC.BL3.7 Utilitzar de forma responsable les ferramentes de comunicació més comunes en dispositius de les TIC per a l'obtenció d'informació, de manera eficient, en la realització de projectes individuals per a desenvolupar valors socials i cívics en entorns segurs.	5tVSC.BL3.7.1 Busca i selecciona informació de forma responsable amb les orientacions de l'adult, en entorns segurs de dispositius TIC per a projectes individuals que desenvolupen valors socials i cívics.		T	O	T	E	S	
	5tVSC.BL3.7.2 Organitza adequadament la informació obtinguda en dispositius TIC per a projectes individuals que desenvolupen valors socials i cívics.		T	O	T	E	S	
5tVSC.BL3.8 Analitzar les causes i conseqüències dels accidents de trànsit habituals en l'entorn pròxim, reconèixer situacions quotidianes en què es produeixen i proposar mesures que els puguin evitar mitjançant l'aplicació de les normes de seguretat viària.	5tVSC.BL3.8.1 Analitza les causes i les conseqüències dels accidents de trànsit habituals en el seu entorn pròxim i reconeix situacions quotidianes en què es produeixen.							

7.3 Criteris de qualificació

ÀREA : LENGÜES

INSTRUMENT EMPRANT	PERCENTATGE D'AVUACIÓ
Prova oral	15 %
Prova escrita	50 %
Rúbrica expressió escrita	15 %
Actitud: Rúbrica, diana, semàfor...	10 %
Llibreta / Porta foli	10 %
TOTAL	100 %

ÀREA : MATE

INSTRUMENT EMPRANT	PERCENTATGE D'AVUACIÓ
Prova oral	10 %
Prova escrita	60 %
Xicotets projectes	10 %
Actitud: Rúbrica, diana, semàfor...	10 %
Llibreta / Porta foli	10 %
TOTAL	100 %

ÀREA : SOCIALS / NATURALS

INSTRUMENT EMPRANT	PERCENTATGE D'AVUACIÓ
Prova oral	15 %
Prova escrita	60 %
Mapes conceptuals	5 %
Tasques de recerca	10 %
Llibreta / Porta foli	5 %
Rubrica actitud	5 %
TOTAL	100 %

ÀREA : PLÀSTICA

INSTRUMENT EMPRANT	PERCENTATGE D'AVUACIÓ
Registre (observació procediment)	45 %
Resultat final	45 %
Actitud	10 %
TOTAL	100 %

ÀREA : VALORS

INSTRUMENT EMPRANT	PERCENTATGE D'AVUACIÓ
Actitud	50 %
Expressió oral	30 %
Dossier	20 %
TOTAL	100 %

A continuació, s'especifiquen els instruments d'avaluació agrupats en àmbits per a totes les àrees

PER A TOTES LES ÀREES

AMBITES	INSTRUMENTS D' AVALUACIÓ	
Procés d'adquisició de les competències	Proves individuals Orals o escrites Activitats individuals d'avaluació Murals Exposicions Orals Treballs digitals	
Procés de Treball	Treball a classe i a casa Portfoli Llibreta de classe	
Actitud	Registre de Participació i Actitud	

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA.

a) Mesures d'atenció a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu:

Dins de l'escola inclusiva que contempla el nostre sistema educatiu, resulta necessària l'atenció a l'alumnat en funció de les seues capacitats, interessos i motivacions.

Els xiquets i xiquetes requereixen respostes educatives diferenciades, però les causes d'aquesta situació es relacionen, sobretot, amb el seu context econòmic, social i cultural, amb la seua història personal i escolar, amb el seu nivell de desenvolupament i, inclús amb els propis processos d'actuació educativa que es produeixen a l'aula.

La detecció de les necessitats i barreres es fa durant el primer trimestre en una reunió junt amb l'orientadora. Segons aquesta reunió, en **5é A** destaquem la existència de 4 alumnes amb NESE, 2 de nivell 3 i 2 de nivell 4. La resposta educativa diferenciada que es va a donar als alumnes de Nivell 3 estarà relacionada amb activitats de reforç i actuacions d'acompanyament i suport personalitzat i als alumnes de Nivell 4, la resposta serà una Adaptació Curricular Individual Significativa.

Segons la reunió de **5é B** amb l'orientadora, en 5é B s'ha detectat la existència d'una alumna amb NESE de Nivell 3, un xiquet absentista i dos xiquets pendents d'avaluació.

La resposta educativa diferenciada que es va a donar a l'alumna de Nivell 3 estarà relacionada amb mesures com activitats de reforç, atenció d'acompanyament i suport, valorant com donar l'ajuda on no arriba i intervindre nosaltres com a tutores, ja que perquè per les mesures COVID no té atenció de mestre de PT i no podem treballar per equips cooperatius.

Cal esmentar que les mesures concretes d'actuació apareixen arreplegades en els PAP de cada alumne de NESE.

8.1 Mesures d'atenció a l'alumnat amb necessitat de compensació educativa:

El centre disposa d'un projecte de coordinació amb serveis socials de la localitat amb l'objectiu de detectar alumnat amb necessitats i poder actuar el més aviat possible per tal d'eliminar les barreres que dificulten la seua integració educativa.

Així mateix, el claustre ha confeccionat un protocol intern per tal de protocolitzar de forma uniforme el procediment a realitzar per part de tot el claustre davant la detecció d'alumnat amb necessitats de compensació educativa.

8.2 Activitats complementàries.

Les activitats complementàries no es podran dur a terme si no poden garantir la seguretat sanitària dels alumnes per qüestió de la COVID 19

- Activitats de reforç i ampliació.

(Es troben a cada Unitat Didàctica)

9. ELEMENTS TRANSVERSALS.

Els continguts transversals que es recullen en la Programació Didàctica transcendeixen als nivells educatius i les àrees curriculars i impregnen el procés educatiu, perquè aborden sabers que tenen presència en tots els àmbits de l'aprenentatge.

Els elements transversals del currículum són els següents:

9.1 Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita.

Al nostre centre disposem d'una responsable encarregada de coordinar el Projecte de Foment Lector, en el qual ens basem per a realitzar les activitats durant este curs escolar.

Es desenvolupa una activitat d'apadrinament lector, on els més grans lliguen contes als més xicotets de l'escola (aquest curs virtual).

A més a més, dins del treball a les àrees de llengües, cadascuna de les tutories desenvolupa diverses estratègies per a que l'alumnat llisca durant tot el curs escolar.

Durant el present curs escolar realitzarem les activitats programades en el PFL, amb activitats orals i escrites.

Les activitats acordades per al **Foment Lector** són:

- ☒ Préstec de llibres de la biblioteca d'aula.
- ☒ Consulta de llibres en Biblioteca d'aula.
- ☒ Memorització de poemes, embarbussaments, endevinalles, refranys...
- ☒ Il·lustració d'un text: poema, fragment literari, etc..

Les activitats per al desenvolupament en l'alumnat de la **comprensió lectora** són:

- ☒ Exposició de llibres.
- ☒ Qüestionaris després de la lectura.
- ☒ Trivial Lector de llibres de referència.

Les activitats per al desenvolupament en l'alumnat de l'**Expressió Oral i Escrita** són, entre altres:

- ☒ Dramatitzacions .
- ☒ Debats entre l'alumnat amb diferents temàtiques d'interès.
- ☒ Presentació als companys del llibre preferit per cadascú.

9.2 Educació cívica i constitucional i igualtat efectiva entre homes i dones.

Considerant a l'alumnat com a element actiu, integrant de la societat, dins d'aquest àmbit existeixen algunes qüestions amb les quals la Programació Didàctica ha de ser especialment sensible:

- ☒ L'atenció a les persones amb discapacitat. L'escola ha d'oferir-los una educació de qualitat, i garantir l'equitat i la inclusió perquè es troben en igualtat d'oportunitats amb la resta dels alumnes.
- ☒ La igualtat efectiva entre homes i dones.
- ☒ La prevenció de la violència de gènere.
- ☒ El tractament dels valors inherents al principi d'igualtat de tracte i no-discriminació per qualsevol condició o circumstància personal o social.
- ☒ La prevenció i resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social.
- ☒ L'educació en valors de llibertat, justícia, igualtat, pluralisme polític, pau, democràcia, respecte als drets humans i rebuig de la violència.
- ☒ El desenvolupament sostenible i el medi ambient.
- ☒ Les situacions d'explotació de les persones i d'abús sexual.
- ☒ El risc derivat de la utilització de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació.
- ☒ La protecció davant emergències i catàstrofes.
- ☒ La cura personal, l'activitat física i la dieta equilibrada.
- ☒ L'educació i la seguretat viària, la millora de la convivència i la prevenció dels accidents de trànsit.

Tots aquests aspectes es treballaran mitjançant lectures, jocs i anàlisis de resolució de conflictes que apareguen en la vida escolar i àmbit familiar.

9.3 Emprenedoria

Segons l'article 10.4 del Real Decret 126/2014 de 28 de febrer pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Primària, les administracions educatives fomentaran les mesures perquè l'alumnat participe en activitats que li permeti afermar l'esperit emprenedor i la iniciativa empresarial a partir d'aptituds com la creativitat, l'autonomia, la iniciativa, el treball en equip, la confiança en un mateix i el sentit crític.

Des de la nostra aula aquest element transversal es treballarà a través de:

- Investigacions en els diferents treballs.
- Elaboració de dossiers de treball dels diferents treballs.

10. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ÈXIT.

10.1 Avaluació Pràctica Docent.

En virtut del que es disposa en l'article 12.1 del Reial Decret 126/2014, avaluaré els processos d'ensenyament i la meua pròpia pràctica docent, per al que he establert indicadors d'assoliment segons s'indica en l'article 11.16 d'aquest Reial Decret. En funció dels resultats s'adoptaran les mesures oportunes en qualsevol moment del curs tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició de les competències imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

Els indicadors d'assoliment en què em basaré per a avaluar la meua pràctica docent es troben en un annex adjunt i estan basats en els següents punts:

- * Planificació.
- * Realització.
- * Avaluació.

Aquesta avaluació es farà de manera anònima al finalitzar el primer trimestre i a la finalització del curs mitjançant un qüestionari.

I. PLANIFICACIÓ

		1	2	3	4
1	Realitze la programació de la meua activitat educativa tenint com a referència la Concreció Curricular del Projecte Educatiu de Centre.				
2	Plantege els objectius didàctics de manera que expressen clarament les competències que els meus alumnes i les alumnes han d'aconseguir.				
3	Seleccione i seqüencie els continguts amb una distribució i una progressió adequada a les característiques de cada grup d'alumnes.				
4	Adapte estratègies i programe activitats, tasques i productes en funció dels continguts, dels criteris d'avaluació i de les característiques de l'alumnat.				
5	Planifique les classes de manera flexible, preparant activitats i recursos ajustat el més possible a les necessitats i interessos de l'alumnat.				
6	Desenvolpe les activitats , taques i productes utilitzant la metodologia establerta al Projecte Educatiu de Centre.				
7	Planifique la meua activitat educativa de manera coordinada amb la resta del professorat que intervé a l'aula.				

Observacions i propostes de millora

1 (Mai)

2 (Poques vegades)

3 (Quasi sempre)

4 (Sempre)

II. REALITZACIÓ

		1	2	3	4
Motivació inicial de l'alumnat.					
1	Presente i propose un pla de treball, explicant la seua finalitat, abans de cada unitat.				
2	Plantege i planifique situacions introductòries prèvies a la unitat que es tractarà (activitats prèvies).				

Motivació al llarg de tot el procés.

3	Mantinc l'interès de l'alumnat partint de les seues experiències, amb un llenguatge clar i adaptat.				
4	Comunique la finalitat dels aprenentatges, la seua importància, funcionalitat, aplicació real.				
5	Done informació dels progressos aconseguits així com de les dificultats trobades.				

Presentació dels continguts.

6	Relacione els continguts i activitats amb els coneixements previs dels meu alumnat.				
7	Estructure i organitze els continguts donant una visió general de cada tema (índex, pluja de idees, mapes mentals o conceptuals, esquemes, etc.)				
8	Facilite l'adquisició de nous continguts intercalant preguntes aclaridores, sintetitzant, exemplificant, etc.				

Activitats, tasques i productes a l'aula.

9	Plantege activitats, tasques i productes variats, que asseguren l'adquisició de les competències clau.				
10	En les activitats que propose potencie el treball col·laboratiu entre l'alumnat.				

Recursos i Organització a l'aula.

11	Distribueix el temps adequadament: (Un temps d'exposició i la resta del				
----	---	--	--	--	--

	mateix per a les activitats que l'alumnat realitzen a la classe).				
12	Adopte diferents agrupaments en funció de l'activitat, tasca o producte a realitzar, controlant sempre que el clima de treball siga l'adequat.				
13	Utilitze recursos didàctics variats (audiovisuals, informàtics, etc.), tant per a la presentació dels continguts com per a la pràctica de l'alumnat.				

Instruccions, aclaracions i orientacions en les tasques de l'alumnat.

14	Comprove que l'alumnat ha comprès l'activitat, tasca o producte que han de realitzar a nivell individual: fent preguntes, fent que verbalitzen el procés, etc.				
15	Facilite estratègies d'aprenentatge: com buscar fonts d'informació, passos per a resoldre qüestions, problemes i m'assegure la participació de tots (estructures Kagan).				

Clima de l'aula.		1	2	3	4
16	Les relacions que estableix amb el meu alumnat dins l'aula són fluides i des d'unes perspectives no discriminatòries.				
17	Afavoreix l'elaboració de normes de convivència amb l'aportació de tots i reaccione de manera equànime davant de situacions conflictives.				
18	Foment el respecte i la col·laboració entre l'alumnat i accepta els seus suggeriments i aportacions.				

Seguiment/control del procés d'ensenyament i aprenentatge.

19	Revise i corregeix freqüentment els continguts i activitats proposades dins i fora de l'aula.				
20	Proporcione informació a l'alumnat sobre l'execució de les tasques i com pot millorar-les.				
21	En cas d'objectius insuficientment assolits propose noves activitats que faciliten la seua adquisició.				
22	En cas d'objectius prou assolits, en curt espai de temps, propose noves activitats que faciliten un major grau d'adquisició.				

Atenció a la diversitat.

23	Tinc en compte el nivell d'habilitats de l'alumnat i en funció d'ells, he				
----	---	--	--	--	--

	adaptat els diferents moments del procés d'ensenyament-aprenentatge.				
24	Em coordine amb el professorat de suport, per a modificar continguts, activitats, metodologia, recursos, etc. i adaptar-los a l'alumnat amb dificultats.				

Observacions i propostes de millora

III. AVALUACIÓ		1	2	3	4
1	Tinc en compte el procediment general per a l'avaluació dels aprenentatges d'acord amb la Programació Didàctica.				
2	Aplique criteris d'avaluació i criteris de qualificació en cada una de les Unitats Didàctiques o Projectes d'acord amb la Programació Didàctica.				
3	Realitze una avaluació inicial a principi de curs.				
4	Utilitze suficients instruments d'avaluació que atenguen de manera equilibrada l'avaluació dels diferents criteris d'avaluació.				
5	Avalue els criteris i estandars d'aprenentatge estipulats al Decret de Currículum.				
6	Habitualment, corregeix i explique els treballs i activitats de l'alumnat i, done pautes per a la millora dels seus aprenentatges.				

7	Utilitze diferents tècniques d'avaluació en funció de la diversitat d'alumnat, de les diferents àrees, dels temes, dels continguts.				
8	Explique a les famílies els criteris d'avaluació i de qualificació utilitzats.				

Observacions i propostes de millora

10.2 Indicadors d'Èxit per Avaluar la Programació Didàctica.

La direcció del centre docent comprovarà que l'elaboració de les Programacions Didàctiques s'ajusta formalment al que s'estableix en la normativa vigent i així mateix, la Inspecció d'Educació supervisarà i realitzarà el seguiment d'aquestes programacions. En virtut del que es disposa en l'article 12.1 del RD 126/2014, el professorat avaluarà els processos d'ensenyament i la seua pròpia pràctica docent, per al que s'establiran indicadors d'assoliment en les programacions docents segons s'indica en l'article 11.16 d'aquest Real Decret. Les propostes de millora que es realitzen sobre la programació didàctica a partir de la seua avaluació hauran de ser recollides en les programacions didàctiques del següent curs escolar.

Els indicadors d'assoliment en què em basaré per a avaluar la meua programació es troben en un annex adjunt i són els següents:

- * Introducció.
- * Objectius.
- * Competències.
- * Continguts.
- * Unitats Didàctiques o Projectes de Treball.
- * Metodologia i Recursos.
- * Avaluació.
- * Mesures d'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suporteducatiu.
- * Elements Transversals.

En funció dels resultats s'adoptaran les mesures oportunes en qualsevol moment del curs tan prompte com es detecten les dificultats i estaran dirigides a garantir l'adquisició de les competències imprescindibles per a continuar el procés educatiu.

AVALUACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA							
ASPECTES A AVALUAR	GRAU D'ADQUISICIÓ						PROPOSTES DE MILLORA
	0	1	2	3	4	5	
1. INTRODUCCIÓ							
1.1. La justificació ha estat clara, individualitzada i basada en la normativa.							
1.2.1. La contextualització fa referència a les característiques del grup-classe.							
1.2.2. La contextualització s'ha basat en els resultats de les avaluacions inicials.							
1.2.3. La contextualització fa referència a les característiques individuals de l'alumnat,							
1.2.4. La contextualització inclou els recursos personals de l'aula.							
2. OBJECTIUS							
2.1. Els objectius s'ajusten a la normativa vigent.							
2.2. Els objectius han estat adequats al nivell de l'aula.							
3. COMPETÈNCIES							
3.1. Les competències s'ajusten a la normativa vigent.							
4. CONTINGUTS							
4.1. Els continguts s'ajusten a la normativa vigent.							
4.2. Els continguts han estat adaptats i connectats a la realitat i altres àrees.							
5. UNITATS DIDÀCTIQUES O PROJECTES DE TREBALL.							

5.1. En les Unitats Didàctiques o Projectes de Treball es relacionen els objectius específics, competències, continguts i criteris d'avaluació.							
5.2. En les Unitats Didàctiques o Projectes de Treball els criteris d'avaluació estan relacionats amb els estàndards d'aprenentatge i els indicadors de logro.							
5.3. La distribució temporal de les Unitats Didàctiques o Projectes de Treball ha sigut adequada.							
5.4. Les activitats, tasques o productes han servit per a assolir els tres nivells d'aprenentatge competencial: Comprensió- Assimilació- Implementació.							
6. METODOLOGIA I RECURSOS							
6.1. La metodologia emprada ha servit per a assolir els objectius específics de cada unitat.							
6.2. La metodologia emprada ha servit per a aconseguir els tres nivells d'aprenentatge competencial.							
6.3. Els recursos han ajudat a adquirir els tres nivells d'aprenentatge competencial.							
7. AVALUACIÓ							
7.1.1. Els criteris d'avaluació reflecteixen els objectius i continguts que s'havien programat.							
7.1.2. Els indicadors d'assoliment han ajudat per a filtrar el que ha aconseguit i on ha arribat l'alumnat.							
ASPECTES A AVALUAR	GRAU D'ADQUISICIÓ			PROPOSTES DE MILLORA			

	0	1	2	3	4	5	
7.2.1. Els instruments d'avaluació han servit per a avaluar el que es pretenia.							
7.2.2. Els instruments d'avaluació són coherents amb els indicadors d'assoliment.							
7.2.3. Les proves d'avaluació han sigut adequades a l'edat de l'alumnat i als continguts avaluats.							
7.3. Els critèris de qualificació s'ajusten a les pautes establertes en Claustre.							
7.4. Les activitats de reforç han contribuït a solucionar les diferents dificultats d'aprenentatge.							
7.5. La programació contempla activitats d'ampliació, consolidació i repàs .							
8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU							
8.1. Les Necessitats Educatives Especials s'han detectat promptament.							
8.2. S'ha donat resposta a les Necessitats Educatives Especials .							
8.3. Ha hagut coordinació amb l'equip d'Educació Especial.							
9. ELEMENTS TRANSVERSALS							
9.1. Els elements transversals estan especificats a la programació: ☐ Coeducació ☐ Foment a la Lectura ☐ Ús responsable de les TIC ☐ Emprenedoria ☐ Educació Cívica i Constitucional							
9.2. La programació recolza l' Educació en Valors i el Pla de Convivència .							